

ŽELEZAR

TEDNIK — GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ZPSŽ ŽELEZARNE JESENICE

JESENICE, DNE 15. FEBRUARJA 1974

ŠTEVILKA: 6. LETO: XVI

Železar izhaja od 1. decembra 1951 kot mesečna revija, od 15. aprila 1959 kot štirinajstnevnik in od 1. januarja 1962 kot tednik. Glavni in odgovorni urednik Joža Varl — Naslov: Uredništvo Železarja, ZPSŽ Železarna Jesenice. Številki internih telefonov: urednik 483, administracija 484. Tisk: CP Gorenjski tisk, Kranj. Oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju štev.: 421/1-72

Sredstva državnega kapitala pustiti tam kjer so

Z razpravo o osnutku zakona v skupščini se je 7. februarja začel finale odpravljanja državnega kapitala v SR Sloveniji. Medtem ko so se druge republike kljub temu, da so iz zapuščine federacije izvlekle znatno več, s prenosom na gospodarstvo pohitele in v glavnem izvedle enostavno črtanje dolgov, se v Sloveniji vrši premišljeni postopek, po katerem bo pri dedičih zavarovana reprodukcija pridobljenih sredstev in dosežena večja skladnost razvoja gospodarstva.

ZAPUŠČINSKI GLAVOBOL
Po podatkih, ki so bili posredovani poslancem, gre v Sloveniji za prenos 2.814 milijonov dinarjev sredstev, ki so v obliki kreditov plasirani raznim koristnikom. V primerjavi z vso državo je to le okrog 6 % državnega kapitala, kar pomeni, da je ta dediščina relativno skromna in da zato z njo ne bo mogoče zadovoljiti vse interese niti v celoti rešiti bolečega strukturalnega neskladja. Smo pred podobnim problemom kot

kmet, ki želi zadržati celovitost posestva in ustreči željam vseh potomcev. Razparceliranje zemlje je običajno najslabša rešitev, saj skoraj vedno pomeni hiranje posestva in konec sloge med nasledniki.

Tudi organizirana samoupravna družba mora to imeti pred seboj, zato ni naključje, da predlagatelj zakona izvršni svet SR Slovenije, o prenosu sredstev, pravic in obveznosti SR Slovenije za investicije v gospodarstvu na določene temeljne

organizacije združenega dela želi zadržati prednost združenih sredstev in samoupravno organizirano gospodarstvo spodbuditi za pospeševanje razvoja tistih dejavnosti, ki so postale coklja gospodarske rasti — infra struktura, poljedelstvo in druga primarna proizvodnja.

Poslanci so tako opredelilev podprli in bili mišljenja, da bi morala vrnjena sredstva državnega kapitala, pa naj si bodo tista iz bivšega splošnega investicijskega sklada, republiški kapital ali iz republiških skupnih rezerv gospodarskih organizacij, ostati združena. V osnutku zakona je bila ugotovljena načelna neskladnost, ki bi jo kazalo v končnem predlogu zakona odpraviti. Ta namreč na eni strani predvideva prenos sredstev neidentificiranega državnega kapitala na veliko število temeljnih organizacij, za katere ni dokazano, da so ustvarjale in sooblikovale državni kapital, istočasno pa znanim ustvarjalcem in oblikovalcem obveznega vplačevanja v republiški sklad skupnih rezerv gospodarskih organizacij ne priznava prenosa v njihove poslovne sklade. Odstop od načela je tudi predvideni prenos sredstev državnega kapitala na eno samo delovno organizacijo.

STRATEGIJA PRENOSA KAPITALA

Pri končni formulaciji bi predlog zakona moral biti načelno dosleden. Odgovoriti bi moral tudi na dva bistvena vprašanja: katerim temeljnim organizacijam in po kakšnih kriterijih naj se državni kapital razdeli in predvsem kaj se s tem prenosom želi doseči.

Državni kapital in obvezno brez povračila do leta 1970 oblikovani sklad republiških skupnih rezerv gospodarskih organizacij, pomenita minulo delo, ki so ga ustvarjale in

(Nadaljevanje na 3. strani)

Železarna v pripravi na skupščinske volitve

Druženopolitične organizacije Železarne so na nivoju Železarn kot pomoč koordinacijskim odborom formirale delovno skupino za izvedbo volitev delegacij v TOZD v sestavi: Zvone Labura kot predsednik in člani: sekretar TS ZK Železarne Ivo Ščavničar, predsednik sindikata Železarne Franc Kobentar, predsednik DS Železarne dipl. inž. Alojz Kalan, predsednik ZMS Železarne inž. Vasja Koman, predsednik komisije za uveljavljanje ustavnih dopolnil Dušan Stare, sekretar tajništva organov samoupravljanja Železarne Milan Polak in organizacijski sekretar ZK in ZM Železarne Rudi Makra.

V tem sestavu je delovna skupina imela svojo prvo sejo dne 12. februarja, na kateri je sprejela prvi del delovnega načrta o kandidacijskem postopku po rokovniku, ki ga je izdala občinska konferenca SZDL Jesenice. Delovna skupina je obravnavala tudi delegatske mesta v posamezni TOZD in OZD ter število delegatov v delegacijah.

Tako imajo:

TOZD Talilnice	4 delegat. mesta z 11 delegati v delegacijah
TOZD Valjarne	3 delegat. mesta z 11 delegati v delegacijah
TOZD Hl. pred.	4 delegat. mesta z 11 delegati v delegacijah
TOZD VET	7 delegat. mest s 15 delegati v delegacijah
Skupne službe	4 delegat. mesta z 11 delegati v delegacijah
Skupno	22 delegat. mest z 59 delegati v delegacijah

Na seji so govorili tudi o konkretnih akcijah, ki so pred nami in zadolžili člane za konkretne naloge v zvezi z izvedbo priprav predkandidacijskih, kandidacijskih in volilnih opravil v TOZD in OZD.

Predsednik delovne skupine za izvedbo volitev delegacij v TOZD in OZD Zvone Labura bo imel svoj sedež na komiteju TS ZKS, telefon štev. 268. Tako se vsi predsedniki koordinacijskih odborov v TOZD in OZD lahko po vprašanjih, ki jim niso jasna in so še nerazčiščena, obračajo nanj. Dobili bodo ustrezne odgovore in po potrebi strokovno in akcijsko pomoč pri konkretnih nalogah.

V lanskem letu avtorji tehničnih izboljšav prihranili in ustvarili 2.667.100 dinarjev

Predsednik odbora za raziskave, izume in racionalizacije pri DS Železarne dipl. inž. Jaka Soklič je sklical 2. sejo odbora v torek, dne 5. februarja. Na seji, kateri je prisostvoval tudi direktor raziskovalnega sektorja dr. inž. Marin Gabrovšek, so poleg pregleda izvrševanja sklepov zadnje seje obravnavali letno poročilo za leto 1973, sprejeli drugi razpis Pantzove nagrade za leto 1974 in odobrili ekskurzijo za najbolj prizadevne in uspešne avtorje 1974.

Sklepi prve seje odbora, ki je bila 13. julija 1973, so bili v celoti izvršeni. Iz poročila službe za inventivno dejavnost je razvidno, da smo na področju iznajditeljske, novatorske in racionalizatorske dejavnosti v preteklem letu naredili velik in uspešen korak naprej v pogledu širšega vključevanja delavcev Železarne na vseh ravneh v inventivno dejavnost. K temu so veliko prispevale štiri komisije za raziskave, izume in racionalizacije, ki so bile ustanovljene na osnovi novih ustavnih dopolnil pri DS TOZD.

Prva komisija je bila ustanovljena v mesecu septembru 1973 v TOZD Valjarni, ki jo vodi Ludvik Pagon, 18. septembra je bila na tretji seji DS TOZD VET imenovana tudi komisija za raziskave, izume in racionalizacijo pri DS TOZD VET s predsednikom Stanetom Torkarjem, na tretji redni seji DS TOZD Talilnice

29. oktobra, je bila formirana komisija v Talilnicah pod vodstvom dipl. inž. Henrika Zupana, četrta komisija pa je bila ustanovljena v mesecu januarju letos na četrti seji DS TOZD Hladne predelave, katero vodi dipl. inž. Leon Mesarič.

V preteklem letu je bilo uvedenih v proizvodnjo proces 55 dobrih tehničnih izboljšav, avtorji so prihranili in ustvarili 2.667.100,00 dinarjev vrednosti. Največ koristi in prihrankov je bilo doseženih pri znižanju stroškov vzdrževanja, avtorji pa so prihranili tudi veliko na energiji in zmanjšanju delovne sile, trudili in prizadevali so se tudi pri boljšem koriščenju proizvodnih kapacitet in zniževanju reprodukcijskih materialov.

Na petnajstih sejah komisij za raziskave, izume in racionalizacije je bilo avtorjem na osnovi pravilno se-

(Nadaljevanje na 3. strani)

Spodbudni rezultati varstva pri delu TOZD Talilnice

Preteklo leto se je poškodovalo v TOZD Talilnice 79 delavcev, ki so zaradi tega болоvali 1705 delovnih dni ali povprečno 21,5 dni na poškodbo. Poleg tega se je poškodovalo še devet sodelavcev na poti na delo in z dela in so zaradi tega болоvali 137 delovnih dni. To je najnižje število poškodovancev v talilniških obratih od kar obstoja evidenca o poškodbah pri delu.

V prizadevanjih za zmanjšanje poškodb so sodelovali vsi, ki imajo možnost vplivati na varnejše delovne pogoje. Nedvomno pa se dajo doseči še boljši rezultati z večjo delovno disciplino in spoštovanjem predpisov, kar moramo izpolnjevati vsi.

Pregled poškodovancev po delovnem stažu kaže, da se je poškodovalo 32 sodelavcev z delovnim stažem do enega leta. To si lahko razlagamo na več načinov: da so sodelavci premalo usposobljeni ali pa da ne upoštevajo navodil o pravilnem načinu dela, ker so prepričani, da je njihov način dela boljši. Na vsak način bodo morali neposredni vodji dela posvetiti več časa sodelavcem s kratkim delovnim stažem na posameznih delovnih mestih.

Približno polovica poškodovancev je starih do 25 let. Tudi to nas navaja na misel, da mnogi precenijo svoje moči in rezultat je poškodba pri delu. Čeprav proizvodni obrati delajo v turnusu 4 + 1, sta ponedeljek in nedelja »črna dneva«. Prav

tako pa sta kritični popoldanska in nočna izmena. Tudi pregled po urah nam kaže, da se največ sodelavcev poškoduje v prvih urah po prihodu na delo, kar kaže na neprilagojenost ritmu delovnega mesta.

Čeprav smo imeli v letu 1973, v primerjavi s prejšnjimi leti, najnižje število poškodb, nas to ne sme uspraviti. Obratovodstva in vodstvo talilnic imajo mnogo posluha za urejanje tehničnih pomanjkljivosti. Ravno v preteklem letu je bilo odstranjenih mnogo opuščenih objektov v talilnicah, kar izboljšuje stopnjo varstva pri delu. V programu pa je vrsta del, ki bodo izboljšala tudi zdravstvene pogoje pri delu, kot je zmanjšanje prepiha, ureditev sanitarnih in higienskih prostorov, uvedba tehničnih pridobitev za olajšanje fizičnega dela, ureditev naprav, ki bi zmanjševale onesnaženje okolice in drugo. Vse to je načrtovano, odvisno pa je od sredstev, ki jih imajo talilniški obrati na razpolago, ali bo tudi realizirano.

(Glej grafikon na 3. strani)

Izvrševanje proizvodnih obveznosti v posameznih TOZD v letu 1973

V današnji in naslednji številki Železarja bomo objavili letna poročila o izvrševanju proizvodnega načrta v letu 1973 v posameznih temeljnih organizacijah združenega dela. Danes preberite kako so uresničevali svoje letne obveznosti v TOZD Talilnice in TOZD Valjarne.

TOZD VALJARNE	Bluming valjarna:			
	planirano, t	doseženo, t	% na plan	% 1973/1972
	1	2	3	4
Skupna proizvodnja	425.280	418.046	98,3	104,3
Blagovna proizvodnja	12.050	12.710	105,5	110,6

Priznanje gasilcem Železarne

Kolektivi temeljnih organizacij združenega dela železniškega transportnega podjetja Ljubljana se vam iskreno zahvaljujemo za hitro in požrtvovalno pomoč pri železniški nesreči med postajama Bohinjska Bela in Bohinjska Bistrica. Posebno priznanje in pohvalo vam izrekamo za izredno uspešno in učinkovito pomoč pri reševanju v tej nesreči ponesrečenih in ogroženih človeških življenj, s čimer ste veliko prispevali, da ni prišlo do hujših posledic. Iskrena vam hvala.

Predsednik
DS ŽTP Ljubljana
Franc Troha

Ta valjarna sicer ni dosegla planirane proizvodnje, vendar je obratovala znatno bolje, kot v letu 1972 in je dosegla za 17.527 ton večjo skupno proizvodnjo. To dokazuje tudi primerjava odstotka skupnih zastojev na obratovalni čas. V letu 1972 smo dosegli 31,5 % in v letu 1973 29,1 %. Razčlenitev zastojev pokaže, da smo pri vseh zastojih

(proizvodnih in vzdrževalnih) dosegli v letu 1973 nižje številke kot v predhodnem letu. Edina izjema so zastoji zaradi pomanjkanja električne energije. Teh smo imeli leta 1972 0,5 % in lani 2,6 % na obratovalni čas. Zaradi teh zastojev smo izgubili 11.100 ton proizvodnje. Če bi jih bilo manj ali pa toliko, kot v letu 1972, bi planirano proizvodnjo lahko dosegli. Določen vpliv na povečanje proizvodnje v lanskem letu je imela tudi nabava 6.433 ton slabov iz ČSSR, ki smo jih prevažali preko potisne peči.

Lep uspeh smo dosegli tudi pri porabi mazuta na globinskih pečeh. Planirana je bila 27,0 kg/t, dosegli smo 24,1 kg/t, kar je tudi za 1,2 kg nižje kot v letu 1972.

Blagovno proizvodnjo smo prekorajčili predvsem zaradi dobave blumsev iz železarne Store.

Valjarna štekel:

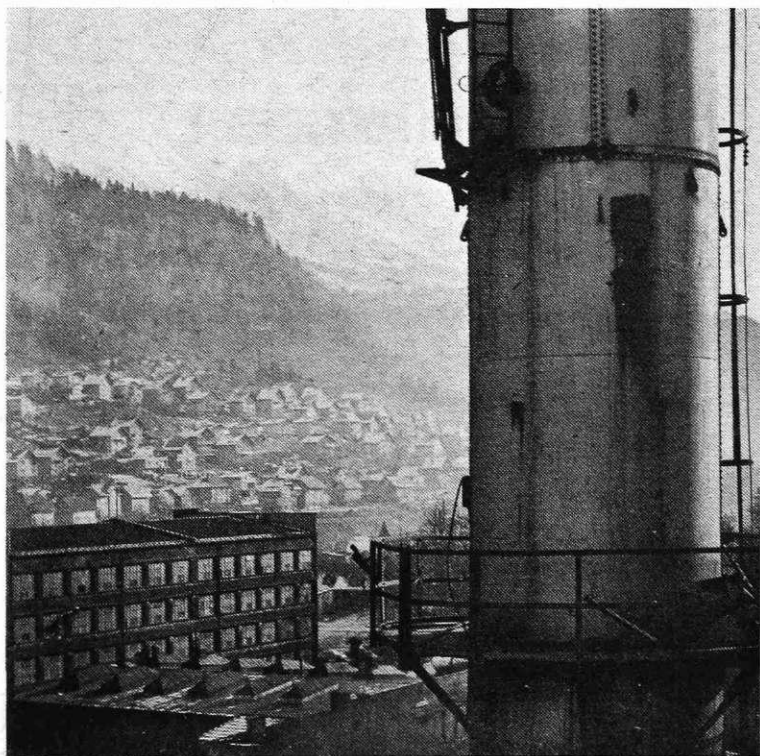
	planirano, t	doseženo, t	% na plan	% 1973/1972
	1	2	3	4
Skupna proizvodnja	120.920	107.274	88,7	101,8
Blagovna proizvodnja	69.920	69.893	100,0	98,1

V valjarni štekel skupne proizvodnje nismo dosegli. Del potrebnih toplo valjanih trakov smo nabavili v železarni Sisak v ČSSR. Zato smo lahko ustrezno količino vložka preusmerili v druge obrate.

V valjarni 2400:

Izmed vseh obratov TOZD Valjarne, smo imeli v valjarni 2400 največje težave v letošnjem letu. Te

(Nadaljevanje na 3. strani)

V prihodnjih dneh se bodo delavci Železarn in ostali občani na sejah kandidacijskih konferenc odločali o listah kandidatov za delegacije temeljnih samoupravnih skupnosti — temeljnih organizacijah združenega dela in krajevnih skupnosti ter obravnavali možne kandidate za občinski družbeno politični zbor in možne kandidate za organe republiške in zvezne skupščine. Izbor kandidatov oziroma liste kandidatov bomo sprejemali iz evidentiranih možnih kandidatov v predkandidacijskem postopku, medtem ko bomo člane delegacij v temeljnih samoupravnih organizacijah in skupnostih volili 28. in 31. marca iz list kandidatov, o katerih se bomo sami odločali. Torej v dobrem mesecu moramo opraviti za nadaljnji razvoj samoupravnega socializma izredno pomembno nalogo — sprejeti liste kandidatov, ki bodo resnično zastopali interese delavcev in vseh delovnih ljudi oziroma, ki bodo resnični borci za nadaljnji razvoj samoupravnega socializma in jih izvoliti kot svoje zastopnike v skupščinskih zbiorih.

Če smo evidentiranje možnih kandidatov vzeli včasih zelo formalno, bomo morali na sejah temeljnih kandidacijskih konferenc, na katerih bodo sodelovali vsi delavci in občani in na katerih se bomo odločali o listah kandidatov, le-te presojati iz vidika idejno-političnih, moralnih in drugih vrednot, ki jih morajo imeti ljudje, ki nas bodo zastopali in ki bodo nosilci odgovornih družbenih funkcij. Če smo rekli odločali o listah kandidatov iz seznamov evidentiranih možnih kandidatov, to ne pomeni, da na liste kandidatov ne bi smeli vnesti novih imen, za katere menimo, da imajo vse politične in moralne kvalitete, da bodo lahko zastopali naše in skupne interese ter da se na volitvah ne bomo izrekli za tiste kandidate, za katere menimo, da se zavestno in zavzeto opredeljujejo in tudi borijo za uresničitev zgodovinskih interesov delavskega razreda ter razvijanje samoupravnega socialističnega sistema in odnosov.

Pri presojanju kandidatov, ki jih bomo vnesli na kandidatne liste oziroma volili, se bomo morali tudi vprašati, kakšen odnos imajo le-ti do pridobitev narodnoosvobodilne borbe in socialistične revolucije. Ali je njihov odnos do teh pridobitev pozitiven ali izražajo negativne ali neopredeljen odnos do tega. Pri izboru kandidatov oziroma volitvah nam ne bo smelo biti vseeno, kako le-ti gledajo na krepitev in razvijanje bratskih odnosov in enotnosti jugoslovanskih narodov, kar smo vsemotirali v naš samoupravni socialistični razvoj, kot jamstvo naše varnosti, enotnosti delavskega razreda, suverenosti in nadaljnega razvoja samoupravnega socialističnega Slovenije in Jugoslavije.

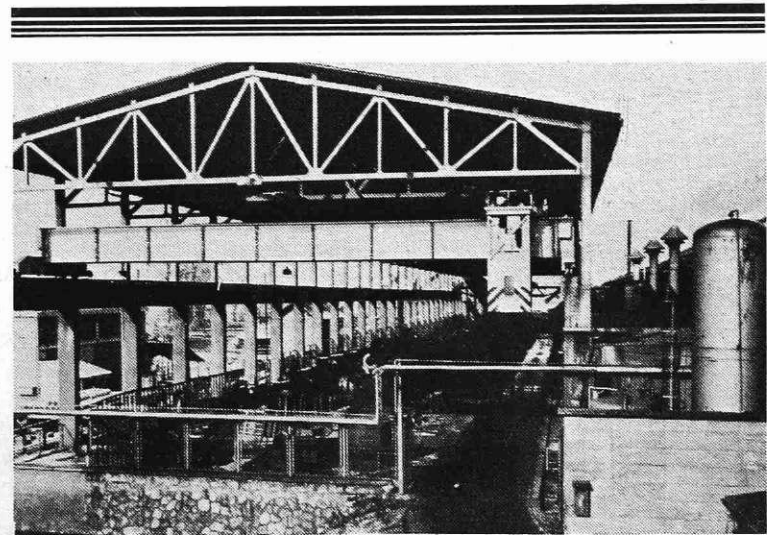
Kandidirali bomo resnične borce za nadaljni razvoj samoupravnega socializma

Kakšen odnos imajo do uresničevanja jugoslovanske zunanje politike, ki se odraža v politiki aktivne in miroljubne koeksistence ter neuvrščenosti, ali se nagibajo k blokovski politiki in politiki sile. Ali se delavec, ki ga bomo kandidirali in volili, prizadeva za uresničevanje koncepta splošnega ljudskega odpora in družbene samozaščite. Ali se prizadeva za uresničevanje proizvodnih načrtov, uresničevanje svojih delovnih nalog, za uresničevanje programov razvoja posameznih področij družbenega življenja — zdravstva, šolstva, kulture, znanosti in drugo. Ali se v svojem delovnem okolju in sploh, kjer dela in živi, prizadeva za razvijanje tovariških, humanih in kulturnih odnosov, solidarnosti in vzajemnosti, za pošteno, odgovorno in uspešno opravljanje svojega strokovnega in družbeno političnega dela. Kako sodeluje v krepitvi medsebojnih odnosov v delovni skupnosti, ali podpira in se prizadeva za stalno usposabljanje za delo in za samoupravljalno funkcijo, za prenašanje znanja na sodelavce ali sodelavce, predvsem na mlajše, ali se opredeljuje za uvajanje sodobne organizacije dela in tehnologije, za razvoj novatorstva in racionalizatorstva in drugo.

Ko poudarjamo družbeno politične, moralne in druge kvalitete delegatov, ki jih bomo volili v svoje delegacije, moramo resnično presoditi med tistimi, ki imajo te kvalitete le na jeziku in med tistimi, katerim so resnično te kvalitete vgrajene v njihovo osebnost in ki se v vsakodnevnom življenju povsod in v vselej borijo in zavzemajo za uresničevanje vsega tega. Pri evidentiranju možnih kandidatov so bili tudi primeri skromnih, pridnih delavcev, ki se še okorno ali bolj poredko oglašajo, čeprav se v vsem njihovem ravnanju čuti zavzetost za nadaljnji razvoj samoupravljanja, ki so odklanjali evidentiranje, češ nismo sposobni, se ne razumemo in podobno. Bistveno pri izboru delegatov in njihovi izvolitvi je nedvomno njihova osebna prizadetost in zavzetost za nadaljnji razvoj samoupravnega socializma, kajti vedeti moramo, da se odgovornost družbeno političnih in samoupravnih dejavnikov ne nanaša samo na evidentiranje, kandidiranje in volitve delegatov, temveč tudi na njihovo usposabljanje, ki mora biti oziroma postati sestavni del delegiranja. Zavedati se moramo, da so neuki in polpismeni delavci in kmetje izbojevali oktobrsko socialistično revolucijo, da so bili in so jedro naše socialistične revolucije delavci in kmetje, ki jih je prekovala revolucija v današnje samoupravljalce in jutrišnje nosilce oblasti delavskega razreda in vseh delovnih ljudi. Tisti, ki se zavestno in zavzeto vključuje v boj za nove samoupravne socialistične odnose, se bo za ta boj tudi oboroževal z idejno političnim orožjem in znanjem, da bo boj za oblast, ki mu pripada po ustavi, tudi čimprej izbojeval.

Nedvomno pa bomo pri evidentiranju oziroma odločanju o kandidatih listah, pa tudi pri samih volitvah delegatov in delegacij morali upoštevati vse sloje in delovna področja v temeljnih samoupravnih skupnostih. Med kandidati bodo morali biti sorazmerno zastopani mladi in ženske, neposredni proizvajalci kot intelektualci, ki sodelujejo pri ustvarjanju družbenega bogastva, duhovnega in materialnega.

Naše odgovorno ravnanje v procesu od evidentiranja, kandidiranja in volitev mora biti usmerjeno v to, da bo delegatski sistem čimprej tvorno zaživel in deloval v skladu z ustavnimi zasnovami

Del naših predelovalnih obratov

Sredstva državnega kapitala pustiti tam kjer so

(Nadaljevanje s 1. strani)

odvajale delovne organizacije vsa leta našega socialističnega gospodarjenja. Nemogoče je kvantificirano ugotovljati delež posameznih TOZD pri oblikovanju teh sredstev, brez dvoma pa je, da je prispevek odvoden od časovne dolžine delovanja proizvodne ustvarjalnosti. V tem je tudi razlog, da ga ne kaže prenašati z odpisom dolga in da bi prednost morale imeti primarne dejavnosti. Kaj se hoče s prenosom sredstev, pravic in dolžnosti SR Slovenije za investicije v gospodarstvu na določene temeljne organizacije združenega dela doseči, je politično že opredeljeno, in to v družbenem planu razvoja SR Slovenije v letih 1971—1975 in tudi v resoluciji družbeno ekonomske politike in razvoja SR Slovenije v letu 1974. S tema dvema dokumentoma je nakazana smer, za katere strategične cilje je prednostno treba koncentrirati naše umske, delovne in materialne potencialne. To so naloge, ki pomenijo zoževanje strukturne neskladja in odpravljanje deficitarnosti, ki zadržuje stopnjo rasti celotnega gospodarstva. Sem spadajo energetika, proizvodnja hrane, transport in proizvodnja surovin ter reprodukcijskega materiala. Ni zato naključje, da osnutek zakona v 1. členu sredstva usmerja v te dejavnosti. Razumljivo je tudi, da morajo sredstva iz bivših skupnih stanovanjskih skladov ostati v tej sferi. Medtem ko za infra strukturo osnutek zakona o prenosu sredstev na temeljne organizacije združenega dela ni sporen, pa je v nekaterih določbah za kmetijstvo in črno metalurgijo problematičen in težko izvedljiv. Ta namreč predvideva, da se sredstva, pravice in obveznosti, ki se reproducirajo iz anuitet kmetijske dejavnosti, prenesejo na temeljne organizacije združenega dela živilske industrije in kmetijstva, in tista, dana iz bivšega splošnega investicijskega sklada, ki se v obliki anuitet reproducirajo v slovenskih železarnah, prenesejo na temeljne organizacije združenega dela celotnega kompleksa kovinske in elektro industrije ter črne metalurgije.

ENOTNE KOMPONENTE POLJEDELSTVA IN ŽELEZARSTVA

Vemo, da gre v tem slučaju za dve dejavnosti, ki imata v svojem delovanju po osvoboditvi in pred tem nekaj skupnih komponent:

- obe odigravata pomembno vlogo pri razvoju našega socialističnega gospodarstva — železarstvo je v Sloveniji začetek industrijske proizvodnje — in imata tudi velik delež pri oblikovanju državnega kapitala,
- obe sta tudi z maksimiranimi in depresiranimi cenami zgubili znatna lastna sredstva,
- obe imata v tekočem družbenem planu 5-letnega razvoja SRS zaradi deficitarnosti proizvodnje poljedelskih izdelkov in jekla, kar pa bo moralo biti tudi v letih od 1976 do 1980, odrejeno prednost.

Upravičeno se zato sprašujemo, ali ne bi kazalo državni kapital, ki se sedaj v kmetijstvu in črni metalurgiji nahaja kot kredit, prenesti enostavno na temeljne organizacije združenega dela kmetijstva in sestavljeno organizacijo Slovenske železarn.

Prenos sredstev, plasiranih v železarn, na vse temeljne organizacije združenega dela kovinskega kompleksa in za tem obvezno namensko združevanje za modernizacijo in širjenje proizvodnje jekla, bi bil zapleten že pri iskanju kriterija za delitev ter nato za združevanje sredstev, postopek pa zvezan z obsežno administracijo brez pravega učinka. Najlaže je to dojeti, če se pogleda, za kakšen obseg sredstev gre. Skupaj je v Slovenskih železarnah 463,4 milijone dinarjev kredita, ki se bo pretvoril v poslovna sredstva z zakonom določenim temeljnim organizacijam združenega dela. Letne anuite-te teh kreditov znašajo poprečno okrog 45 milijonov din, kar je le 1 % od celotnega dohodka Slovenskih železarn. To pa so zelo skromna sredstva pri oblikovanju lastne udeležbe za razvoj kapitalno tako intenzivne proizvodne dejavnosti.

Namen zakona, da bi se s prenosom sredstev državnega kapitala pospešilo združevanje od primarne, sekundarne do terciarne dejavnosti, bo najuspešnejše dosežen s podporo obstoječih integracijskih tvorb.

KAPITAL BO SPAJAL TOZD

Slovenske železarn so sestavljena organizacija združenega dela, v katero so združene delovne organizacije železarn Jesenice, Ravne in Štore ter predelovalci žice Veriga Lesce, Plamen Kropa, Žična Celje in

Tovil Ljubljana ter Metalurški inštitut Ljubljana. Po gospodarskem načrtu bo ta integracijska tvorba leta 1974 dala okrog 4,5 milijarde dinarjev realizacije in od te izvozila za okrog 40 milijonov dolarjev blaga. Zaposluje okrog 15.400 ljudi. Stiri-letne izkušnje združevanja dela in sredstev so Slovenskim železarnam dale osnovo za razširitev svoje integracije na področje predelave in raziskav ter za optimalnejše upravljanje in poslovanje v prihodnosti. Medsebojna transfuzija sredstev je v tem združevanju vezilno gradivo, ki mora voditi k relativno večjemu dohodku vseh temeljnih organizacij združenega dela in celotne proizvodne dejavnosti. Pri tem pomembno vlogo odigrava interna banka.

Interna banka je finančna aktivnost Slovenskih železarn, ki skrbi za optimalno financiranje redne in razširjene reprodukcije združenih delovnih organizacij. Upravlja jo delegacija TOZD v delavskem svetu in upravnem svetu Slovenskih železarn. Sredstva, ki jih pri tem obračajo, izvirajo iz združenih sredstev upravljalcev, kreditov in bančnih virov. Med drugim razpolaga s sredstvi v višini 29,5 milijonov din, ki jih je skupščina SR Slovenije leta 1972 odstopila TOZD Sloven-skih železarn in so bila nato samoupravno združena v interni banki. Po odločitvi delavskega sveta je velik del razpoložljivih združenih sredstev in drugih virov s tveganjem vseh TOZD bil in to v višini 20 milijonov din kot skupna naložba in 33 milijonov din kot dolgoročni kredit vložen v železarno Štore za dokončanje investicij metalurških obratov in za potrebna obratna sredstva. V prihodnosti upravljalci Slovenskih železarn želijo razširiti, kvantitetno in kvaliteto poglabiti vezi, ki jih tvorijo skupne naložbe. To je namen pri realizaciji izgradnje hladne valjarne na Jesenicah, pri novih metalurških obratih na Ravnah, posodobitvi tehnologije in še posebej pri skupnem nastopu pri razreševanju energetske problematike, zlasti plinifikacije naše republike.

SKRB ZA UBRANO PRIHODNOST

Oddaljenost od surovinskih sredstev preprečuje na Slovenskem razvoj proizvodnje navadnih kvalitet jekel, tradicija, delovne navade in sposobnost pa omogočajo širjenje proizvodnje visoko kvalitetnega in žlahtnega jekla. Ta orientacija je prisotna v celotnem jugoslovanskem konceptu razvoja črne metalurgije. Da bi Slovenske železarn lahko sledile svetovnemu tehnološkemu napredku, bodo morale biti oskrbo-vane s primerno elektro energijo, tekočimi in plinskimi gorivi ter s kavitetnimi surovinami, vpeljati pa bodo morale tudi sodobno tehnologijo kontinuirane proizvodnje elektro jekla. Vse to bo pogojeno z velikimi naložbami, ki bodo dosegle optimalne učinke le z združevanjem umskih in delovnih potencialov ter finančnih sredstev. Ob odločanju o prenosu sredstev državnega kapitala, bi morali to upoštevati in Slovenskim železarnam dati materialno osnovo za njihovo prihodnost.

Slovenske železarn se zavedajo, da same sebi niso svoj namen, zato kot pobudnik delujejo za skladnejšo proizvodnjo in predelavo jekla zlasti

na območju, kjer so locirane. Preteklost je ob hitri industrializaciji pripeljala do relativno velike porabe kvalitetnih in žlahtnih vrst jekla v drugih republikah, v prihodnosti pa bi se morala slovenska in bližnja-hrvatska industrija bolj orientirati na izdelke slovenskih železarn. V tem je razlog pobude za ustanovitev poslovne samoupravne interesne skupnosti za proizvodnjo in predelavo jekla. V tej skupnosti naj bi bile povezane grupacije cestnih in železniških vozil, stroje-gradnje in bele tehnike. Glavna naloga te interesne skupnosti bo medsebojno usklajevanje razvoja, enotnejši nastop pri iskanju finančnih virov za razvoj in skupno uveljavljanje na zunanjih tržiščih. Ko bo ta skupnost osnovana, bo lahko prevzela tudi samoupravljalne pravice, namenjene državnemu kapitalu, to pa bi pomenilo doseganje celotnega namena predlagatelja zakona izvršnega sveta Skupščine SRS.

Kljub temu, da je obseg državnega kapitala, ki ga prenašamo na gospodarstvo, v Sloveniji relativno skromen, ne bi smeli pozabiti ne edinstveno priljubljenosti, ki se nam odpira v sporazumu med vlada-ma Sovjetske zveze in SFRJ o dobavi naravnega plina od leta 1975 dalje. Poleg izraženih želja in aktivne podpore pri iskanju virov naravnega plina bo SR Slovenija morala tudi materialno spodbuditi predvidene porabnike za združevanje lastnih sredstev, ki bodo pogoj finančne konstrukcije in angažiranja dodatnih bančnih virov ter tujih blagovnih in finančnih kreditov.

Ob odpravljanju državnega kapitala se govori kot da se bodo odprli tresorji republike in občin ter da bodo prenešena dodatna sredstva v gospodarstvo, v resnici pa so vsa ta sredstva že v proizvodni sferi. Razlika bo le v tem, da so sedaj plasirana v obliki ugodnih dolgoročnih kreditov, ki se bodo pretvorili v lastne virov določenih temeljnih organizacij združenega dela. Vemo tudi, da se ta sredstva nahajajo na ključnih obrambnih pozicijah, ki bodo morale dobiti okrepitev, zato bo samoupravno organizirano gospodarstvo modro ravnalo, če jih pusti tam, kjer so. Povečanje re-produktivne sposobnosti celotnega gospodarstva bo tudi v prihodnosti potrebno iskati v novo ustvarjeni vrednosti. Gregor Klančnik

Železarski globus

FINSKA

Finska železarska družba se je odločila, da bo povečala letno proizvodno zmogljivost svoje železarn Raah. V ta namen so v Sovjetski zvezi naročili kisikov konverter in dve napravi za kontinuirno vli-vanje jekla. Ko bodo nove naprave pričele obratovati, bo ta železarna proizvajala letno 1,7 milij. ton surovega jekla.

GRČIJA

Japonska železarska družba Nippon Kokan Steel bo pomagala grški železarski družbi Hellenic Steel. Le-ta bo gradila dva 45-tonska električna plavža in hladno valjarno s štirimi ogradjami v neki svoji železarni.

V januarju martinarna brez poškodb na delovnih mestih

Podatki, ki jih je zbrala služba za varstvo pri delu kažejo, da so v martinarni v prvem mesecu letošnjega leta delali varno. Na delovnih mestih niso imeli poškodb, kar se je zgodilo prvič v zgodovini martinarne, oziroma od kar služba za varstvo pri delu vodi evidenco o poškodbah na delovnih mestih ter na poti v službo.

V železarni smo imeli v januarju 26 poškodovanih sodelavcev in 598 izgubljenih delovnih dni. Sedem poškodb je bilo na poti v službo in 154 izgubljenih dni.

V TOZD Talilnice so imeli tri poškodbe 161 dni, v TOZD Valjarne sedem poškodb 114 dni, TOZD Hladna predelava deset poškodb 185 dni, TOZD VET šest poškodb 138 dni. V skupnih službah ter v obratu družbene prehrane poškodb na delovnih mestih niso imeli.

Na poti v službo so bili v januarju brez poškodb v TOZD Talilnice, v TOZD Valjarne so imeli dve poškodbi in 15 dni, v TOZD Hladna predelava ena poškodba 13 dni, TOZD VET prav tako ena poškodba in šest dni, v obratu družbene prehrane ena poškodba 19 dni ter v Skupnih službah dve poškodbi in 101 izgubljenih dni. Pri Skupnih službah so všteti tudi izgubljeni dnevi iz prejšnjih mesecev zaradi poškodb na poti v službo.

Izvrševanje proizvodnih obveznosti v posameznih TOZD v letu 1973

(Nadaljevanje s 1. strani)

	planirano, t	doseženo, t	% na plan	% 1973/1972
1	2	3	4	
Skupna proizvodnja	103.000	92.184	89,5	93,1
Blagovna proizvodnja	102.100	91.383	89,5	92,3

so imele za posledico precej nižjo proizvodnjo kot smo predvidevali s planom. V januarju in februarju je občasno primanjkovalo butana in zato ni kontinuirno obratovala peč za toplotno obdelavo pločevine. V februarju in marcu smo imeli na zalogi premajhne količine vložka za optimalno obratovanje. Vzrok je bil v kasnitvi dobav TVT iz CSSR in dobrem delu ostalih obratov. Končno smo imeli na programu večje ko-

ličine zahtevanih kvalitet Nioval 47 in Nionical, ki smo ju šele osvajali. Zato je bilo več problemov kot normalno, delno v sami valjarni 2400, delno pa zaradi težav v predhodnih obratih. Zaradi redukcije električne energije v mesecu septembru in decembru smo izgubili precej proizvodnje, ki jo nismo z delom ob prostih sobotah in nedeljah v celoti nadoknadili.

Valjarna žice:	planirano, t	doseženo, t	% na plan	% 1973/1972
1	2	3	4	
Skupna proizvodnja	112.400	114.869	102,3	114,0
Blagovna proizvodnja	35.000	42.210	120,6	131,1

Ta valjarna je planirano skupno proizvodnjo presegla. Dosegla je tudi doslej najvišjo proizvodnjo, ki je za 14.140 ton večja kot v letu 1972. Vendar bi bila proizvodnja lahko še boljša, ker smo letos izgubili v tem obratu zaradi redukcije električne energije 3.950 ton.

Vzroka, da smo dosegli takšno proizvodnjo sta bila dva. Skupno število zastojev je bilo 38,1 % na obratovalni čas. To je za 4,5 % manj kot v letu 1972. Pri tem je bilo 3,3 % zastojev zaradi redukcije električne energije.

Drugi vzrok je, da nismo izvedli

planiranega remonta v novembru in smo ga prestavili na april leta 1974. To je povečalo proizvodnjo za približno 4.000 ton, ker moramo pri tem upoštevati izgubo, ki je nastala v novembru zaradi popravila peči. To popravilo bi ob izvedbi remonta odpadlo.

Blagovno proizvodnjo smo močno presegle zaradi manjših potreb žičarne. Delno zaradi nižje proizvodnje kot je planirana, delno zaradi nabave valjane žice iz drugih virov. Poleg tega je bila tudi proizvodnja naše valjarne žice večja kot smo planirali.

Profilne valjarne:	planirano, t	doseženo, t	% na plan	% 1973/1972
1	2	3	4	
Skupna proizvodnja	31.020	34.297	110,6	101,0
Blagovna proizvodnja	4.200	2.953	68,0	77,8

Zaradi večjih potreb jeklovleka smo v tem obratu proizvedli več skupne proizvodnje kot je bilo planirano. Blagovna proizvodnja je bila planirana previsoko in je zato nismo dosegli.

TOZD TALILNICE

Obrati plavž, martinarna in livarna so po količini proizvedli več kot v predhodnem letu, elektrojeklarna je zaostala zaradi obsežnih redukcij električne energije. Šamotarna pa je skoraj na isti količini.

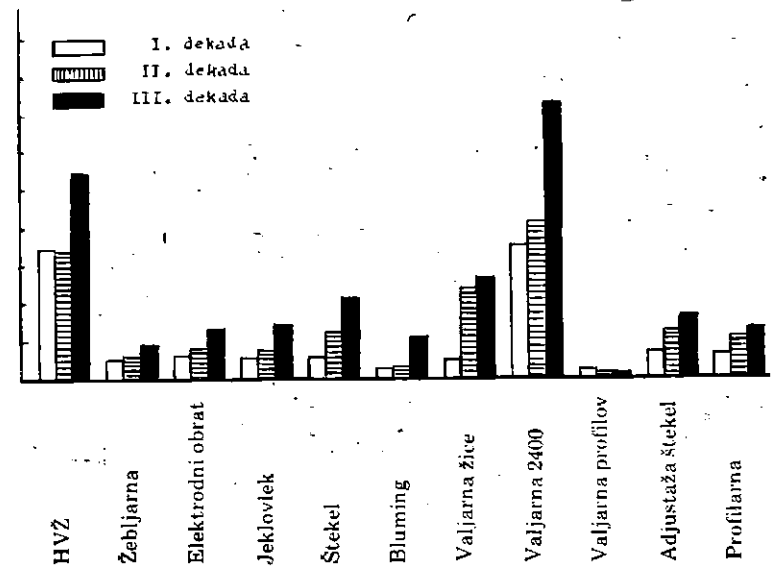
Plavži so izdelali 149.539 ton grodja ali 7658 ton več kot v letu 1972, oziroma največ doslej. Poraba koksa je bila 731 kg/t, kar pomeni za 61 kg/t nižjo porabo kot v prejšnjem letu. Dobivali smo delno že boljše rudo, uporabili smo več stružcev, uredili smo rudni dvor in obratovanje aglomeracije se je ustalilo. Vse to je doprineslo k izboljšanju obratovanja. Porabili smo 67.000 ton rude iz zaloge na haldi in uspeli oddati pretežen del žlindre.

V kamnolomu Trebež smo izdelali 90 metrov visok jašek, ki nam služi za bolj učinkovito pridobivanje dolomita.

Martinarna je dosegla z 315.845 tonami jekla doslej največ odkar dela s štirimi pečmi. Storitnost je za 0,14 t/h večja, poraba goriva in kokla pa je nižja. Popravljanje kokil je doprineslo svoj delež k manjši porabi. Čas porabljen za remonte peči se ni bistveno zmanjšal in znaša 19 odstotkov koledarskega časa. Zaradi obsežne rekonstrukcije šeste SM peči, je bilo trajanje remontov daljše. Poraba ognjestalnega materiala je ostala skoraj na enaki višini, čeprav se je vzdržnost obokov povečala.

PREGLED ENAKOMERNOSTI ODPRAVE V JANUARJU 1974

Odprava je bila v januarju 1974 v primerjavi med posameznimi dekadami dokaj neenakomerna v večini obratov. Najboljšo enakomernost pri odpravi so dosegli v željarni, v valjarni profilov in v profilarni.

nost se je povečala od 8,86 na 9,05 t/h za velike peči. Posebno v zadnjih mesecih je opazen velik napredek v storitnosti. Ugodnejša je poraba kokil in energije.

Devettonska peč je delala le za livarno in za razvoj. Zaradi okvare transformatorja peč sedaj ne obratuje.

Uspešno smo izkoristili kokilno halo in mehanizirali čiščenje kokil in zametavanje sten peči.

Vsega jekla smo v Železarni izdelali 469.929 ton, prejšnje leto pa 471.081 ton, še vedno je cilj doseči pol milijona ton precej daleč.

Livarna je izdelala 1698 ton jeklolitine in 65 ton barvne. Pri jeklolitini je v primerjavi z letom nazaj doseženo povečanje, pri barvnih pa ni bilo naročil. Prodali smo 342 ton odlitkov, kar je le 55 % lanske količine. Prevzeli smo več naročil za rezervne dele in za vzdrževanje valjarn. Storitnost v jeklolivarni je nekaj nižja od leta 1972 vsled bolj zahtevnih odlitkov.

Šamotarna je izdelala 16.491 ton proizvodov, kar je skoraj enako kot leto prej. Kljub temu smo izdelali več opek.

Obrat dela v težkih pogojih zaradi neprimernih skladišč in transporta surovin, pa tudi zaradi izrabljenosti strojev. Zato je tudi nihanje kvalitete izdelkov večje kot bi smelo biti v urejenih razmerah. Uspehi smo ukiniti težko ročno delo pri izdelavi srca in prenesti to na lažje oblikovanje.

Varnost pri delu

Odstranili smo nevaren del plinskega cevovoda do jeklolivarne in obnovili plinovod do apnenic, odstranili prazilne peči in staro napravo za sejanje koksa. V obratih smo izboljšali nekatere naprave in v gradnji je izboljšana naprava za dodajanje legur v elektrojeklarni. Število izgubljenih dni zaradi poškodb se je zmanjšalo od 2327 na 1705, delež poškodb je padel od 9,53 na 7,54 % ter izgubljeni dnevi od 23 na 21,5 na eno poškodbo.

Poslovanje

Znižanje stroškov v odnosu na plan izkazujejo obrati plavž, martinarna in livarna. Zaradi podražitev surovin, energije in transporta so v končnem obračunu velika zvišanja na teh postavkah.

V lanskem letu avtorji tehničnih izboljšav prihranili in ustvarili 2.676.100 dinarjev

(Nadaljevanje s 1. strani) stavljenih in potrjenih rentabilitetnih izračunov po pravilniku o izumih, tehničnih izboljšavah in koristnih predlogih priznanih ter izplačanih 94.200,00 din odškodnin, nagrad, rent in akontacij.

Pri tem je nadvse razveseljevo in spodbudno, da se je v preteklem letu uvrstilo v kartoteko stalnih avtorjev tehničnih izboljšav 36 novih iznajditeljev, novatorjev in racionalizatorjev.

V preteklem letu je bila v počastitev stoletnice uvajanja v našo proizvodnjo feromangana prvič podeljena tudi inž. Lambert Pantzova nagrada, plaketa in diploma za življenjsko delo na polju metalurgije dr. dipl. inž. Marinu Gabrovšku.

Šest najboljših avtorjev izboljševalnih predlogov iz leta 1972 se je

udeležilo dvodnevne poučne ekskurzije v železarno Skopje.

V letu 1973 je naša služba za inventivno dejavnost dala pobudo za formiranje skupne službe v okviru Slovenskih železarn.

Sklenili so, da se v tovarniškem glasilu Železar objavi drugi razpis za inž. Lambert Pantzovo nagrado za leto 1974, ki bo podeljena najboljšemu kandidatu za praznik dela, 1. maj.

Odbor je soglašal s predlogom direktorja TOZD VET in zadolžil službo za inventivno dejavnost pri SEOP, da pripravi nov pravilnik za priznanje, nagrado, diplomu in plaketo pod naslovom NOVATOR LETA, ki bo letos prvič podeljena najuspešnejšemu novatorju ali timu, ki bo izvedel in predložil v oceno najkoristnejši izboljševalni predlog iz področja strojnega ali elektro vzdrževanja, energije ali avtomatike.

Odbor je odobril tudi za letošnje leto dvodnevno podučno ekskurzijo šestim najboljšim novatorjem v železarno Sisak.

Za pospešeni in nemoten razvoj ter napredek raziskovalne in razvojne dejavnosti v Železarni, se mora ustanoviti čim preje poseben fond, katerega bodo deležniki avtorji, ki rešujejo večje in težje naloge in probleme.

Odbor je podprl delo pri organizaciji skupne inventivne službe za vse tri slovenske železarne, ki naj pospeši izmenjavo delovnih in tehnoloških dosežkov med ravniki, štorskimi in jeseniškimi iznajditelji, novatorji in racionalizatorji. V ta namen se mora čim preje izdelati skupni pravilnik o izumih, tehničnih izboljšavah in koristnih predlogih, da se prepreči dvojnost ali trojnost pri uvajanju v proizvodnjo najnovejših znanstvenotehničnih dosežkov.

Odbor za raziskave, izume in racionalizacije bo skušal skupaj s štirimi komisijami pri DS TOZD v letu tehničnih inovacij vključiti v inventivno dejavnost še več avtorjev iz vseh TOZD.

OBVESTILA KOLEKTIVU — OBVESTILA

Dežurni za vzdrževanje v Železarni

DATUM:	DNEVNI:	NOCNI:
PONEDELJEK — 18. 2.	ZUPAN MIRKO	TRONTELJ MARJAN
TOREK — 19. 2.	FALETIČ JANEZ, inž.	SEKLOČA PETER
SREDA — 20. 2.	KAVČIČ EDO	STARE BRANKO
ČETRTEK — 21. 2.	TUMA SLAVKO	LEBAR ALOJZ
PETEK — 22. 2.	RAVNIK JOŽE	SOKLIČ JAKA, dipl. inž.
SOBOTA — 23. 2.	GASSER FRANČ, dipl. ing.	SELIJAK FRANČ, inž.
NEDELJA — 24. 2.	TORKAR STANE	LOGAR IGOR

Telefon dežurnega za vzdrževanje v Železarni je: 358
vezni telefon: 410
Na redne delovne dni dela dnevni dežurni: od 14.00 — 18.00 ure
nočni pa: od 18.00 — 6.00 ure
Na proste sobote, nedelje in praznike dela: dnevni dežurni: od 6.00 — 18.00 ure
nočni pa: od 18.00 — 6.00 ure
Predaja poslov se izvede v sobi tajništva vzdrževanja št. 5 v upravni zgradbi TOZD-VET.

Služba obratne ambulante

od 18. februarja do 23. februarja

Dopoldan: dr. Branimir Čeh in dr. Aleksander Rjazancev.
Popoldan: dr. Branko Dražič.
V soboto, 23. februarja, samo dopoldan dr. Branko Dražič.

Zobna ambulanta:
Dopoldan: terapevt dr. Alojz Smolej.
Popoldan: terapevt Viktor Stražisar.
V soboto, 23. februarja, samo dopoldan terapevt dr. Alojz Smolej.
Ordinacijski čas dopoldan od 6. do 13. ure, popoldan od 13.30 do 18. ure. V soboto od 6.30 do 13. ure.
Obbolele sodelavce prosimo, da po možnosti koristijo dopoldanski čas za zdravniške preglede, ker v popoldanskem času ordinira samo en zdravnik.

Razpis Pantzove nagrade za leto 1974

Odbor za raziskave, izume in novatorstvo pri DS železarne Jesenice razpisuje natečaj za podelitev

PANTZOVE NAGRADE ZA LETO 1974 v višini 10.000,00 din.

Pravico sodelovanja na tem natečaju imajo vsi člani delovne skupnosti, kakor tudi zunanji strokovnjaki, ki so s svojimi dosežki in delom doprinesli svoj delež k uvajanju bistvenih novosti in izboljšav na področju metalurške dejavnosti v železarni Jesenice.

Rok prijave je 30. junij 1974.

Prijave je treba nasloviti na referat za novatorstvo in racionalizacijo pri SEOP železarne Jesenice. Prijavi mora biti priložena ustrezna dokumentacija na osnovi katere bo komisija ocenila tehnično in ekonomsko koristnost in vrednost prijavljenega predloga.

Vse podrobnosti razpisa v zvezi s prijavo dosežka lahko posamezniki dobijo pri referatu za novatorstvo in racionalizacijo pri SEOP železarne Jesenice ali razberejo v pravilniku za podelitev Pantzove nagrade katerega je sprejel delavski svet železarne Jesenice na svoji seji, dne 28. XII. 1972.

Odbor za raziskave, izume in novatorstvo pri DS železarne Jesenice
Predsednik: dipl. inž. Jaka Soklič

Obvestilo

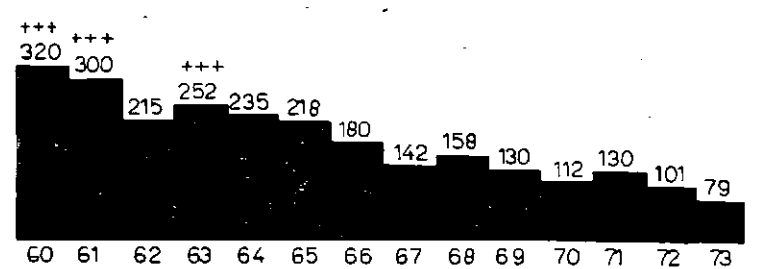
Pri obračunskem mesecu januarju, je zaradi neuvedenih sifer stroškovnih mest izpadel izračun osebne ocene za delavce in uslužbence navedenih sektorjev skupnih služb:

direkcija, nabava in prodaja, tehnična kontrola in raziskave ter finančno računski sektor.

Vse izplačilne liste, obračunske rekapitulacije in virmanski nalogi so bili že gotovi in bi ponovni izračun povzročil zakasnitev terminske oddaje materiala v banko (SDK) in s tem tudi zakasnitev kuvertiranja denarja za izplačilo 15. februarja.

Vsak prizadeletni delavec ali uslužbenec navedenih sektorjev bo dobil v izplačilni kuverti 15. februarja posebni listek na katerem bo izračunana manjkajoča vsota v neto znesku. Ta vsota bo izplačana pri obračunskem mesecu februarju (15. marca) pod vrsto plačila VP 060 (doplačila).

Pregled števila poškodb od leta 1960 do leta 1973

+ pomeni smrtni primer

Delavski svet TOZD..... daje v javno razpravo

PREDLOG DOPOLNITEV STATUTA TEMELJNE ORGANIZACIJE ZDRUŽENEGA DELA...

Čl. 82 Statuta se dopolni z novim odstavkom:

Delegacija TOZD... šteje 11 članov.

Čl. 83 Statuta se dopolni z novim odstavkom:

Delavci TOZD... lahko odpokličejo delegacijo kot celoto oziroma posameznega člana delegacije na način, ki je določen v Zakonu o volitvah.

Za čl. 83 Statuta se doda nov 83. a člen:

Delegacija se po izvolitvi konstituira tako, da določi vodjo delegacije, ki sklicuje seje delegacije, podpisuje pooblastila delegatom, skrbi za povezavo z delavskim svetom TOZD in tudi sicer organizira delovanje organizacije.

Za čl. 86 Statuta se doda nov 86. a člen:

Funkcija delegacije za organe samoupravnih interesnih skupnosti opravlja delavski svet TOZD. Pri tem ravna v skladu z ustreznim zakonom in v skladu z dogovori ob ustanovitvi interesne skupnosti ter o konstituiranju njenih organov.

Delegat iz prejšnjega odstavka tega člena je lahko član delavskega sveta ali drug delavec TOZD.

Predlog dopolnitev Statuta TOZD bo v razpravi od 15. 2. do vključno 1. 3. 1974 v samoupravnih delovnih skupinah TOZD.

Dopolnitve Statuta TOZD se sprejemajo po istem postopku kot Statut TOZD.

PRIPOMBA: Delegacija TOZD Vzdrževanje, energija in transport šteje 15 članov.

7. seja delavskega sveta

Delavski svet TOZD Vzdrževanje, energija in transport je imel svojo redno 7. sejo v petek, dne 8. februarja. Na tej seji je DS razpravljala in sprejela več sklepov s področja sistemizacije in organizacije delovnih mest in služb v TOZD, sporazumov o delitvi sredstev izven neposrednega dela in nalog kolektiva TOZD v zvezi z izvajanjem letnega programa.

V poročilu direktorja TOZD o izvajanju sklepov zadnje seje DS je bilo navedeno, da je od 14 sprejetih sklepov deset izvedenih. Štirje sklepi so v fazi izvajanja (kot npr. letni plan).

Na predlog sektorja za ekonomiko in organizacijo je DS sprejel spremembe in popravke nazivov delovnih mest v TOZD VET. DS je razpravljala in sprejela novo organizacijo centralne priprave dela vzdrževanja in sistemizacije delovnih mest tega oddelka. Že na seji, dne 28. 2. 1973, je DS Železarne sprejel načelno organizacijo TOZD katere del je tudi centralna priprava dela vzdrževanja. Namen nove organiziranosti te službe je, da se bolj smotrno in racionalno razporedijo funkcije in naloge, ki jih narekuje nova organizacija podjetja. Dolžnost reorganizirane službe je, da izpopolni in uvede kvalitetno boljšo organizacijo in programiranje vzdrževalnih del skladno z zahtevami proizvodnje.

Nadalje je DS sprejel predloženi Sporazum o nadomestilu stroškov za službena potovanja in uporabi osebnih motornih vozil. Kot je že predhodno ugotovil odbor za dohodek in nagrajevanje, je tudi DS mišljenja, da bi kazalo postaviti višino dnevnice na republiško povprečje. Prav tako predlaga, da se meja za povračilo stroškov prevoza na delo postavi na 20,00 din za izven lokalne proge. DS je sklenil, da se na eni prihodnjih sej predloži pregled izvajanja tega sporazuma.

Na seji so sprejeli predlog o deljevanju sredstev za letni oddih delavcem. Višina sredstev se smatra kot časna in se uskladi s sindikalno listo o sredstvih za letni oddih, ko bo le-ta izšla.

Sprejeli so tudi ugotovitveni sklep o rezultatih razprav ob sprejemanju samoupravnega sporazuma o medsebojnih odnosih kjer ugotavlja, da je na zborih TOZD sodelovalo skupno 1402 delavcev od povprečnega staleža 1762 delavcev kar znaša 80 %. Za predlog sporazuma je glasovalo 1397 delavcev ali 79 %. Trideset samoupravnih delovnih skupin je imelo pripombe na sporazumu in te so bile usklajene na usklajevalni konferenci, ki je bila v torek, 5. februarja.

Na osnovi zahteve DS na 6. seji, ob priliki sprejemanja letnega plana

TOZD, je direktor TOZD pripravil in predložil delavskemu svetu akcijski program: Glavni delovni cilji za TOZD VET. Tu so vsebovane naloge, ki jih mora kolektiv TOZD izvesti, da omogoči izvedbo letnega plana za leto 1974.

Program postavlja, da se časi neplaniranih vzdrževalnih posegov skrajšajo za pet odstotkov. Povečati dohodek železarne Jesenice z znižanjem stroškov vzdrževanja za šest odstotkov od skupnega deleža. V letu 1973 13,05 % na 12,3 % v letu 1974. Povečati se mora fizični obseg proizvodnje rezervnih delov za osem odstotkov.

Energijski obrati imajo nalogo, da postopno uvajajo merjenje porabe energij, ki naj omogoči petrošnikom realen in ekonomičen obračun stroškov na področju porabe energij. Povečati se mora obseg eksterne prodaje tehničnih plinov iz lastne proizvodnje za 10 %.

Transport mora znižati stroške za pet odstotkov v korist dohodka Železarne in sicer od 2,74 % doseženi v letu 1973 na 2,6 % v letu 1974 v deležu stroškov transporta v prodajni ceni jekla. Izkoristek transporta

4. seja odbora za dohodek in nagrajevanje

Petega februarja je predsednik odbora za dohodek in nagrajevanje v TOZD VET sklical 4. sejo, na kateri so pregledali izvrševanje sklepov zadnje seje, obravnavali stimulacijske dodatke in sporazum o nadomestilu stroškov za službena potovanja in spremembo regresov.

Na osnovi poročila o izvajanju sklepov, ki ga je imel predsednik odbora tov. Smolej, je odbor ugotovil, da so bili vsi sklepi zadnje seje uresničeni.

Na seji je odbor po veljavnem pravilniku odobril 50 delavcem iz transporta in strojnih delavnic stimulacijski dodatek.

Nadalje je odbor obravnaval tudi sporazum o nadomestilu stroškov za službena potovanja in spremembo regresov, ki ga je sprejel z naslednjimi pripombami:

— odbor smatra, da je višina dnevnice absolutno prenizka in jo je potrebno določiti do višine slovenskega povprečja,

— odbor se strinja s predlogom, da se dnevnice za potovanja v inozemstvo prilagajajo višini, določeni za zvezne organe s tem, da so izločene dnevnice I. in IV. skupine, pač pa

nih sredstev se mora ob gornji zahtevi zvišati za deset odstotkov.

Navedene naloge je kolektiv TOZD VET dolžan izvesti z 1841 zaposlenimi kot to določa plan kadrov za leto 1974. Poleg tega je dolžan TOZD VET v letošnjem letu postaviti zasnovo kadrov za vzdrževanje nove hladne valjarne.

Ce kolektiv TOZD VET opravi v letošnjem letu te naloge je pričakovati, da bo tudi osebni dohodek primerno narasel, računajo poprečno na okoli 3000 din na osebo mesečno.

Pri sprejetju teh osnov delovnega programa, obratovodstva v VET izdelajo operativne programe, katere so dolžna posredovati delovnim skupinam v obravnavo.

DS je na koncu seje še obravnaval in sprejel predlog programa del in stroškov za rekonstrukcijo cestnega priključka na nasipu. Pri tem je DS odobril delež TOZD VET pri združevanju sredstev za te namene in sicer iz AZ 305.712,84 dinarjev in IV 357.872,37 din, kar je najvišja vsota katero more TOZD VET vložiti v te namene. DS TOZD VET upa in računa na razumevanje in tožadevne sklepe delavskih svetov o združitvi sredstev ostalih TOZD v Železarini.

DS je razpravljala in sklepala še o zahtevi samoupravnih delovnih skupin vzdrževanja v HVZ v zvezi s potrebno ureditvijo skladišnega prostora za rezervne dele. Ti dve delovni skupini že dalj časa postavljata to vprašanje in vloge na razne forumne in odgovorne v Železarini, vendar do sedaj brez uspeha in odgovora.

se uporabljajo dnevnice II. in III. skupine.

— odbor predlaga, da naj bi bila meja za povračilo stroškov voznine za prevoz na delo 20,00 din,

— odbor se strinja z odpravljeno diferenciacijo pri terenskem dodatku, ki naj se fiksira v višini 20,00 din za en dan,

— odbor je vzel na znanje spremembo za povračilo kilometrine na 1,10 odnosno 1,30 din/km, ki jo je sprejel DS železarne Jesenice,

— odbor je mnenja, da so regresji za letne oddihe odločno prenizki ter predlaga, da naj se jih določi v okviru, ki ga nakazuje sindikalna lista. Poleg tega je tudi mnenja, da naj bi se regresji za otroke stare do 10 let in otroke stare nad 10 let ne razlikovali in naj bi bili enaki kot za nezaposlenega člana družine.

Skupna seja dveh odborov

Dne 22. januarja je bila skupna seja odbora za kadre in medsebojna razmerja in odbora za nagrajevanje v TOZD VET, na kateri so obravnavali TEZE PRAVILNIKA O NADOMESTOVANJU VIŠJE IN VISOKOŠOLSKEGA KADRA, ki sta ga odbor sprejela z naslednjimi pripombami:

— ne strinjajo se s formalnim priznavanjem kvalifikacij za višji in visokošolski kader, ki naj bi veljale samo za ŽJ, ker za člane ni prepričljivo, da lahko dolgoletna praksa in izkušnje v celoti nadomestijo tako visoko strokovno znanje pridobljeno v šolah, ne izključujejo pa možnosti, da tako interno pridobljene kvalifikacije dodelimo na nivoju srednješolske izobrazbe;

— mnenja so, da bi zahtevano šolsko izobrazbo z delovnega mesta zahtevali od tistih delavcev Železarne, ki še niso prekoračili določene starostne dobe 40 do 45 let, ki ni več stimulativna za dokončanje oziroma pridobitev določene šolske izobrazbe;

— glede na to ali naj bi avtomatično sprožili postopek za napredovanje ali pa naj bi postopek sprožil vsak posameznik, so bili mišljenja, da bi lahko postopek sprožili avtomatsko ali pa vsak posameznik preko svojega nadrejenega. Smatrali so, da bi del dodatka moral biti avtomatičen (staž), ostali dodatek pa potom predloga (uspešnost);

— s pomočjo komisij, ki bi jih določili po TOZD naj bi ostale pravilnike t.j. pravilnike za srednješolski kader, kjer naj bi bili vključeni tudi delavci z mojstrsko šolo in specialisti-skupinovodje z VK izpitom, poklicno šolo ter ves administrativni kader, izdelali v drugi etapi, v tretji etapi pa naj bi izdelali tudi pravilnik o napredovanju in kadrovanju za priučenke delavce in kadre z nižjo šolsko izobrazbo.

Vsi pravilniki naj bi bili izdelani do konca leta in naj bi stopili v veljavo istočasno, toda najkasneje s 1.1.1975.

Zaključke te skupne seje je sestavila na osnovi zapisnika komisija v sestavi Ignac Juran, Vladimir Repe, Anton Kavčič in Viko Smolej, ki so jo imenovali člani odborov iz svoje sredine.

Kaj želimo in kaj pričakujemo od pokojninskega in invalidskega zavarovanja

V Sloveniji imamo 194.000 upokojencev, le tem mora skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja zagotoviti normalno prežemanje pokojnin.

Kdo je ta skupnost? Okrog 700.000 aktivnih zavarovancev in okrog 194.000 upokojencev. Obe številki se namreč iz dneva v dan spreminjata, pretežno sta obe v porastu, le da število upokojencev hitreje narašča kot število aktivnih zavarovancev. Razmerje ni preveč spodbudno: en upokojenec na 3,6 aktivnih zavarovancev.

Organizacija te skupnosti: Samoupravni organ te skupnosti je skupščina, le-ta pa je ustanovila svojo službo, direkcijsko službo v Ljubljani, v krajih bivših komunalnih zavodov za socialno zavarovanje podružnice, v Velenju, Trbovljah in na Jesenicah pa še izpostave službe.

Ta skupščina mora za redno izplačilo pokojnin v letu 1974 zagotoviti: — 4.558,4 milijona (novih) dinarjev za normalno izplačevanje pokojnin, oziroma

— 4.734,4 milijona dinarjev za pokritje vseh predvidenih izdatkov — tu so že izdatki pri pokrivanju invalidskih dajatev in stroški izvajanja zavarovanja.

Za reden potek dela je skupščina te skupnosti na svojem zadnjem zasedanju sprejela program dejavnosti skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja za leto 1974. V tem programu so zajete tiste naloge, za katere meni skupščina, da bodo v letu 1974 smernice njene politike pri uresničevanju varstva zavarovancev in upokojencev ter dela samoupravnih organov, oblikovanih po delegatskem načelu. Najpomembnejše od teh nalog bo skupščina reševala ob neposredni udeležbi delegatov temeljnih organizacij združenega dela in upokojencev ter zavarovancev, združenih v krajevnih skupnostih, nekatere pa na podlagi dogovorov z ustreznimi družbenimi dejavniki v SR Sloveniji ter s samoupravnimi sporazumi z drugimi zainteresiranimi skupnostmi in skupnostmi pokojninskega in invalidskega zavarovanja v drugih republikah in avtonomnih pokrajinah.

V tem sestavku bom poskušal podati le nekaj važnejših nalog iz tega programa, te naj bi bile:

— Skupnost bo v letu 1974 posvetila vso pozornost zagotovitve sredstev za pokrivanje pravic zavarovancev in upokojencev. S tem namenom bo na podlagi družbenega dogovora izpeljala sankcijo finančnega stanja, nastalega v poslovanju leta 1973 ter z drugim družbenim dogovorom zagotovila financiranje v letu 1974.

— Skupščina skupnosti bo spremljala gibanje življenjskega standarda upokojencev in proučevala med letom potrebe in možnosti za povečanje pokojnin. Glede na porast življenjskih stroškov oziroma nominalnih osebnih dohodkov, spremljala pa bo tudi odnos med pokojninami in gibanjem osebnih dohodkov.

Program v prvem poglavju o izvajanju pokojninskega in invalidskega zavarovanja predvideva:

— da je treba začeti s sistematičnim proučevanjem novega sistema pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja, ki jih daje zvezna in republiška zakonodaja ter statut skupnosti predvsem z namenom:

a) da se ugotovi v katerih elementih novi sistem preveč spodbudno vpliva na odhajanje zavarovancev v pokoj in kakšne spremembe je treba sprejeti glede starosti, delovne dobe, višine pokojnine itd., da se upokojevanje destimulira. Skupščina meni, da je treba pokojnine zagotoviti upokojencem na načelu minulega dela in solidarnosti zavarovancev v višini, ki ustreza za primerno vzdrževanje in v pravilnem odnosu do osebnega dohodka, izločiti pa je treba elemente, ki delujejo na to, da število upokojencev nenormalno in prekomerno narašča;

b) proučiti je treba delovanje dosedanjega usklajevanja pokojnin z naraščanjem življenjskih stroškov in oceniti uspešnost uresničevanja načela, naj pokojnina ostaja v določenem stalnem odnosu do osebnega dohodka aktivnih zavarovancev, kar pomeni, da naj spreminja gibanje nominalnega osebnega dohodka.

Načelo priznanja minulega dela aktivnim zavarovancem in upokojencem v pokojninskem in invalidskem zavarovanju je treba poglobljeno proučevati povezano z ostalimi področji, kjer se pojavlja zavoljo tega, da bi to delo dobilo svoj odraz v pravicah, obveznostih in v samoupravljanju zavarovancev in upokojencev.

Za ureditev delovanja novega sistema pokojninskega in invalidskega zavarovanja je treba še:

a) za pravilno izvajanje sklepa o osnovah za obračunavanje prispevkov za v tujini zaposlene zavarovance, je treba določiti način ugotavljanja čistega osebnega dohodka, ki je osnova za plačilo prispevkov;

b) skleniti ustrezne pogodbe z združno zvezo in sprejeti sklep o osnovah za plačevanje prispevka za štetje časa prejšnje kmetijske dejavnosti kmetom kooperantom;

c) sprejeti sklep o odločitvi pogovora za dopolnilno zavarovalno dobo osebam, ki so bile pred letom 1965 v delovnem razmerju v tujini;

d) pripraviti in spodbuditi sklenitev družbenih dogovorov za usklajevanje pokojnin glede na porast družbene produktivnosti dela in glede sistemskih usklajevanja pokojnin, priznanih v različnih časovnih obdobjih zavoljo tega, da družbeni dogovori dobijo določeno stalnost in da opredelijo le načela za izpeljavo te naloge, konkretna realizacija pa naj bi bila prepuščena organom skupnosti;

e) pripraviti in skleniti je treba družbeni dogovor za določanje mest, na katerih se delo šteje v pokojninsko dobo s povečanjem, oblikovati komisijo in začeti z obravnavanjem predlogov v sodelovanju z drugimi skupnostmi.

Skupnost bo dala pobudo za dogovor z ostalimi skupnostmi pokojninskega in invalidskega zavarovanja o neresenih vprašanjih s področja štetja pokojninske dobe v povečanem trajanju, ki terja usklajevanje in enako reševanje. Pričeti je treba z revizijo delovnih mest, na katerih je doslej bilo priznано beneficirano štetje pokojninske dobe in o tem poročati skupščini;

e) skleniti z organizacijami zavarovancev, ki opravljajo samostojne poklice, pogodbe o pogojih njihovega zavarovanja.

Pospešiti je treba sklenitev samoupravnih sporazumov z ostalimi interesnimi skupnostmi, pokojninskega in invalidskega zavarovanja za pokrivanje obveznosti iz delovne dobe, ki je bila dopolnjena v članstvu v drugih skupnostih pokojninskega in invalidskega zavarovanja.

Pri pristojnih organih ukreniti vse potrebno, da se skleneta zvezna družbena dogovora, ki sta že v pripravi in sicer:

— o seznamu telesnih okvar ter

— o seznamu poklicnih bolezni.

Druga določila tega programa bom obrazložil prihodnjič, danes pa zaradi aktualnosti le še tisto določilo, ki ga že pri nas v Železarini uresničujemo:

— nadaljevanje z začeto akcijo prenašanja nekaterih zadev invalidskega varstva, zlasti odmerjanje nadomestil, na večje organizacije združenega dela, ker so dosedanje izkušnje dobre;

Železarne Jesenice je kot prva delovna organizacija dobila od skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja pooblastilo (z odločbo), da lahko odmerja in izplačuje nadomestila osebnega dohodka delovnim invalidom.

Lani so naši invalidi prejeli odločbe od izpostave te službe na Jesenicah z odmerjenim nadomestilom, ki jim pripada od 1. 7. 1973. Po statutu te skupnosti pa se od 1. 1. 1974 tako odmerjena nadomestila povečajo za odstotek povečanja osebnega dohodka v delovni organizaciji.

V skladu s tem določilom smo na oddelku za socialno zavarovanje že izračunali nove zneske nadomestil povečane za 21,53 odstotka (za toliko so se namreč po ugotovitvi oddelka za izračun osebnega dohodka povečali osebni dohodki v letu 1973) v povprečju za redni (polni) delovni čas. Tako bo 169 delovnih invalidov od skupaj 305 zaposlenih, ki so imeli že lani odmerjena nadomestila, prejelo pri izplačilu osebnega dohodka za januar. Po 15. februarja, z odločbo odmerjene zneske povečane za 21,53 odstotka. Tako povečana nadomestila bodo prejeli v enakem znesku skozi vse leto 1974.

Tistim pa, ki odločbo o odmeri nadomestila še nimajo, bomo izplačali takrat ko bomo le-te prejeli.

Iz vsega tega se vidi, uspešnost razvoja službe skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja o povezovanju z delovnimi organizacijami, kjer so vidni prvi učinki uspešnosti pri sodelovanju, ki pa se odraža v večji ažurnosti pri zagotavljanju pravic zavarovancev.

Zdravko Pogačnik

Pripis uredništva: V prihodnji številki Železarja boste lahko prebrali kako in kdaj boste lahko letos uveljavili otroški dodatek.

TOZD Hladna predelava

6. seja odbora za dohodek in nagrajevanje

Predsednik odbora za dohodek in nagrajevanje v TOZD Hladna predelava Anton Klemenc, je 11. februarja sklical 6. redno sejo odbora. Na seji so pregledali izvrševanje sklepov prejšnje seje, obravnavali sklepe 9. seje odbora za dohodek in nagrajevanje pri delavskem svetu Železarne ter osnovne podatke o formiranju osebnega dohodka v mesecu januarju. Poleg tega so člani odbora razpravljali tudi o sporazumu o nadomestilu stroškov za službena potovanja in o uporabi osebnih motornih vozil ter o spremembi regresa.

O izvrševanju sklepov je poročal direktor TOZD, dipl. inž. Vičar. Iz poročila je bilo razvidno, da so vsi sklepi, razen enega, realizirani. Še nadalje ostane v veljavi sklep, s katerim je odbor zahteval, da se tistim zaposlenim ki delajo preko 42-urnega delavnika zaradi potreb podjetja, ne upošteva ta osebni dohodek pri odmeri davka na dohodek in pri priznavanju otroških dodatkov.

Odbor je nato obravnaval in vzel na znanje sklepe 9. seje odbora za dohodek in nagrajevanje pri delavskem svetu Železarne.

Predstavnik oddelka za nagrajevanje Stanko Malej je odboru obrazložil sporazum o nadomestilu stroškov za službena potovanja in o uporabi osebnih motornih vozil ter o spremembi regresa.

Odbor je bil mnenja, da je predla-

gani sporazum sprejemljiv in predlaga delavskemu svetu TOZD, da potrdi pristop k uporabljanju tega sporazuma. Ravno tako odbor soglašal tudi z časovno spremembo regresa.

Tov. Malej je odboru posredoval tudi podatke o gibanju osebnega dohodka za mesec januar. V tem mesecu so vsi obrati TOZD Hladna predelava dosegli večji osebni dohodek v primerjavi z mesecem decembrom in sicer:

hladna valjarna za	+ 4,32 %
žičarna	+ 6,76 %
profilarna	+ 1,11 %
jeklovlek za	+ 7,88 %
elektrodni	+ 9,46 %
žebljarna	+ 14,41 %

Celotna TOZD Hladna predelava pa ima za 7,43 % višji osebni dohodek v primerjavi z decembrom.

Dosežen osebni dohodek po obratih pa je sledeč:

vodstvo TOZD s	192,7 urami	3.306 din na osebo,
hladna valjarna z	201,1 urami	2.706 din na osebo,
žičarna s	197,4 urami	2.558 din na osebo,
profilarna z	201,2 urami	2.559 din na osebo,
jeklovlek s	197,6 urami	2.520 din na osebo,
elektrodni obrat s	196,7 urami	2.158 din na osebo,
žebljarna s	194,0 urami	2.406 din na osebo.

Pregledani so bili tudi doseženi vplivi učinka v odstotkih in procentnih učinkih na izvrševanje operativnega programa.

Pri tem je bilo ugotovljeno, da je povprečni učinek višji od doseženega v Železarini. Stimulacija na izvrševanje operativnega programa je bila korigirana v dveh obratih in sicer za elektrodni obrat in žebljarno. Za elektrodni obrat je bila izvršena korekcija iz 1 na 6 % zaradi nenormalnih pogojev dela ob postavitvi

novih naprav, pri žebljarni pa se je kot avans upoštevalo 59 ton izdelanih žičnikov, vendar zaradi nekompletnih naročil, niso bili odpremljeni.

Odbor je z ozirom na upravičene razloge dal soglasje k izvršeni korekciji obeh obratov.

Na koncu seje je odbor obravnaval vlogo za priznanje stimulacijskega dodatka. Ker vloga ni vsebovala mnenja obratovodstva, je bil odbor mnenja, da se reševanje vloge odloži za toliko časa, dokler ne da svojega mnenja tudi obratovodstvo. J. A.

Mladi o sebi, svojih problemih, nalogah in perspektivah

Kdaj bodo rešeni problemi mladih v samskih domovih

Pretekli teden je bila skupna seja predsedstva konference mladih delavcev in članov koordinacijskega odbora mladih iz samskih domov. Na seji so največ časa posvetili razpravi o problemih mladih v samskih domovih. Čeprav so o teh problemih obširno razpravljali že člani konference mladih delavcev na decembrski seji, pa se je pokazalo, da se stanje do danes ni bistveno spremenilo. Še vedno se pojavljajo problemi neurejenih prostorov za razvedrilo in zabavo in še vrsto drugih problemov, ki grenijo življenje mladincem iz drugih republik.

Na seji so se prisotni zavzeli, da se ta problematika končno začne reševati bolj dosledno in s konkretno določenimi cilji. Sklenili so, da v vseh samskih domovih v občini ustanovijo domsko skupnost, ki bodo ena od oblik delovanja teh mladih.

Poleg tega so člani koordinacijskega odbora seznanili prisotne, da je v samskih domovih slabo razvito samoupravljanje ter da prihaja do številnih nepravilnosti. Na seji so sestavili poseben odbor iz članov predsedstva konference mladih delavcev in članov koordinacijskega odbora, ki bo pregledal stanje samoupravljanja v vseh domovih.

V drugem delu seje so govorili še o poteku ustanavljanja aktivov mladih delavcev v delovnih organizacijah. Ugotovili so, da akcija ustanavljanja aktivov dobro poteka, ponekod pa se kažejo tudi že prvi rezultati skupnega sodelovanja sindikata in mladine. J. R.

Novo vodstvo mladinskega aktiva v Planini pod Golico

V začetku februarja so se člani mladinskega aktiva Planina pod Golico zbrali na problemski seji in kritično ocenili delo v preteklih mesecih. Zaradi neresnega odnosa do dela posameznih članov predsedstva, je aktiv v zadnjih mesecih povsem prenehal delovati. Na problemski seji so člani aktiva zamenjali sedanje vodstvo in se s predstavniki krajevnih organizacij pogovorili o najbolj perečih problemih. S strani predstavnikov teh organizacij je bilo večkrat poudarjeno, da bo v prihodnje nujno potrebno več skupnega sodelovanja, predvsem pri izvedbi pomembnejših akcij. Prisotni mladinci so se zavzeli za to, da to sodelovanje okrepijo, ker bo le v tem primeru mladinski aktiv našel pravo mesto v novi obliki delovanja krajevnih skupnosti.

Člani aktiva so za predsednika ponovno izvolili Janka Vilmana, za ostale člane predsedstva pa so izvolili Jožeta Remarja, Urško Stefanin, Meto Kosmač in Tinko Vilman. J. R.

Literarni večer v spomin na Prešerna

Proslavam in prireditvam ob letošnjem kulturnem prazniku Slovencev — 8. februarju so se pridružili tudi mladi na Dovjem in v Mojstrani. Kulturna skupina pri mladinskem aktivu je v soboto, 9. februarja, pripravila skupaj s kulturno-umetniškimi društvom literarni večer — posvečen 125-letnici smrti pesnika Franceta Prešerna. Poleg članov kulturne skupine so sodelovali tudi recitatorji osnovne šole Mojstrana.

Sobotni literarni večer je pokazal, da so mladi v obeh vaseh pripravljeni delati na kulturnem področju. V zadnjem času se je tudi poglobilo sodelovanje med mladinskim aktivom in kulturno-umetniškim društvom. Mladi imajo na razpolago prostore kulturnega doma na Dovjem, kjer lahko vadijo.

Režijo in sceno za literarni večer je pripravil Janez Svobljak, sodelovali pa so: Ivan Lah, Egidija Košir, Mira Kramar, Miha Peternel, Erika Paulus, Miha Kersnik, Lidija Vrh in Saša Košir. J. R.

Novoustanovljeni mladinski aktiv na Hrušici

Pred kratkim je bil na Hrušici ustanovljen mladinski aktiv, ki je že oblikoval naloge, ki ga čakajo v tem letu.

Kot kaže, je bil začetek dober, saj je bila zainteresiranost mladincev precej velika. Ob dobri organizaciji in sodelovanju z drugimi družbenopolitičnimi organizacijami, bo lahko dosegel lepe uspehe, saj ima vse možnosti za to. Ustanovljene so bile komisije za razne dejavnosti kot so: plesna, kulturno-zabavna, športna, ideološka.

V sodelovanju s TVD Partizan Hrušica, bodo ustanovili ekipe za mali nogomet, odbojko, šah, streljanje in podobno. Z mladinskim aktivom Mojstrana pa so se dogovorili o ustanovitvi hokejskega kluba.

Za novega predsednika je bil izvoljen Igor Lorentič. Omenim naj še, da so mladinci v soboto, 9. februarja, v sodelovanju z dramsko sekcijo pripravili proslavo v počastitev 125-letnice smrti dr. Franceta Prešerna. Sodelovala je godba na pihala pod vodstvom Stefana Prežlja in skupina mladih recitatorjev. Proslava je bila dobro pripravljena, izreči pa je treba resno kritiko na račun obiska te prireditve, saj je bila dvorana skoraj prazna. Če ne bi bilo nekaj mladincev in nekaj predstavnikov družbenopolitičnih organizacij, bi bil ves trud zaman. Izgleda, da je zainteresiranost vaščanov Hrušice za take in podobne kulturne prireditve tako majhna, da bi bile take

prireditve v bodoče prav odveč in brez pravega pomena. Dostikrat se slišijo pripombe od strani vaščanov: »Zakaj imamo dvorano, kje je mladina?« Mnenja sem, da so take pripombe po dosedanjih izkušnjah povsem neupravičene.

Neupravičene so tudi pripombe, da je mladina le po lokalih. Enako bi lahko trdili tudi za nekatere druge vaščane, ki ravno tako raje sedijo po lokalih, kot da bi obiskali kulturno prireditve in s tem dali spodbudo mladim za večjo aktivnost in voljo za pripravljane podobnih kulturnih prireditev. R. S.

Uspelo tekmovanje v kegljanju na asfaltu

V soboto, 9. februarja, je bilo v organizaciji in izvedbi komisije za šport in rekreacijo pri TOZD-Hladna predelava, tekmovanje v kegljanju na asfaltu. Tekmovanja se je udeležilo enajst ekip ali prek 30 nastopajočih. Kljub temu, da so povabili mladinske aktivne, pa so za nekatere aktivne nastopali tudi že nekoliko starejši člani. To pa nastopajoče ni motilo, saj se na ta način še bolj okrepi sodelovanje med mladimi in starejšo generacijo.

REZULTATI:
Fantje: ekipno: 1. SV Bela 345 kegljev, 2. Planika Breznica 328 kegljev, 3. Samski dom Plavž II. 328 kegljev, 4. HVZ II. 327 kegljev, 5. HVZ I. 326 kegljev.

Med posamezniki je bil najboljši Franc Križaj iz Planike s 133 keglji.

V dekliški konkurenci je sodelovala le ekipa Planika in podrla 269 kegljev.

Tekmovanje je vsekakor uspelo, tudi organizacija je bila dobra, vsi pa so izrazili željo, da bi se še kdaj srečali na podobnih tekmovanjih. LaSo

Železarski globus

KUWAIT

V Kuvaitu bodo zgradili novo mini železarno. Glavni proizvod le-te bo palčasto jeklo. Njena letna proizvodna zmogljivost bo 300.000 ton surovega jekla. Kot vložek bodo v tej železarni uporabljali pelete, ki jih bodo pridobivali z direktno redukcijo železove rude.

JUŽNO AFRIŠKA REPUBLIKA

Družba Iscor iz te države bo zgradila dve novi valjarni za proizvodnjo topla in hladno valjanih trakov. Letna proizvodna zmogljivost vsake od njiju bo milijon ton. Ista družba bo zgradila novo železarno v kraju Saldanha. Pri investiranju te železarske bodo sodelovale tudi tuje železarske družbe. Tako bo na primer avstralska družba Voest Alpine vložila 26 odstotkov investicijskih stroškov.

Vrste bojnih strupov

6

Za zaščito telesa pred kontaminacijo lahko v primeru, če nimamo tovarniško izdelanega zaščitnega ogrinjala, uporabimo razna zasilna ogrinjala, ki so v stanju za nekaj časa zadržati bojne strupe. To so na primer: dežni plašči, polivilni pregrinjala, odeje, debelejši papir, vreče in drugi podobni pripomočki, ki bi bili ob napadu pri roki.

S podobnimi pripomočki zaščitimo tudi živali.

Kolektivna zaščita:

Za kolektivno zaščito uporabljamo:

- a) zaklonišča s filtri za čiščenje kontaminiranega zraka,
- b) hermetizirana zaklonišča.

Kot filtre lahko uporabljamo tovarniško izdelane ali pa zasilne, ki jih izdelamo sami.

Vsako zaklonišče s filtro-ventilacijskimi napravami mora imeti načelno naslednje elemente:

- odprtino za vsesavanje zraka,
- filter za čiščenje kontaminiranega zraka,
- ventilator za vsesavanje zraka (električni in na rotni pogon),
- zasilni izhod,
- sistem cevovodov,
- ventile za reguliranje pritiska,
- sanitarne naprave,
- naprave za kontrolo nadpritiska in detekcijo zraka.

V zaklonišču s filtroventilacijsko napravo se mora zagotoviti nadpritisek 3—5 mm vodnega stolpca, tako da kontaminirani zrak ne prihaja v zaklonišče.

Za zasilni filter se navadno uporablja pesek granulacije 0,5—3 mm. Peščeni filter s prostornino 1 kub. m zagotovi pretok 30 kub. m zraka na uro. Za eno osebo je potrebno zagotoviti 1,5—2 kub. m zraka na uro.

Poizkusi s peščenimi filtri, ki so jih izvedli v Zahodni Nemčiji, Franciji in Švedski, so pokazali, da tak filter z gotovostjo ščiti pred vsemi klasičnimi in nervnimi (živčnimi) bojnimi strupi, radioaktivnim prahom in biološkimi agensi.

Hermetizirano zaklonišče:

Za hermetizirano zaklonišče lahko uporabimo vsak prostor, ki ga lahko hermetiziramo, se pravi izoliramo od zunanje kontaminirane atmosfere.

Bivanje v takšnem zaklonišču je časovno omejeno, odvisno je od prostornine zaklonišča in števila ljudi v njem.

Zaščita hrane:

Za kemično kontaminacijo hrane pridejo v poštev predvsem dolgotrajni bojni strupi v tekočem stanju.

Najboljša zaščita hrane pred neposredno kontaminacijo je njeno vlaganje v ustrezno embalažo (konzerve, debelejši PVC materiali, steklena embalaža, razni impregnirani materiali in podobno).

Splošno pravilo je, naj se manjše količine kontaminirane hrane uničijo.

Hrana, ki je vskladiščena, je že s tem zaščitena od direktne kontaminacije, da ne bi prišlo do kontaminacije s parami bojnih strupov ali z radioaktivnim prahom pa je potrebno izvršiti tudi hermetizacijo vseh vhodov in odprtín v skladišču.

V skladiščih proizvodov, ki se morajo prežvečevati (silosi), se morajo vgraditi filtro-ventilacijske naprave ali pa zagotoviti hermetizacijo.

Ceprav se smatra, da hrana v zoni sekundarne kontaminacije z bojnimi strupi ne bo kontaminirana, velja pravilo, da jo je treba pred uporabo prekontrolirati.

Vso hrano, ki jo uživamo brez kuhanja, moramo prej dobro oprati. Uživanje hrane iz kontaminiranih območij ni dovoljeno brez predhodne kontrole.

Zaščita vode:

Glede uporabe vode iz vodovodnega omrežja se moramo ravnati po navodilih ustreznih organov. V vojni se vrši vsakodnevna kontrola vodovodnega omrežja.

Manjše rezervne količine vode pa hranimo v dobro zaprtih posodah.

Problem zaščite vode je bolj pereč v primerih, ko se voda uporablja iz odkritih virov in vodnjakov. Vsi ti se morajo zaščititi pred direktno kontaminacijo, vendar se mora voda na kontaminiranem območju tudi v tem primeru pred uporabo prekontrolirati.

Ni nepomembno dejstvo, da se v razni literaturi piše o tem problemu in išče izhod v tem, da se že v miru teži za vse boljšim embalaranjem hrane nasploh. Toda v vojnem času je treba upoštevati tudi možnost kontaminacije hrane in vode z diverzantskimi akcijami, pri čemer bi bili najbolj občutljivi vodni objekti, prehrabena industrija, živinske farme, mlekarne in drugi podobni objekti in ustanove, preko katerih se lahko povzročijo množične kontaminacije prebivalstva.

mala šola samoupravljanja — mala šola samoupravljanja — mala šola samoupravljanja — mala šola samoupravljanja

Minulo delo

7

(Bistvene spremembe v družbenoekonomskih odnosih glede na ustavo iz leta 1963 — referat Sergeja Kraigherja na posvetoivanju pravnikov na Bledu)

Že ustavni amandmaji, še bolj dosledno in celovito pa osnutek nove ustave, posebno načela in norme, o katerih je bilo govora, dajejo možno podporo procesu premagovanja osamosvojenosti sfere cirkulacije družbenih sredstev (družbenega kapitala) in še posebej sredstev družbene reprodukcije v trgovini. Že iz vsega do sedaj rečenega jasno sledi, da se spreminjanje proizvoda kot uporabne vrednosti v blago in v družbeni kapital začne že v samem procesu proizvodnje in da se že s sporazumevanjem o medsebojnih pravicah in odgovornostih delavcev v proizvodnji in reprodukciji interesno povezanih organizacij združenega dela začena proces spreminjanja in razpolaganja s sredstvi družbene reprodukcije preprosto kot skupnimi elementi njihove reprodukcije in razvoja. Urejanje teh medsebojnih odnosov in interesov preko trgovine ali preko trga ostaja sicer pomembna, toda zdaleč ne več edina in v nekaterih področjih družbenega dela, zlasti v industrijski proizvodnji vse manj prevladujoča oblika urejanja poslovnih zvez. Realizacija proizvodov kot blaga in nadomestilo elementov njegove proizvodnje, ki so prav tako blago, se lahko opravi med delavci oziroma njihovimi agenti neposredno v sami proizvodnji, v pripravi novih oziroma naslednjih ciklusov proizvodnje na podlagi samoupravnih sporazumov o dolgoročnem sodelovanju in integracijskih povezavah ipd. ter o medsebojnih odnosih pri doseženem dohodku. Zato so toliko pomembnejši napor nekaterih velikih trgovinskih organizacij, da z organiziranjem delovnih enot ali TOZD po branžah ustvarijo pogoje za neposredno povezovanje z ustreznimi proizvodnimi organizacijami za uresničevanje skupnih interesov in dogovorjenih odnosov v delitvi skupnega dohodka v vseh fazah in operacijah v prometni fazi procesa reprodukcije in za skupno prevzemanje tveganj skupnega poslovanja. S tem se začena odpravljati osamosvojenost trgovine in odtujenost sredstev, s katerimi upravlja, od delavcev, ki jih ustvarjajo.

Podobno, seveda z ustreznimi spremembami, velja tudi za sfero splošnega zavarovanja, ko gre za opredeljevanje tveganj na solidarnostni osnovi po vrstah zavarovanja in po branžah ter za problematiko opredeljevanja pogojev in kriterijev za prelivanje sredstev zavarovanja med različnimi vrstami zavarovanja družbenih sredstev.

Zakon vrednosti se torej ne uveljavlja več edino ali pretežno na trgu in s pomočjo tržnih zakonitosti. Nekatere dejavnosti pa po svoji naravi in družbeni funkciji že danes izključujejo pretežen vpliv trga. Pravni promet s tretjimi osebami in pravna varnost v tem pogledu zato v vse večji meri odstopa tako v praksi kot v pravu svoje mesto neposrednim poslovnim odnosom na podlagi dolgoročnih sporazumov. Vzporedno s tem stopajo vedno bolj v ospredje problemi zagotavljanja pravne varnosti glede prevzetih medsebojnih pravic in obveznosti, ki nastajajo v takih odnosih in terjajo ustrezno prilagajanje pravnega sistema in pravosodja. S samoupravnimi konstitutivnimi in drugimi pravnimi akti, ki ne smejo biti v nasprotju z ustavo in zakoni, ki rastejo na novih družbenoekonomskih temeljih, se tako začnajo po svoji vsebini spreminjati take pravne kategorije, kot je npr. »pravna oseba«, nastajajo novi odnosi pri prevzemanju tveganj in odgovornosti za rezultate poslovanja z vsemi pravicami in konsekvencami glede sanacije oziroma likvidacije podjetij: odpira se novo področje urejanja sporov na podlagi medsebojnih pravic in obveznosti, sprejetih v samoupravnih sporazumih in drugih aktih. Tako postajajo samoupravni sporazumi med direktnimi nosilci posameznih poslovnih dejavnosti v proizvodnji in obeh prometnih fazah procesa reprodukcije — v katerih neposredno usklajujejo in urejajo medsebojne interese in odnose na podlagi skupaj ustvarjenega dohodka ob polnem upoštevanju delovanja zakona vrednosti — toliko instrument obvladavanja tržne stihije in njenih zakonitosti, kolikor s svojimi določili in sprejetimi pravicami in obveznostmi dejansko usklajujejo tako trenutne kot dolgoročne interese, opredeljene z objektivnim položajem delovnih skupnosti ter pogoje njihovega poslovanja in razvoja.

Neupoštevanje teh dejstev se nujno kaže v tem, da se težnjo odnosov zopet postavlja na lastninska razmerja z vso skupinsko-lastninsko podjetniško logiko boja za profit, s fetišiziranjem primarne delitve dohodka na podlagi cen te stihije trga, kreditne funkcije denarja z bojem, kdo bo nosil stroške za

obratna sredstva za potrebne zaloge ali posledice rizika ipd. Tako se opravljanje družbene funkcije delovnih organizacij podreja osamosvojeni funkciji denarja in njegovi logiki. Gre za pojave, ki jih vsi poznamo, pa jim moramo postati na vsak način kos.

Predloženi osnutki ustav ter zakonodaja in samoupravni akti, ki jim morajo slediti, so brez dvoma, vsaj s pravne strani, eno od sredstev za njihovo obvladanje in preseganje. S tem so tudi za družbeno planiranje ustvarjene nove možnosti in pogoji, odpirajo se nove oblike in sredstva planiranja, na popolnoma novih osnovah se opredeljujejo nosilci planiranja ter njihovi medsebojni odnosi, pravice in odgovornosti. Dana je nova podlaga za to, da se družbeno planiranje upre vsaki obliki velutarizma, tako liberalistični stihiji, ki vodi v okrepljeno moč države in stalinizem, kot tudi osamosvajanju družbenega planiranja v tehnokratsko-birokratskih institucijah z bolj ali manj izraženimi administrativnimi centralističnimi značajem.

MINULO DELO IN FUNKCIJA DOHODKA

V prikazanih družbenoekonomskih odnosih med delavci v združenem delu in usklajevanju njihovih interesov pri določanju medsebojnih pravic in obveznosti v združevanju dela in sredstev se v protislovnosti teh interesov pojavlja dohodek samoupravnih subjektov — kooperantov v vseh oblikah njihovega sodelovanja kot izrazi in merilo usklajenosti njihovih interesov. Ker pa vsak med njimi s svojim poslovanjem v družbeni delitvi dela opravlja določene družbene funkcije, od katere je odvisen neprekinjen potek družbene reprodukcije, postaja dohodek, kot pravi tovarš Kardelj, izraz družbene lastnine in objektivni faktor, ki določa ekonomske in družbenopolitične odnose. Sedaj že redkokdaj ugovarja potrebi, naj bo zagotovljena ekonomska motiviranost delavca in njegov neposredni ekonomski interes ter zveza z vsemi procesi, kjer se obrača in transformira njegovo tako živo kot minulo. Isto velja tudi za druge osnovne postavke, namreč, da na podlagi minulega dela ne sme biti zagotovljena nobena trajna pravica do dohodka druge delovne skupnosti, torej v bistvu omejena z amortizacijo vložnih sredstev.

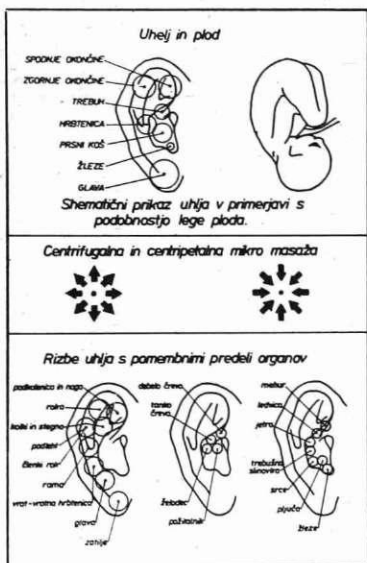
Aurikuloterapija

S pomočjo bolnikovega uhlja zdravimo bolezni

Pomagati bolnemu človeku ni samo humanost, ampak izdatna ekonomska pomoč.

Že v normalnem življenju se pojavljajo ovire, ki preprečujejo uresničitev motivacijskih ciljev, kako težko pa je šele v bolezenskem stanju. Pod kopico ovir in pomanjkanja socialnih potreb nastopi frustracija (preprečena zadovoljitev potreb), ki povzede bolnika do takega stanja, da ni v prid sebi niti okolici, v kateri živi.

Človek kar ne more verjeti, da ob tako veliki izbiri zdravstvenih metod in zdravil ne uspejo pozdraviti bolnika in ga stimulirati za delovno in življenjsko aktivnost. To je pravo čudo v negativnem smislu, toda kaj storiti, da bo »ovca cela in volk sit«.

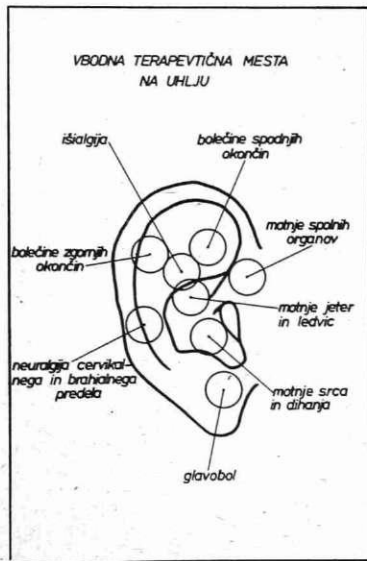

Če so v današnjem življenju na dnevnem redu organizacijske in tehnološke spremembe, ki ob pospešenem tempu življenja močno vplivajo na posameznika, potem je najna pomoč klasični medicini. Gre samo za »minuto oddiha«, da spoznamo koristnost drugih medicinskih metod kot so akupunktura in aurikuloterapija. V mnogih primerih sta ti dve metodi dali lepe in trajne uspehe pri čemer sta bolnik in zdravnik dosegla svoj cilj. Res pa je, da sta ti dve metodi nam le malo poznani, zato smatramo, da gre bolj za »šarlatanstvo« kot medicino.

Pri svojem delu v ambulanti se srečujem z bolniki, ki jim s klasično (šolsko) medicinsko doktrino v mnogih primerih težko pomagam, zato se poslužujem akupunkture in njenih enač. V zadnjih časih pa s posebno metodo zdravljenja t.j. aurikuloterapijo. Uspehi so zadovoljivi, večkrat pa tudi presenetljivi glede učinkovitosti. Tu ne gre za prisiljevanje bolnikov, ampak za lastno željo ti stega, ki v to metodo zdravljenja zaupa.

Zdravljenje pa bi bilo znatno poenostavljeno, če bi bil opremljen s punktoskopom ali terapunkterjem. To sta dva mala elektronska aparata za kožne reflekse in električno stimulacijo. Ravnanje z aparatom je enostavno brez posebnih dodatnih stroškov.

Upam, da ni daleč čas, ko bodo staroazijske metode tudi pri nas našle svoje mesto v prid trpečega človeka.

Aurikuloterapija

To je metoda zdravljenja različnih bolezni s pomočjo bolnikovega uhlja. Princip je draženje določenega segmenta uhlja, ki pripada določenemu organu, ki je bolezensko prizadet. Pri draženju z anjega uhlja levega ali desnega z določenim

sredstvom, nastane aurikulo – srčni refleks, s pomočjo katerega pride do ozdravitve bolezni. Na osnovi uhlja je možno postaviti diagnozo za bolezen, ki jo zdravimo brez zdravil.

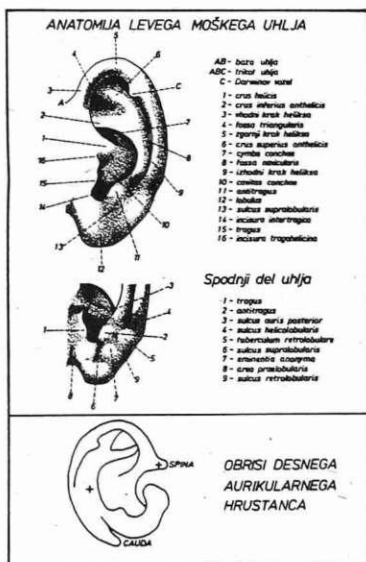
Uhlj je enostaven in pristopen objekt za ugotavljanje funkcionalnih in organskih motenj v času bolezni. Vsi posegi na uhlju so kratkotrajni in skoraj neboleči, to pa je obenem tudi izredno poceni za družbo kot posameznika.

Uspehi aurikuloterapije so podobni akupunkturnim, saj gre večkrat za isto stvar, le v izjemnih primerih ne. Aurikuloterapija ima znanstveno podlago, ki jo podpirata neuroanatomija. Zdravljenje je popolnoma nenevarno in ni nobene kontraindikacije. Aurikuloterapija je možna pri vsakem človeku, le da ima normalno razvite uhlje.

Iz prve skice je razvidno, da je uhlj podoben plodu noseče žene in da obstajajo določena področja, ki ustrezajo organom v človekovem telesu. S pomočjo vboda akupunkturne igle ali mikro masaže je možno vplivati na bolne organe kot so označeni na skici. Vse te reale ozioroma točke pa je možno poiskati s preje omenjenim »punktoskopom«, večkrat pa zadostuje priprava, ki jo vidimo na skici.

Vzrok za nastanek aurikuloterapije

Iz skice, ki predstavlja vbojna terapevtska mesta na uhlju, je označeno mesto »išijasja«. Išijas je mnogim našim bolnikom znan. To je križ za zdravnika in bolnika, zaradi izredno težavnega zdravljenja. Zgodovina aurikuloterapije je prav v išijas. Ko je bil uhlj opečen na področju išijas, je išijas izginil. Danes uhlj na določenem mestu zabodemo s posebno molibdensko iglo in išijas se na ta način zdravi. Po obsežnih preiskavah so ugotovili le druge točke, ki ustrezajo boleznim, kot je razvidno iz uhlja.

Uhlj

S pomočjo proučevanja ustroja človeškega telesa z anatomijo in embriologijo je uhlj dobil svoje pomembno mesto v neklasični medicini. Na uhlju so se zaznavale topografska mesta posameznih anatomskih področij, kot je razvidno iz skic.

Uhlj je nastal iz prve ektodermalne škržne razpoke. V okolici škržne razpoke nastanejo pri fetusu (plodu) v drugem mesecu nabrekli- nica kot osnova za oblikovanje uhlja. V petem tednu življenja fetusa v maternici se na obeh straneh razvodka pojavijo po tri vzbokline (Colliculi auriculares). Teh šest vzboklinic se med seboj spoji v enotno dokončno obliko, ki jo imenujemo uhlj (Auricula). Konec drugega meseca življenja se v uhlju, ki je pokrit s kožo, pojavi hrustanec. Uhlj ali ušesna školjka je kožna duplikatura, ki vsebuje zgubano hrustančno ploščico. Gube uhlja so za človeka praktično brez pomena. Elastični hrustanec raste celo življenje, kot je to primer pri hrustancu nosu. Uhlj ima rudimentarne mišice, ki so nastale iz platizme t.j. vrkatne kožne mišice, zato jih inervira obrazni živec.

Eksperimentalni del

Pri zdravljenju z aurikuloterapijo je potrebno nešteto opazovanj in poskusov, da se ugotovijo točke (kot pri akupunkturi), ki ustrezajo področjem telesa.

Za primer vzemimo bolečino, ki je najpogostejša nadloga v primeru poškodb. Če se urežemo v palec desne roke nastopi bolečina zaradi

ureznine. Nastalo bolečino pa lahko preprečimo, če uhlju ne glede na stran zabodemo akupunkturno iglo v področje palca. Posebno roka zavzema precejšnjo površino zgornjega zadnjega dela uhlja. Preko že preje imenovanega refleksa po ubodu igle (zlate, srebrne ali molibdenske) bolečina preneha. Poskus bi lahko napravili tudi nekrvav s pomočjo jeklene peresne kleme.

Pri eksperimentih na mladih ljudeh se je izkazalo, da so v 70 % reagirali pri poskusu na bolečino. Pri 30 % pa se točke niso skladale s prizadetim mestom na periferiji. Znano je namreč to, da obstajajo ljudje, ki imajo na uhlju izredno malo akupunkturnih točk in jih zato ni mogoče uspešno zdraviti z aurikuloterapijo. V takih primerih pa se raje poslužujem stare klasične akupunkture.

Diagnostika

Na osnovi uhlja je možno pri bolniku ugotoviti bolezen, če predhodno dobro obvladamo anatomsko kartografijo uhlja. Pri anatomskih spremembah (spacka) uhlja je treba biti nekoliko pozornejši, vendar je takih primerov izredno malo. Pogostejši so primeri ledvičnih spackov in eventratno diapragnatika. Poznane so tudi spremembe srca in ožilja, na kar je treba tudi paziti. Vseh resnejših anatomskofizioloških sprememb v telesu pa ni mogoče ugotavljati na samem uhlju. Zato so potrebne druge medicinske metode. Spackasti uhlji so pogostejši kot pa anatomskofiziološke anomalije v telesu.

Bolj zanimiva je diagnoza funkcionalnih oziroma organskih motenj z ugotovitvijo spremenjenih točk na uhlju, za katerega smatramo, da je zdrav. Pri običajnih ljudeh je uhlj neboleč. Pri bolnikih pa najdemo lahko občutljiva mesta, ki se sama od sebe dajo razpoznati predvsem z napravo, s katero se da pritiskati na določena mesta. S tako ali podobno napravo je lahko ugotoviti boleče točke. Če poznamo mesto boleče točke in anatomsko periferno razdelitev organov, takoj vemo, kje je vzrok bolezni. Boleča točka uhlja je v direktni živčni povezavi z obolenim delom telesa.

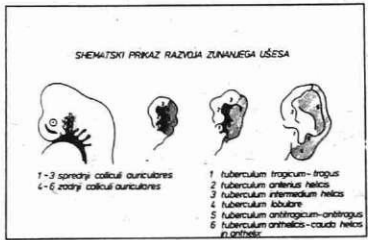
Za ugotavljanje bolečih točk nam je na voljo električni tok, ki vpliva na kožo uhlja. Ustrezna točka na koži ima največji električni upor, medtem ko njena okolica znatno manjši.

Največji diagnostični pomen je pri patologiji trebuha, ki se s klasičnimi metodami komaj kaj ugotovi. Trebuh je za zdravnika »konzervna skatla«, ko se odpre, se šele ve, kaj je v njej t.j. v primerjavi s trebušno votlino.

Pri diagnosticiranju na uhlju pa se poslužujemo vseh predhodnih preiskav in sredstev sodobne medicine, tako da je aurikuloterapija diagnostično podkrepljena.

Terapija (zdravljenje)

Aurikuloterapija je zasnovana na osnovi mehaničnih in električnih dražljajev uhlja. Že dolgo se je govorilo o zlatih uhanih, ki so jih nosili cigani, kmetje in pirati zaradi boljšega vida in preprečevanja glavobolov. Danes pa vemo še več. V prvi vrsti bo to držalo, ker anatomsko uhljič predstavlja možgane, vidni živec pa predstavlja histološko podaljšek možgan. Pri prevelikih obremenitvah uhljiča s težkimi uhanji pa je nasprotno, takrat nastopajo hudi glavoboli, ker je uhljič nategnjen. Po odstranitvah težkih uhanov glavobolov ni več. Pri obolenju trivejnega možganskega živca, (n. trigeminus) po odstranitvi uhanov bolečine obraza prenehajo, če v isto luknjico damo srebrno iglo ali srebrni obsek npr. zvezdico (murček).

Pri terapiji gre že za prej omenjeno refleksno metodo. Od periferije vodijo stimulacijske niti protopatične ali termo algetične senzibiliteta, ki zabeleži taka stanja v možganskih centrih. Glede na stopnjo draženja oziroma bolečine bo stimulacija po hierhiji prevodna v centralni živčni sistem. Predvsem

v formatio reticularis visceroskij-ske nevrone in nato v določena področja.

Po različnih stopnjah moremo prenos impulzov koordinirati t.j. aferentna pota do korteksa (možganske skorje) in izzvati obrambne reflekse.

Pri preslabem t.j. (gate control system) ali premočnem draženju možganske skorje za pogoje nastanka uhljnega refleksa. Možno je, da pogoji niso ustvarjeni, ker gre po ta preko uhlja ali pa neokorteks vpliva škodljivo.

V ugodnih pogojih je dražljaj prešibak ali pa premočan, tako da pride stimulacija do formatio reticularis.

Formatio reticularis pomeni idealno področje za samotopične vezave z različnimi ožvženimi oblikami, predvsem z vejo trigeminusa, vagusa in plexus cervicalisa.

Pred vsakim zdravljenjem uporabljamo žig ali praktično uho za kožno anatomsko predstavo in projekcijski študij prizadetega obolelega predmeta.

Za diagnosticiranje in zdravljenje uporabljamo predvsem zdravo površino uhlja notranje strani le v redkih primerih zdravljenja pa tudi notranjo stran.

Za dobro razumevanje so matotopične projekcije pa moramo poznati uživanje uhlja. Uhlj vsebuje nevrone, ki povezujejo cerikalni plexus, živec spodnje čeljusti in vagus. Zunanji predel pa je delno v povezavi s centralnim živčnim sistemom in hrbtnjačo.

Aurikuloterapija se sestoji iz:

- a) osvetljevanja uhlja
- b) paramagnetizma
- c) električnih dražljajev
- d) masaže

Pri terapiji so izrednega pomena anamnestični podatki (zgodovina bolezni) in klinični pregledi. Ko smo ugotovili bolezen, katero hočemo zdraviti, se pripravimo na vboj točke. V boleče mesto, ki smo ga predhodno določili s posebnim iskalcem, vtaknemo akupunkturno iglo. Običajno zabodemo le kak mm globoko. Akupunkturne igle uporabljamo po sledečnem principu: če je pri pritiskanju točke na uhlju vedno večja bolečina, vzamemo za vboj srebrno iglo. Drugače pa zlato. V do sedanjih praks se je izkazalo, da je od vseh materialov, iz katerih so akupunkturne igle, molibden najboljši. V primeru, da ne pomagata srebro, zlato oziroma molibden, pa se poslužujemo običajnih jeklenih igel.

Kot je bilo že omenjeno glede števil točk, je potrebno vedeti sledeče:

VII. letnik Železarskega zbornika

V prejšnjem tednu so v vseh treh slovenskih železarnah razdelili četrto številko Železarskega zbornika, s katero uredništvo zaključuje VII. letnik.

Kot ponavadi so te dni prešli Železarski zbornik stalni naročniki tudi v mnogih drugih podjetjih ter ustanovah in strokovnjaki doma in v tujini.

Prešernov večer v domu upokojencev na Javorniku

V počastitev slovenskega kulturnega praznika sta organizirala upravni odbor in pevski zbor DU Javornik – Koroška Bela, pod vodstvom marljivega zborovodja Jaka Vebra, pevski koncert. Poleg desetih pesmi, ki so bile skrbno pripravljene, so na koncertu sodelovali tudi pionirji in pionirke osnovne šole Koroška Bela z recitacijami Prešernovih pesmi in s tremi skladbami za citre, pod vodstvom tov. Smoleja.

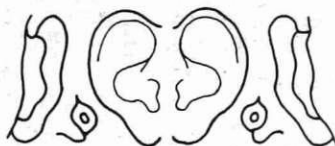
Uvodni govor o Prešernovih delih, pomenu letošnjih jubilejev za slovensko nacionalno in kulturno samobitnost, je imela članica DU Marija Dolgan. Njeno izvajanje so poslušalci spremljali z velikim zanosom in z burnim aplavzom.

S to prirreditvijo smo se tudi upokojenci oddolžili spominu našega velikanu ter potrli, da so tudi kulturne prireditve v našem domu za-

Če je preveč točk, se uporablja srebrna igla. V primerih, če jih je premalo, pa se uporablja zlata, ki se zasadi v področje »plexus solaris«, ki ga zaznamujemo z o točko, kar je razvidno iz skice.

Pred zabadanjem akupunkturnih igel določen predel razkužimo in zabodemo sterilno iglo. Po odvzemu igle vbojno mesto prav tako razkužimo.

Projekcijski diagnostični žig

Elektroterapija se uporablja tako, da se uhlj predhodno očisti z milnico, nato osuši in ponovno navlaži s fiziološko raztopino zaradi boljše prevodnosti električnega toka. Na uhlj namestimo posebno elektrodo, s katero dražimo uhlj. Pred uporabo elektroterapije je potrebno uhlj osvetljevati s posebno žepno baterijo. Po elektroterapiji bolečine prenehajo takoj ali pa če določen čas. Jakost električnega toka usmerjamo na uhlj s posebno napravo.

Izrednega pomena je masaža uhlja, predvsem na strani lasišča. Prvo najdemo točko na zunanji strani uhlja, nato pa na nasprotni strani isto mesto masiramo. Masiramo s stekleno ukrivljeno palčko, katere oblika je razvidna iz skice. Poleg centrifugalnega in centripetalnega načina poznamo še krožni način v smeri urnega kazalca. Bolnik ima pri masaži slab občutek, kot bi ga peklo ali če bi počasi trgali uho od narastišča. Masaža je izrednega pomena pri kratkovidnosti, glavobolu in ohromitvah. Pri masaži se opredelimo na večje področje in masiramo toliko časa, da bolečina preneha.

Pri glavobolih in migrenah pa se večkrat poslužujemo paličastega magneta, ki ga vodimo preko robu uhlja od zgoraj navzdol in obratno.

Zaključek:

Aurikuloterapija je ena od uspešnih metod zdravljenja, ki ne zahteva zdravil in dolgega bolovanja. Žal pa nam je le malo poznana oziroma nič, čeprav imajo v zapadnem delu Evrope že posebne klinike. To, kar sem jaz videl na tečaju francoskih zdravnikov, je bilo za mene nekaj povsem novega v smislu zdravljenja bolnikov.

dr. med. Aleksander Rjancev

V 4. številki Železarskega zbornika je objavljenih pet prispevkov, dva prispevka pa v novi rubriki tehnične novice iz objavljene vsebine VII. letnika povzemamo, da je v štirih številkah bilo na 224 straneh objavljenih 24 člankov, ki so jih napisali strokovnjaki iz slovenskih železarn in ostali avtorji.

V drugi polovici marca bodo naročniki prejeli že prvo številko Železarskega zbornika osmega letnika. V prvi letošnji številki uredništvo uvaja tudi novo rubriko »vesti«.

Obiskovalci-upokojenci

DOPISUJTE V ŽELEZARJA

Misli ob 30-letnici smrti narodnega heroja Matije Verdnika-Tomaža

Pred nedavnim sem slišal v avstrijskem opoldanskem radijskem dnevniku Mittagsjournalu, da poteka letos februarja štirideset let od vstaje socialističnega Scutzbunda proti fašističnemu Vaterlandfront in Starhemborgovim avstrofašistom — Heimatschutzu. Skupina delavskih upornikov-članov, je po zadušitvi upora pribežala tudi na Jesenice in naletela na pomoč pri jesenjskih delavcih. Med nabiralci prostovoljnih prispevkov zanje je bil takrat tudi osemnajstletni delavec in član ilegalne Zveze komunistične mladine Jugoslavije Matija Verdnik, sin koroškega Slovence in socialističnega Tomaža Verdika z Bistrice v Rožu, fant, ki se je kot otrok udeležil delavskega telovadnega zleta ob desetletnici beljaškega društva Freiheit kot pripadnik delavske telovadne enote jeseniškega delavskega društva Svoboda. Kot član društva Prijatelj prirode se je udeležil tudi srečanja z avstrijskimi delavci — člani društva Naturfreunde — izleta na Stolu. Po tem izletu so jugoslovanske oblasti Društvo prijatelj prirode prepovedale, ker so prav tako kakor Dolfusove v Avstriji potrebovale za obvladovanje delavstva šovinizem in neterenje nacionalističnih strasti, te pa so bile razredno zavednemu delavstvu vseh narodov vselej tuje.

Zato ni nič čudnega, če so bili najbolj zavedni delavci v državah, kakršni sta bili predvojna Jugoslavija in Dulfusova Avstrija — najbolj preganjani. Tudi Matija Verdnik je moral s svojimi somišljeniki v času ko se je fašistična Cvetković-Mačkova vlada pripravljala za pristop k troosnemu paktu Rim-Berlin-Tokio v prisilno taborišče Medjuroč pri Ivanjici podobno, kakor so na primer morali avstrijski protifašisti v času Dolfusa v Wöllersdorf, v času Hitlerja pa v Dachau, Mauthausen, Auschwitz, Buchenwald in druga taborišča smrti. Kakor je po zadušitvi vstaje razredno zavednega avstrijskega delavstva pred štiridesetimi leti bila obsojena večina avstrijskega ljudstva na nedemokracijo in strogo poslušnost fašističnemu Dulfusovemu režimu, tako je bila v Jugoslaviji resnična demokracija obsojena na tajno, ilegalno delovanje. To pa je bilo v zadnjih predvojnih letih že tako močno, da je zajemalo vedno širše sloje in se spremenilo v široko ljudsko gibanje, ki je 27. marca 1941 razveljavilo sramotni pristop Jugoslavije k fašistični osi Rim-Berlin-Tokio. Ljudstvo je raje tvegalo vojno s Hitlerjem, pred katerim pa so bili oblastniki in generali kapitulirali v kratki aprilski vojni 1941.

Ljudstvo pa se s tem porazom ni hotelo sprijazniti, kakor se je sprijaznila slovenska in jugoslovanska gospoda, tista gospoda, ki se je že prve dni okupacije vdinjala sovraženiku. Ljudstvo se je dvignilo in začelo boj na življenje in smrt ne samo proti naci-fašističnim zavojalcem, marveč tudi proti izdajalski jugoslovanski gospodi, ko je leta 1940. Pomladi 1942 so gestapovci izselili množico najbolj zavednih Slovencev. Nasilje, ki so ga bili Slovenci sicer že vajeni s strani nemško šovinističnih sil, se je še povečalo, saj so Slovincem prepovedali uporabo slovenskega jezika celo v domačem krogu, medtem ko je bila slovenščina izgnana iz uradov in javnih ustanov že pred sedemdesetimi leti (kakor sem prav te dni bral v Naših zapiskih v slovenskem socialdemokratskem glasilu iz časov Avstro-Ogrske) in sicer na zahtevo takratnih avstrijskih meščanskih strank — liberalne in klerikalne,

čeprav je bilo takrat po podatkih citiranega glasila na Koroškem več kakor sto tisoč Slovencev. Zato ni nič čudnega, če so protifašistični in protinacistični boj na ozemlju Avstrije začeli prav koroški Slovenci v sklopu narodno-osvobodilne vojske in partizanskih odredov Jugoslavije, ne s kakih nacionalno šovinističnih pozicij, pač pa prav tako kakor vsa jugoslovanska ljudska vojska v sklopu protihitlerjevske koalicije med Anglijo, Sovjetsko zvezo in ZDA ter Francijo za osvoboditev Evrope iz ponacističnega jarma.

Jugoslovanski partizani nismo bili nikoli šovinisti, imeli pa smo veliko bojno in organizacijsko moč, torej pogoje, da smo v protifašističnem boju lahko pomagali združiti v ta boj tudi druge narode, kakor na primer italijanske garibaldince na Primorskem in v Furlaniji. V naših vrstah sta se borila za svobodo Avstrije tudi dva avstrijska bataljona, na samem Koroškem pa smo se v boju združevali prav tako Slovenci iz Jugoslavije skupaj s Slovenci iz Avstrije in nemškimi Avstriji. Vse to je utrjevalo ne samo naše bojne vezi proti Hitlerju in nacizmu, pač pa tudi vez medčloveškega bratstva zlasti med delovnimi ljudmi obeh dežel ne samo za takratni čas, marveč tudi za sedanjost in prihodnost.

S takimi nameni je začel na Koroškem organizirati protinacistični boj prav narodni heroj Matija Verdnik-Tomaž in za ta boj pridobil ne samo Slovence, pač pa tudi neslovenske protinacistične državljane Avstrije. Prav ti državljani so reševali med vojno čast Avstrije skupaj s tistimi avstrijskimi političnimi voditelji in državniki ter množico drugih državljanov, ki so trpeli po hitlerjevskih taboriščih smrti. Toda ob šovinističnih izgredivih po vojni, zlasti pa pri postavitvi dvojezičnih napisov in izgredivih proti uresničitvi 7. člena avstrijske državne pogodbe, na čemer vztrajajo koroški Slovenci vseh idejnih prepričanj, pa tudi ob klevetanju partizanskega boja in podobnih nacionalistično šovinističnih akcijah, se človeku vsiljuje misel, da so tudi v drugi avstrijski republiki na delu še vedno sile, ki bi rade zaničale svojo nacistično preteklost in prikrile največje nacistične zločine nad človeštvom, podobno kakor v času Adenauerjeve vladavine v Zvezni republiki Nemčiji zvezni poslanec Schneider, ki ni hotel vedeti za nobeno zločinsko dejanje Hitlerjeve Nemčije ne nad Nemci ne nad drugimi evropskimi narodi. Takrat je proti temu poslancu protestiral zahodnonemški pesnik Siegfried Einstein v naslednjih besedah:

»Bil je dan kakor vsak — dan v začetku aprila — ko so ljudi pretepali in obesili. Njihova trupla so visela na vešalih vso noč. Luna jih je videla. Zvezde so jih videle. Bog jih je videl. In drugo jutro je moralo vse taborišče korakati mimo njih. In videli so jih vsi interniranci. Vsi. In kdor bere to danes, noče verjeti: morilci in tisti, ki so jih nahujskali k umoru, so namreč hodili v lakastih čevljih, in se vozili z mercedesi. In vendar se je to zgodilo nekoč — nekoč, ko je bil dan kakor vsak. Nekega dne v začetku aprila.

Bil je dan kakor vsak — dan v začetku aprila — ko so šli v uničevalnem taborišču Auschwitzu kandidati smrti šestindvajsetih narodov. Zakaj so bili internirani v Auschwitzu? Ker so bili židje in Poljaki, Francozi in sovjetski vojni ujetniki, Cigani, Grki, Slovani in Nizozemci. Bil je dan kakor vsak, ko so internirancem vtetovirali številke na nadlaket. Bil je dan v začetku aprila. Bil je večer kakor vsak — večer v začetku aprila — ko so ljudje prostovoljno skočili na žico, po kateri je tekel tok visoke električne napetosti. Tako je bilo konec trpljenja. Druge so našli nekega jutra, ki je bilo kakor vsako, obešene na lastne jermene na pogradih. In spet so prikorkali novi jetniki skozi glavna taboriščna vrata. »Arbeit macht frei«, je bilo napisano z velikimi črkami nad glavnim vhomom v pekel. In kmalu so zagledali strašne stolpe, straže z mitraljezi. In tedaj so vedeli, da drži vsaka pot v naročje smrti. To so spoznali tisti dan, ki je bil kakor vsak. Nekega dne v začetku aprila.

Bil je dan kakor vsak, ko se je zgodilo nekaj nečloveškega, nepojmljivega, nekaj, česar se ne da popraviti v tisoč letih, v Majdaneku so pomorili otroke. Bil je dan kakor vsak. Dan je imel svojo svetlobo, svoje sonce, svoj veter. In Bog je to videl. To! Tisto nečloveško, nekaj, česar se ne da popraviti. Večno sramoto, ki se drži nemškega imena. On je videl kri iz milijonov žil. In On je molčal. Pozneje pa je govoril obtoženec Heinz Stalp. In ta Heinz Stalp je odgovarjal na vprašanja državnega pravdnika.

Tako je stekel dvogovor med državnim tožilem in obtožencem Stalpom zaslisevalni dvogovor o strahotni moritvi otrok in drugih jetnikov v nemški tovarni smrti v Majdaneku. Staršem, ki so delali v KZ Majdaneku so rekli, da so jim vzeli otroke, ker jih bodo vzgajali, v resnici pa so jih pomorili v plinskih celicah: »Bili so še čisto majhni, v starosti do enega leta, med njimi pa so bili tudi trinajst in štirinajstletni.« To zališevanje je dvogovor groze in odkrivanja zločinov, kakršnih človeška zgodovina do takrat še ni pomnila ne po moritvah, ne po milijonih in milijonih umorjenih, pa se še vedno najdejo taki, ki bi radi zločin, največji zločin nad človeštvom zaničali. Tudi takim veljajo stavki, kakršne je zastavil nemški pesnik Siegfried Einstein zveznemu poslancu v času Adenauerjeve vladavine Schneiderju:

»Bil je dan kakor vsak — dan v zgodnjem aprilu, ko se je to dogajalo. Kaj ste delali tisti dan v zgodnjem aprilu, gospod zvezni poslanec nemške stranke? Potemtakem ste s skrivi nečesa, kar se ne bo dalo nikoli popraviti. Tudi vi, gospod Schneider... In vi si upate govoriti o »napakah« nacizma, ko je v resnici šlo za najstrahotnejše zločine in grozodejstva v zgodovini človeštva...

Bil je dan kakor vsak — dan v začetku aprila — ko so izkpravili, zgoreli na Poljskem tisoči Francozov in Poljakov, Rusov in Nemcev, Židov in Holandcev, Slovanov in Grkov. Tistega dne v zgodnjem aprilu so se zadušili majhni ljubki otročki v Majdaneku? Kaj pa ste počeli tisti dan vi, gospod zvezni poslanec Nemške stranke. Takrat ste služili v letalstvu, kakor ste nekoč v svojem življenju ponosno zapisali. Kolikokrat ste tisti dan dvignili roko v hitlerjevski pozdrav? Komu ste bili poslušni tisti dan? Kaj ste zahtevali tisti dan? K čigavi smrti ste posredno ali neposredno pripomogli tisti dan? Odgovorite, gospod zvezni poslanec! S svojo nesramno žalitvijo ste si v tolikšni meri nakopali sokrivo da vse s plinom zadušene, pobite, zadavljene in od lakote umrle, da terja to pokoro. Kličem vas na odgovor! Milijoni ljudi, pripadnikov 26 narodov, so bili umorjeni v imenu Velike Nemčije. Izbrinani. Likvidirani, kakor so govorili v žargonu tistih, ki jim vi niste bili sovražnik...

In tako vprašanje zastavljamo tudi mi, in tako vprašanje bi lahko zastavili vsi koroški Slovenci in nemškoavstrijski borci proti nacizmu vsem, ki v tej deželi niso bili sovražniki nacizma, vsem, ki danes klevetajo prifašistični bolj, vsem, ki se protivijo prijateljskemu sožitju med republiko Avstrijo in Socialistično federativno republiko Jugoslavijo, vsem, ki se protivijo uresničenju 7. člena avstrijske državne pogodbe za pravice in zaščiti slovenske in hrvaške narodnosti v avstrijski republiki, pravice, ki so bile potepane že pred sedemdesetimi leti in v kateri obrambi bi v skladu s svojim brniskim programom nastopila avstrijska socialna demokracija že leta 1904, kakor lahko razberemo iz takratne januarske številke Naših zapiskov, pa, žal še danes niso vrnjene, češ, saj po nekem preštevanju danes ni na Koroškem niti dvajset tisoč Slovencev... Ta številka je najbrž sporna, res pa je, da se je zaradi sredstev in nasilja, ki se ga je posluževala v minulih sedemdesetih letih germanizacija, število Slovencev v tej deželi močno skrčilo prav gotovo ne po krivdi Slovencev in avstrijskih demokratičnih sil, pač pa sil, ki živijo in hočejo vladati avstrijskemu delovnemu ljudstvu in jim je narodna nestrpnost samo račun pri pridobivanju volilnih glasov za prihod na oblast. Tako sredstvo pa je slabo spričevalo za demokracijo, v katero se te sile tako rade oblačijo, v resnici pa so demokraciji druge republike ne samo škodljive, marveč tudi nevarne, o čemer priča najbolj jasno že zgodovina prve avstrijske republike in zaton demokracije v njej natančno pred štiridesetimi leti.

Žrtve koroških partizanov in žrtve vseh narodov v boju proti Hitlerju terjajo pravico za svobodo in svoboden razvoj slehernega naroda, terja jo zadržje sleherne narodne nestrpnosti in šovinizma, zadržje pojavov, ki sodijo že zdavnaj v ropotarnico zgodovine in ki, žal, ponekod še vedno ovirajo razvoj novih odnosov in sožitja med narodi in državami. Prepričani smo v moč demokratičnih sil v Avstriji in pri nas v Jugoslaviji, ki bodo poskrbele, da bodo koroški Slovenci in gradiščanski Hrvatje deležni istih pravih in spoštovanja, prav tako kakor nemškoavstrijska narodna skupnost na južnem Tirolskem.

Miha Klinar

(Buržoazija pripravlja vojno! Buržoazija pripravlja novo zaroto proti deželi socializma! Obrnite orožje proti buržoaziji! Naperite orožje proti monarhiji! Živela sovjetska revolucija! Živela solidarnost Internacionale! Živela revolucija za oblast delavcev in kmetov!)

»Uspeli smo,« pravi Žef, kakor je že včasih govoril, ko je bil še tigrovec. »Policija je bila brez moči.«

Sele potem začne razmišljati o svarilih, ki sta mu jih kar spotoma dajala Burjavec in Grebenšek za primer, če bi ga policisti zgrabili:

— Nisem šel z njimi.
— Nikogar ne poznam.
— Po naključju me je spreved potegnil za seboj. Najbrž nisem bil sam tak.

— Na ulici sem bil. Prečkati sem jo hotel, pa nisem utegnil. Znašel sem se med njimi.

— Letaki? Nekdo mi je porinil tale šop v roke. Nisem ga še pogledal.

— Ne videti, ne slišati, ne vedeti...

Toda o tem Žef ne razmišlja preveč, saj pozna tudi te stvari iz svojih tigrovskih časov, zato pa toliko bolj misli na železničarja Burjevca in njegovo ženo, ki mu je podarila toplo volneno jopo, on pa, ko ga je v Mostah prepoznal, se je samo veselo razjezil:

— Ja, kako pa si zašel sem?

In ko mu je povedal, da je prišel z Grebencem in da je bil z njim pri njih doma, je rekel:

— Dovolj dolgo si odlagal obljubo, da boš prišel.

In ko mu je rekel, da mu je njegova gospa dala volneno jopo, ga je potrepal po rami.

— Je že videla, da te zebe, samo ne imenuj je gospa. To ime mi je zoprno. Spominja me gospode. Te pa nimam rad.

In potem, ko so se pretolkli do Šiške, ga je pohvalil:

— Dobro si se držal.

In ko so prikorakali na Kongresni trg, je vprašal:

— Si vse razdelil?

Mislil je letake. In ko mu je odgovoril, da je razdelil vse, je bil Burjavec z njim še bolj zadovoljen.

Pa jih ni vseh. Tega, ki ga drži v rokah, je obdržal. Shranil ga bo za spomin na današnji dan, na torek 13. novembra 1928.

92

Miha Klinar

TIGROVEC ŽEF

»Številka 13?« se za trenutek zresni, potem pa se nasmehne:

»Nisem vražjeverna ženska.«

In naposled, ali se ni s to številko že rodil?

»Ja, 13. marca 1913.«

Čez štiri mesece bo imel šestnajst let.

»Pa me imajo vsi za starejšega,« je na to ponosen. Zato mora biti v Burjevčevih in Grebenčevih očeh tudi v prihodnje tak, da ga ne bosta imela za golobradega zelenca ali celo za otroka.

Žef se ne zaveda, da je v resnici zrejši kakor večina fantov njegovih let.

Zrejši v spoznanju in trpljenju, brez katerega ni ne zrelosti ne spoznanja.

Preden Žef zadrema, se mu zdi, da je današnji dan minil kakor včasih doma kak praznik.

Tudi, ko se zjutraj prebudi, se počuti sproščene in močnega. Nobenega malodušja ni več v njem.

Ko se odpravlja, zasliši na dvorišču kočijo in konjski topot, potem pa Kunov lajež.

»Za vraga, on?«

Sele sedaj Žefa spreleti strah. Skrbi ga, kaj bo rekel gospod Aleš.

Prostori v vili so nezakurjeni že od nedelje, danes pa je sredo. Polena in vse drugo je sicer pripravljeno, le podkuriti bo treba, toda lončene ploščice peči so prav gotovo mrzle kakor led in se ne bodo tako hitro segrele. Sicer pa niti ključa nima. Vzela ga je gospa, ko je odšla, kakor da ni imela svojega.

»Nje pa tudi ni.«

Žefu je vedno bolj vroče, četudi stopi v jutranji mraz, da bi povedal gospodu, da je bila v ponedeljek doma gospa, ko se je vrnil iz tovarne, ko pa je prišel iz šole, je ni več bilo, pa tudi ključa ne, zato prostori niso zakurjeni, kakor so navadno že ob tej uri.

»Vdreti bi moral. Pa si nisem upal.«

Ja, tako bo rekel. Izgovor je izgovor. A je verjeten.

Toda, ali ga bo gospod poslušal. Ne bo začel kričati in ga dolžiti, da je ključ izgubil, ker ima gospa svoj ključ.

Žef je v škripcih, v vedno večjih škripcih, saj ga je Kuno že zavohal in že skače okrog njega in se mu dobroka, on pa se ga niti ne dotakne ne, marveč stopa kakor izgubljen proti kočiji, ki se črni kot nekoliko temnejša senca od noči, ki je še ni načel svit.

»Žef, si ti?« sliši utrujen Matijev glas.

»Jaz... Ja, že grem,« se mu zatika jezik.

Gospod je najbrž že v hiši. Svoj ključ ima. Zdaj zdaj se bo prižgala luč, potem pa se bo vsul s praga ali z okna plaz psokv in groženj, kakor vselej, kadar ni v hiši vse tako, kakor zahteva gospod.

Toda okna ostanejo temna.

»Jezus, kakšna nesreča,« zasliši namesto gospoda Aleša Matijo.

»Gospod je zbolel. Strašno zbolel. Pljučnico ima. Že sinoči so ga z avtomobilom odpeljali v Štajmerjev dom.«

Žef ne ve, da je Štajmerjev dom bolnišnica za gospodo.

»Hja, pljučnico?« se Žefu odvali kamen od srca. »Vedel sem.«

»Vedel? So telefonirali?«

»Ne. Že v nedeljo sem se bal.«

»V nedeljo?«

»No, po vsej sili je silil v banjo, potem pa se razgret in še moker odpeljal s tabo v tisti prekleti mraz. Hja, zdaj pa ima,« pravi Žef skoro veselo, čeprav ne zaradi privoščljivosti in samo zaradi tega, ker ga je gospodova pljučnica rešila tlake.

»Za božjo voljo, kaj pa govoriš?« ga Matija posvari.

»I, kaj? Glavno je, da si ti zdrav.«

»A kaj bo moje zdravje brez gospodovega?« vprašuje Matija z resnično bojaznijo v glasu.

»Gospod bi ne rekel, kaj bo njegovo zdravje brez tvojega. Zakaj bi si potem gnal njegovo pljučnico k srcu?« ga Žef ne razume.

»Gospod je gospod. Dobil bi novega hlapca. A jaz? Jaz? Kje naj star, kakor sem, dobim novega gospodarja?« vzdihne Matija sam zase, ker ga Žef ne posluša več, marveč že hiti mimo vile čez vrt proti izhodu.

»No, ja! Vedel sem: pljučnico bo dobil... Ja, v nedeljo sem si že mislil... No, prava reč! V Štajmerjevem domu je. Gotovo bolnišnica! Kaj pa drugega, če so ga peljali s pljučnico tja... Ja, bo vsaj še nekaj časa mir pred njim.«

Žefa ne skrbi gospodova bolezen, mnogo bolj ga zanima, kaj bodo govorili danes v tovarni o včerajšnji demonstraciji.

»Ja, radoveden sem! Na prste bi nas preštel, ki smo bili,« misli Žef na svoj obrat. »Zdravca ni bilo. Mevža je. In mevžasti so skoro vsi. Grebenc ima prav. Treba jim je pokazati pogum, da se ga bodo nalezili tudi sami.«

Toda v tovarni je kakor druge dni. Delavcem včerajšnja demonstracija ni mar, čeprav je iznenadila vso Ljubljano. Tudi v opoldanskem odmoru se ne pogovarjajo o tem, samo Pezdinik se obregne ob Goričnika z vprašanjem, če so rdeči začeli posnemati one v Zagrebu.

Toda Goričnik se ne zmeni zanj, marveč je.

»Si bil zraven?« ga sprašuje tudi Zdravec.

»Kje?« se Goričnik napravi nevednega.

»Ne delaj se neumnega! Prav gotovo si bil!

Izvršilni organi vodstev družbeno-političnih organizacij občine Jesenice o pripravah za izvedbo volilnih opravil

Slab mesec in pol nas še loči od dneva, ko bomo v temeljnih samoupravnih organizacijah in skupnostih ter krajevnih skupnostih in delovnih skupnostih kmetijstva volili člane delegacij skupščin družbenopolitičnih skupnosti. Te volitve morajo biti opravljene 28. in 31. marca. Kako bo delegatski sistem zaživel v družbeno političnem in še posebej v skupščinskem sistemu, je odvisno od politične aktivnosti in od izvedbe priprav, predkandidacijskih, kandidacijskih in volilnih opravil. Vse to je nekaj časa osrednja naloga vseh družbenopolitičnih organizacij, pri tem pa imata še posebno odgovornost SZDL in sindikat, pri čemer jima pomagajo koordinacijski odbori pri temeljnih samoupravnih skupnostih. Tudi na razširjeni seji občinske konference SZDL Jesenice, ki je bila v torek, 12. februarja, ob prisotnosti izvršilnih organov vodstev družbenopolitičnih organizacij občine, ki tvorijo v času priprav do skupščinskih volitev izvršni odbor občinske konference SZDL.

Na torkovi seji, so najprej sprejeli dogovor o merilih in sestavi družbenopolitičnega zbora skupščine občine Jesenice, ki bo po dogovoru štel 21 članov. Iz organov družbenopolitičnih organizacij, ki v smislu dogovora opravljajo funkcijo delegacij, se bo kandidiralo in volilo delegate v družbenopolitični zbor skupščine občine Jesenice v sorazmerju: občinska konferenca ZKS štiri delegate, občinska konferenca SZDL šest, občinski svet ZSS pet, občinski odbor ZZZ NOV Jesenice tri in občinska konferenca ZMS tri delegate.

V zvezi s tem so na seji sprejeli tudi sklep o postopku delegiranja delegatov iz občinske konference SZDL v družbenopolitični zbor skupščine občine in odnosih med de-

legati v družbenopolitičnem zboru in občinski konferenci SZDL. Kot že rečeno celotna občinska konferenca SZDL opravlja funkcijo delegacij med članov konferenc sevoli šest delegatov. Predlog možnih kandidatov je bil sprejet na seji izvršnega odbora in bo poslan vsem krajevnim konferencam v obravnavo, da do njega zavzamejo stališče in eventualno predlagajo nove kandidate, o čemer morajo obvestiti izvršni odbor Obk SZDL do 19. februarja, ker bo 20. februarja seja občinske kandidacijske konference.

Na seji so sprejeli sklep o kandidacijskem postopku za kandidiranje na vodilne funkcije v skupščinah družbenopolitičnih skupnostih, ki zajemajo: predsednika skupščine,

podpredsednika skupščine in predsednike zborov skupščin ter predsednike organov skupščin družbenopolitičnih skupnosti kot so: predsednik izvršnega sveta, predsednik sodišča, javni pravobranilec in samoupravni pravobranilec. Kandidacijski oziroma verifikacijski postopek za kandidiranje na omenjene vodilne funkcije poteka od izvršnega odbora Obk SZDL, ki sestavi predlog možnih kandidatov, krajevnih odborov SZDL in osnovnih organizacij sindikata nazaj na predlagatelja to je izvršni odbor Obk SZDL, ki dostavi predlog kandidatov z obrazložitvijo skupščini občine Jesenice.

Razširjeni izvršni odbor je pooblastil občinski koordinacijski odbor za volitve, da sprejete dokumente eventualno uskladi ali dopolni, da bodo celotne priprave za volitve usklajene in uspešno potekale.

V nadaljevanju se je bilo tudi govora o javnem obveščanju in informacijah delovnih ljudi in vseh občanov, o pripravah na volitve. Kajti čas, ki je določen med 3. in 12. marcem za seje temeljnih kandidacijskih konferenc, to je konferenc v temeljnih organizacijah združenega dela krajevnih skupnosti in drugih, se naglo bliža. Na teh konferencah se bodo namreč določale liste kandidatov za delegacije temeljnih samoupravnih skupnosti (TOZD, KS itd.) obravnavali evidentirani možni kandidati za občinski družbenopolitični zbor in razpravljalo o možnih kandidatih za organe republiške in zvezne skupščine. Na seji so zadolžili občinsko volilno komisijo in odbor za informiranje, da pripravita program obveščanja volilcev.

V razpravi, ki je sledila, je bila poudarjena potrebna široka idejno politična aktivnost vseh družbenopolitičnih organizacij in navezava te aktivnosti na obravnavo dokumentov za 7. kongres ZKS in 10. kongres ZKJ. V ta čas namreč tudi sovpada javna razprava o osnutku statuta skupščine občine Jesenice in obravnavi ter sprejem družbenega dogovora o splošni in družbeni porabi za leto 1974. Vse to pa zahteva dosledno spoštovanje vseh dogovorjenih rokov in široko ter odgovorno aktivnost vseh družbenopolitičnih organizacij. Razprava je opozorila tudi na upoštevanje sprejetega dokumenta o načelih in merilih kadrovske politike za kandidiranje možnih kandidatov oziroma ustreznega ustavnega določila.

Priprave za izvedbo predkandidacijskih, kandidacijskih in volilnih opravil, so zajete in bodo zajete oziroma dale možnost aktivnega sodelovanja vsem delovnim ljudem, vsem občanom. Od naše aktivne prisotnosti pri konstituiranju osnovnega delegatskega sistema pa je odvisno, kako bo le-ta zaživel v praksi, v skladu z ustavnimi zasnovami. Ustava nam omogoča, da neposredno sodelujemo in odločamo v celotnem procesu družbene reprodukcije in zadovoljevanja potreb od temeljnih organizacij združenega dela in krajevnih skupnosti, do občinske, republiške in zvezne skupščine. To pa seveda zavisi od tega kako nam bo zaživel delegatski sistem oziroma kakšne delegate bomo predlagali in izvolili, seveda pa tudi od naše lastne prisotnosti in aktivnosti.

Uspešno delo gasilcev na Koroški Beli

V nedeljo, 10. februarja, je bil v gasilem domu na Koroški Beli 77. redni letni občni zbor gasilskega društva. Na občnem zboru so bili poleg članov društva prisotni zastopniki gasilskih društev iz Begunji, Hrušice, Jesenice — mesto ter iz Zelenarne. Jože Tersegav je občni zbor pozdravil v imenu občinske gasilske zveze. Iz poročil, ki so jih prebrali na občnem zboru je bilo razvidno, da je bilo delo v minulem letu uspešno. Za izgradnjo požarnega bazena so člani društva opravili 365 prostovoljnih delovnih ur, v teku pa so že priprave za izgradnjo požarnega bazena na Potokih. Kot že na prejšnjih občnih zbora so tudi na tem kritično obravnavali stanje hidrantov.

Uspešni so bili tudi pri delu s pionirji, ki so pred nekaj dnevi uspešno opravili tečaj. Predstavnik občinske gasilske zveze Tersegav jim je razdelil priznanja in jim čestital.

Manj zadovoljni so bili z odnosom krajevnih skupnosti do gasilskega društva. Ta del razprave je bil zelo kritičen. Rečeno je bilo, da krajevna

skupnost na Javorniku v zadnjem času ni pokazala pravega razumevanja, pričakujejo pa, da se bodo razmere izboljšale in da bodo gasilci zaradi svojih prizadevanj pri varovanju skupnosti pred požari deležni večje pozornosti. Upravnemu odboru društva so naročili, da imenujejo odgovornega za delo z mladimi.

Referent za kulturno prosvetno delo je opozoril na sklep nedavnega kongresa slovenskih gasilcev v Murški Soboti, ki določa, da v prihodnje ne bo več članarine kot je bila do sedaj, pač pa bodo gasilci prejeli svoje glasilo — Gasilski vestnik na dom. Na občnem zboru so sprejeli sklep, da članarina sicer ostane tudi v prihodnje, glede naročnine za Gasilski vestnik pa menijo, naj se zanjo odločijo člani sami, ker ugotavljajo, da je v nekaterih družinah tudi več članov gasilskega društva. Tov. Tersegav je opozorjal na tesno sodelovanje z drugimi organizacijami, kar je še posebej važno zaradi nalog, ki jih bo treba opraviti v okviru splošnega ljudskega odpora.

Novice iz radovljiske občine

Izvršni odbor občinske konference SZDL je na seji 13. februarja, obravnaval potek evidentiranja možnih kandidatov za delegate v delegacijah KS, poročilo o evidentiranih možnih kandidatih za družbeno politični zbor republiške in zvezne skupščine in zbor republik in pokrajin ter predsedstvo SRS in SFRJ. Na seji so evidentirali možne kandidate za družbeno politični zbor občinske skupščine in sprejeli stališča za razdelitev mandatov v zborih občinske skupščine.

V torek 12. februarja je bila 30. seja občinskega sindikalnega sveta, na kateri so ocenili potek in izvedbo vseh ustanovnih konferenc sindikatov delavcev za posamezne dejavnosti. Obravnavali so tudi kadrovske priprave na občni zbor občinske zveze sindikatov ter evidentirali možne kandidate za družbeno politični zbor občinske skupščine.

Na ponedeljkovi razširjeni seji organizacijsko kadrovske komisije pri občinskem sindikalnem svetu so preučili organizacijsko kadrovske priprave za občni zbor občinske zveze sindikatov in se dogovorili o predlogih za kadrovske sestave delegatov iz vrst evidentiranih možnih kandidatov za družbeno politični zbor občinske skupščine. Sindikati bodo v tem zboru imeli delegate iz vseh sindikalnih konferenc.

Prejšnji petek, 8. februarja so imeli konferenco izvršni odbori osnovnih sindikalnih organizacij delavcev prometa in zvez, uprave, pravosodja in družbeno političnih organizacij, gradbeništva ter stanovanjske in komunalne dejavnosti. Na vseh konferencah so obravnavali poročilo o poteku izpolnjevanja sindikalne organiziranosti z ustanavljanjem sindikalnih konferenc po vrstah dejavnosti. Razen tega so izvolili delegate za občni zbor občinske organizacije Zveze sindikatov, delegate za občinski svet in nadzorni odbor ter delegate za republiško sindikalno konferenco.

Prihodnji ponedeljek 18. februarja bo obiskal radovljisko občino član predsedstva ZKJ in predsedstva SFRJ inž. Marko Bulc. Dopoldne bo obiskal delovni kolektiv Verige v Lescah, popoldne pa bo ob 15. uri v sejni dvorani občinske skupščine govoril političnemu aktivu o aktualnih gospodarskih in sistemskih vprašanjih pred 7. kongresom ZKS in 10. kongresom ZKJ.

Komisija za idejno politično delo pri občinski konferenci ZMS bo na seji v torek 19. 2. pripravila program novoustanovljenih krožkov OZN in anketo o odnosu mladim do religije. Na seji bodo govorili tudi o izhodiščih za pripravo stališč in sklepov 10. kongresa ZKJ. Komisijo vodi Metod Staroverski, ki je lani dokončal enoletno politično šolo, kar se pozna tudi v aktivnosti in vsebini dela tega organa mladinske organizacije.

Predsednik občinske skupščine Ivan Cerkovnik je v ponedeljek 11. 2. sklical posvet vseh predsednikov KS. Obravnavali so naloge KS na področju splošnega ljudskega odpora, osnutek proračuna občine za 1974. leto in osnutek letošnjega programa komunalne izgradnje. Na posvetu je bila podana tudi informacija o financiranju samoupravnih interesnih skupnosti. S temi vprašanji je predsednik skupščine seznanil tudi vse direktorje delovnih organizacij na posebnem sestanku v sredo 13. februarja.

O pripravah na volitve je včeraj 14. 2. razpravljala tudi volilna komisija pri občinski skupščini. Po razpravi o osnutku zakona o volitvah delegacij in delegiranju delegatov v skupščino družbeno političnih skupnosti, so proučili tudi dosedanj potek predkandidacijskih postopkov, ki jih izvaja SZDL in sindikati.

Po sprejetem dogovoru na občinski konferenci SZDL s predstavniki krajevnih organizacij SZDL bodo delegacije KS štele od 5 do 15 delegatov, kar bo odvisno od velikosti območij in števila prebivalcev v KS. Medtem, ko se je politični aktiv na Bledu odločil za 15-člansko delegacijo, je svet KS Radovljica, upoštevajoč teritorialni in proizvodni princip svojega območja sklenil, da bo v njihovem statutarnem sklepu določil 17-člansko delegacijo. V obrazložitvi je upoštevano, da ima KS Radovljica poleg štirih mestnih enot še tri vasi ter da morajo biti v delegaciji zastopane vse gospodarske in družbene dejavnosti.

Po sklepu zadnje seje sveta za narodno obrambo pri SOB 7. februarja, bo letošnji program obrambne vzgoje prebivalstva, ki nima vojaškega in civilnega razporeda, obsegal tri teme: oblike specialnega vojskovanja in naloge prebivalstva v preprečevanju tovrstnih sovražnikovih dejavnosti, organizacija in oblike odpora na začasno zasedenem ozemlju in varovanje gozdov pred požari v miru in v vojni. Organizacija in izvedba obrambne vzgoje bo poverjena DU Radovljica.

Tovarna verig v Lescah je 1973. leta z 2.256.743 dolarjev izvoza preseгла letni plan za 9 %, medtem pa se je uvoz reprovromateriala povečal za 13 %. Prodajo svojih izdelkov, predvsem verig, so lani povečali na kovertibilno tržišče kar za 100 %, kar znaša okoli 1,3 milijonov dolarjev.

Pri 3,3 % manj zaposlenih kot leta 1972, je kolektiv Plamena iz Kroke v 1973. letu povečal proizvodnjo po količini za 1,3 %, izvoz po količini za 13 % in po vrednosti za 17,5 %. Celotna prodaja pa je bila po vrednosti manjša za 3, po količini pa za 3,5 %.

Poleg osrednje občinske proslave v počastitev 125-letnice Prešernove smrti in 30-letnice I. kongresa kulturnih delavcev v Semiču, ki je bila 9. 2. v festivalni dvorani na Bledu in vseh šolskih proslav, so Prešernovo proslavo pripravili tudi v Kropi, kjer je nastopil komorni zbor Stane Žagar in recitatorji osnovne šole Lipnica. V Podnartu je proslavo organizirala DPD Svoboda s svojimi člani dramske skupine in pevskim zborom. V Kamni gorici je mladinski aktiv pripravil slovesnost v kulturnem domu. Glasbeno šola Radovljica pa bo drevi ob 18. uri v graščinski dvorani pripravila koncert svojih gojencev, ki ga bo posvetila spominu na Prešerna.

Republiški regres za upokojence

Društvo upokojencev Slovenije je odobrilo tudi za letošnje leto za upokojence regres v lastnih domovih v Piranu, Izoli in v Rogški Slatini. Celodnevna oskrba v omenjenih domovih bo 54 din, regres pa 22 din, tako, da bodo plačevali oskrbovanci dnevno le 32 din, kar je zelo poceni.

Društvo upokojencev SRS je odobrilo jeseniškemu društvu, ki ima pet podružnic v domu v Piranu 35 mest, v Izoli pa 15 mest, medtem

ko za Rogško Slatino, kjer ima nad domom patronat trboveljsko društvo upokojencev, mest še niso razdelili. V teh dneh bodo poslane podružnice s področja jeseniške občine svoje potrebe, nakar bo jeseniško društvo posredovalo te posameznim domovom.

Izgleda, da bodo tudi v letošnjem letu upokojenci s področja jeseniške občine v celoti koristili dodeljena mesta v republiških domovih upokojencev. Vsi trije počitniški domovi imajo 126 postelj in prek vsega leta lahko letuje v teh domovih 3100 upokojencev. Novost za letošnje leto je, da velja regres za vso sezono, medtem ko sta bila lansko leto julij in avgust brez regres.

ŽELEZAR 9

Javna razgrnitev zazidalnih in ureditvenih načrtov

V avli skupščine občine Jesenice so javno razgrnili: predlog zazidalnega načrta Plavž I-novelacija, predlog zazidalnega načrta Belo polje, predlog za postavitev RTP Jesenice 110/20 KV in predlog za ureditev okolice spomenika NOB na Jesenicah ter ureditev parka talcev na Koroški Beli.

V predlogu zazidalnega načrta Plavža, ki obsega prostor med cesto Maršala Tita in železnico, od opuščenega pokopališča do Sedeja, je predvidenih osem novih stolpnih skupno 612 stanovanj. V posameznih stolpnih bo od 52 do 104 stanovanj. Med poslopijem trgovskega podjetja Ročca pri Čufarju in že obstoječo prvo stolpnico, sta predvidena še dva trgovska lokala, tretji pa zahodno od poslopja Elektro Žirovnica. V vseh treh bo skupno 1800 kvadratnih metrov bruto etažne površine lokalov in poslovnih prostorov.

Za pridobitev potrebnega prostora, kjer so predvidene nove zgradbe, je predvidena rušitev šestih zasebnih eno in dvostanovanjskih hiš ter ene kovaške delavnice. Poleg tega je predvidena rušitev 156 garaž, ki sedaj stojijo ob železniški progi. Namesto odstranjenih garaž in za potrebe novih prebivalcev, sta v projektu vrisani dve novi trietažni garažni hiši, v katerih je predviden prostor za 412 osebnih vozil. Na tem prostoru so v projektu tudi štiri otroška igrišča, novi nasadi drevja in nova cesta.

Drugi predlog zazidalnega načrta obravnava zazidavo vzhodnega dela Belega polja. Zahodno od novih hiš na Hrušici, je po tem zazidalnem načrtu predvideno novo naselje, v katerem naj bi bilo 61 enostanovanjskih hiš in šest sedemstanovanjskih blokov. Bloki so vrisani na jugozahodni strani tega novega naselja Hrušice. Celotna zazidalna površina meri 7,6 hektara. Za ureditev cest in poti do in med novimi stavbami, vodovoda, kanalizacije in električne napeljave, bo tu potrebnih nekaj nad devet milijonov dinarjev. Osnutek predvideva, da bi se v skladu s povečanjem Hrušice od sedanjih 850 na 1300 prebivalcev, zgradil tudi nov trgovski lokal, ki bo stal nižje od glavne ceste v višini kulturnega doma, v katerega okolici naj bi se uredila ustrezna igrišča za otroke. V drugi fazi pa je predvideno, da bi se tudi na tem prostoru zgradila nova stavba za varstvo otrok. Podrobni zazidalni načrt bodo izdelali, ko bo projektivno podjetje Kranj izdelalo načrt novega dela glavne ceste skozi Hrušico.

Nova razdelilna trafo postaja je predvidena vzhodno od zgradb jese-niške bolnišnice, tam kjer je sedaj polti camp.

Ureditveni načrt okolice spomenika NOB na Jesenicah, ki stoji nasproti poslopja železniške postaje, predvideva predvsem hortikulturno ureditev tega prostora. Tu naj bi bila tudi montažna nadstrešnica, kjer bi bil prostor za razne razstave na prostem. Ureditve predvideva, da bi okolico spomenika lahko dopolnili tudi s stalnimi kipi in eksponati, ki

bi se jih dalo, brez večjih masovnih postavkov, postaviti med zelenice.

Kar zadeva ureditev parka talcev, ki je predviden ob južnem robu opu-

ščenega pokopališča na Koroški Beli, je v načrtu zajeta bronasta ali jeklena skulptura, ki bo ponazarjala pet talcev. Poleg te je plošča, na kateri bi bila imena padlih borcev NOV in umrlih zaradi fašističnega preganjanja. Vse to je postavljeno na ploščad, do katere so predvidene polkrožne stopnice. Načrte za ureditev je izdelal dipl. inž. Gregor Velep, za hortikulturno ureditev okoli-ce pa dipl. inž. Janez Pšenica.

Vsi omenjeni projekti bodo v avli skupščine občine razgrnjeni naj-manj mesec dni.

Miloš Magolič med gorenjskimi Prešernovimi nagradjenci

V Bistrici pri Trzinu so v soboto, 9. februarja, slovesno podelili letošnje gorenjske Prešernove nagrade za kulturno umetniške stvaritve. Jeseniška občinska skupščina je letošnjo Prešernovo nagrado podelila Milošu Magoliču za dosedanje delo na področju raziskovanja tehnične zgodovine Gorenjske. Kranjska skupščina je nagradila gledališkega igralca Jožeta Kovatiča, radovljiška inž. arh. Toneta Bitenca za uspešno obnovo blejskega gradu in otoka, škofjeloški nagradjenec je dr. Pavle Blaznik za knjigo Škofja Loka in loško gospodstvo, trziška skupščina pa je Prešernovo nagrado podelila občinski Zvezi kulturno prosvetnih organizacij Trzič.

Med nagradjenci je tudi sodelavec naše Železarne Miloš Magolič, rojen 13. maja 1921 v Ljubljani, za katerega se utemeljitev strokovne žirije glasi:

»Ocena Magoličevega dela na področju kulture ni lahka, saj je imenovan, čeprav po osnovnem poklicu oblikovalec, svoje delo usmerjal mnogo širše. Vrednotimo ga lahko kot muzejskega organizatorja, strokovnega delavca in raziskovalca ter kot likovnega oblikovalca. Svoje sposobnosti je pokazal prav v tehniškem muzeju, se pravi v oni vrsti muzeja, ki vse do leta 1953 pri nas ni imel vzornika. Magolič velja za enega izmed pionirjev pri postavitvi tehniških muzejev v naši državi, v muzejski prezentaciji železarstva pa ima brez dvoma primat. Tehniški muzej železarne Jesenice je predvsem njegovo delo, vse od zamisli do prezentacije. Njegovo roko je čutili tudi v preurejenem Delavskem muzeju na Ravnah in v Kovaškem muzeju v Kropi, ki je bil na novo postavljen leta 1972.

Magoličeve številne muzejske in

razstavne prezentacije pa niso le bleščeč okvir sicer blede vsebine. Skrb za ustrezna strokovna dogajanja mu je bila vedno primarna, bila pa mu je tudi povod za številne raziskovalne programe in od teh so bili nekateri celo z mednarodnim sodelovanjem.

Zasluge ima tudi pri spomeniško varstvenem delu, predvsem pri vrsti rekonstrukcij starejših železarskih objektov, največ plavžev.

Nemajhen je njegov delež tudi pri likovnem oblikovanju. Čeprav se je pri tem omejeval v pretežni meri na material, ki je v zvezi z železarstvom, je prav to, da je bil vedno dobera seznanjen z vsebino, porok za odlične rešitve. To so opreme številnih strokovnih publikacij, razstave, odličja in gradivo, ki je v največji meri vezano na železarno Jesenice.

Vsem letošnjim prejemnikom gorenjske Prešernove nagrade iskreno čestitamo, še posebno pa našemu sodelavcu, vodju tehničnega muzeja Železarne, Milošu Magoliču.

Osrednji prireditvi ob kulturnem prazniku na rob

Čeprav smo letos, v primerjavi z leti nazaj, za kulturni praznik Slovencev — 8. februar, imeli na Jesenicah in v občini mnogo več kulturnih prireditev, pa je spet prišla do izraza neusklajenost in dvotirnost, ali celo prestižnost. Že pred tremi meseci planiranemu koncertu Slovenskega okteta za sam kulturni praznik 8. februar, ki je bil zamišljen kot osrednja prireditev ob tem prazniku, že tradicionalni kolektivni slikarski razstavi Dolikovcev in krajevnim poslavam v Vrbi, Breznici, Javorniku, Hrušici na Dovjem in v vseh šolah, se je zadnjih deset dni, kot osrednja jese-niška proslava na predvečer kulturnega praznika pojavila tretja ali četrta ponovitev recitala slovenske ljubezske lirike pod naslovom LJUBIM, v izvedbi amaterskega gledališča Tone Čufar. Poleg tega, da je to izpadlo kot nekaj naknadno vsiljenega, ker ni bilo kakršnega koli predhodnega dogovarjanja ali usklajevanja z ostalimi organizatorji prireditev v tem tednu, je recital na mah podredil ostale prireditve in jih

naredil obrobne. Kakor, da bi se šli kdo je na Jesenicah več in bolj pomemben, ali z drugimi besedami dveh ali celo več kulturnih smeri. Tako je bilo tudi razbrati iz vabila družbenopolitičnih organizacij občine, temeljne kulturne skupnosti in amaterskega gledališča Tone Čufar.

Še posebno pa moti, da se za osrednjo prireditev proglašala nekaj, kar je bilo že nekajkrat predvajano. Navadno je osrednja prireditev premiera, ali drugi izviri, za to priliko naštudiran program.

In končno še nekaj o samem recitalu slovenske ljubezske lirike pod naslovom LJUBIM, ki je vseboval nič manj kot 78 pesmi enaintridesetih avtorjev od Prešerna, Kankarja, Zupančiča, Zlobca in Pavčka ter drugih od neke vrste komentarju, ki je kljub množici besed povedal zelo malo. Vse to je spremljala klavirska glasba z motivi iz slovenskih narodnih pesmi, vse skupaj pa je bilo zelo okorno zrežirano. Celih 90 minut, brez odmora je trajal ta zelo monotoni večer, odločno prenatrpan s šte-

Razstava likovnih del slikarjev iz Srbije

V prihodnjih dneh bodo v razstavnih prostorih Delavskega doma na Jesenicah, prvič v zgodovini, kolektivno razstavljali svoja dela likovni ustvarjalci — amaterji z Beograda oziroma SR Srbije. V mali dvorani in čitalnici bo izobešenih 54 likovnih del 46 avtorjev. Razstava pomeni tudi svojevrsten rekord glede števila razstavljalcev pa najbrž tudi glede na pester socialni sestav in območje.

Vsi razstavljalci so člani likovnega kluba Delavske univerze Djuro Salaj iz Beograda, ki je bil osnovan 31. maja 1971. V relativno kratkem času je klubu uspelo povezati številne nepoklicne likovne ustvarjalce ne samo iz Beograda in bližnje okolice, temveč iz vse Srbije. S svojimi 300 člani, kolikor je trenutno vključenih, je likovni klub delavske univerze dosegel svojevrsten rekord in nedvomno predstavlja najbolj množičen klub likovnih amaterskih ustvarjalcev v državi.

Za razstavo, s katero gostujejo v Sloveniji, in ki je bila posebej pripravljena, so izbrali 54 likovnih del od 46 avtorjev. Med imeni razstavljalcev najdemo poklice od fizičnih in pisarni-skih delavcev, do študentov, profesorjev in inženirjev. Dosegljivo so likovniki iz SR Srbije razstavljali v Trbovljah, za Jesenicami pa se bodo predstavili že v Vidmu ob Ščavnici, Rogaski Slatini in Velenju.

Tretjo letošnjo likovno razstavo, v organizaciji likovnega kluba DOLIK pri DPD Svoboda Tone Čufar, bodo odprli jutri, 16. februarja, ob 18. uri s krajšim kulturnim programom, ki ga bo izvajal mladinski pevski zbor Blaž Arnič — gimnazija Jesenice. Razstava bo odprta vsak dan od 9. do 12. ure in od 16. do 19.30 ure, do vključno 27. februarja.

O programu dela kluba jeseniških študentov

Naš klub smo obudili k življenju z več nameni. Najvažnejši je prav gotovo ta, da se študentje v okviru občine organiziramo v dejavno enoto, ki bo lahko prispevala k družbenopolitičnemu življenju in delu na različnih področjih. To bi rodilo obojestranske koristi. Študentje bi lahko veliko lažje reševali svoje probleme, ki jih srečujejo med študijem in ki bi se jih dalo rešiti samo v okviru občine (socialna problematika študenta, problem štipendiranja in kadrovanja), na drugi strani pa bi imela širša družbena skupnost možnost seznanjati študente z obveznostmi, ki jih do nje imajo ali bodo imeli po končanem študiju, ter jim jih tudi naloži. Da bi delo na tem področju tudi v resnici steklo, smo ustanovili kot izvršilni organ v klubu

bo posebno komisijo, to je komisijo za družbeno politično delovanje.

Komisija za družbeno politično delo kluba bo konkretno skrbela za sodelovanje z družbenopolitičnimi organizacijami v občini, posebno z OK ZMS, glede na novo vlogo, ki jo študentje dobivamo v tej organizaciji. Komisija bo tudi skušala čim-bolj sodelovati pri načrtovanju kadrovske in štipendijske politike v skladu z interesi študentov, skrbela bo za organizacijo predavanj in tribun, na katerih bomo pretresali različno problematiko občine in širšega okolja.

Druga komisija, ki smo jo ustanovili, se bo lotila neposrednih študentskih problemov in teženj. Imenovali smo jo komisija za študentska vprašanja. Ta komisija bo svetovala in pomagala članom kluba pri iskanju štipendij in posojil, vseljevanju v študentske domove, pri organizaciji počitniške prakse in podobnem. Skrbela bo za povezovanje s srednješolci, med njene obveznosti pa sodi tudi organiziranje družabnega življenja v klubu: priprava skupščin in brucovanj, skupni ogledi kulturnih in športnih prireditev, ureditev klubskega prostora, sodelovanje s kulturnimi ustanovami v občini. Komisija za študentska vprašanja nikakor ne bo prezrla skrbi za reaktivno športno udejstvovanje študentov, ki je na žalost klavirno. Zato že ustanavljamo športno društvo pri klubu jeseniških študentov in kmalu lahko pričakujemo ustanovni občni zbor.

Tak je program dejavnosti našega kluba v zelo zgoščenih oblikah. Vsekakor pa je naš program dovolj obširen, da ga bomo lahko izpeljali le z veliko mero poštrevnosti in ob pomoči vseh zainteresiranih. Naša prva naloga je navsezadnje vendarle študij.

M. Ravnik

vilom avtorjev in pesmi. Pričakovali smo, da bo to z ozirom na to, da je bila to osrednja prireditev v počastitev 125-letnice smrti dr. Franceta Prešerna, dana temu velikemu Slovencu pri izboru pesmi kakšna večja pozornost, pa mu je bilo »odmerjeno« le toliko kot vsakemu drugemu pesniku.

Gledališki ansambel, ki je bil zastopan skoraj v celoti, je v pripravo recitala vložil mnogo truda in svojih prostih ur in ne bi bilo prav, da ga kritika prizade. Čeprav bi Bojan Čebulj, ki je večer pripravil in ga zrežiral, kot dolgoletni gledališki delavec, ki pozna ta ansambel, moral vedeti, da vsak igralec še ni dober recitator.

Najbrž dober namen režiserja, da jese-niško gledališko dejavnost popestri tudi s takimi večeri, se v tem primeru ni obnesel.

Julki Dolžanovi Prešernove poezije in šopek za 70-letnico

Na prirčni in kvalitetni proslavi 125- letnice smrti dr. Franceta Prešerna, ki jo je organizirala v soboto, 9. februarja v Breznici domača Svoboda, v sodelovanju z jese-niško Svobodo in amaterskim gledališčem Tone Čufar, so izrekli tudi iskrene čestitke dolgoletni kulturni delavki JULKI DOLŽAN, ki je 7. februarja praznovala 70-letnico svojega bogatega življenja.

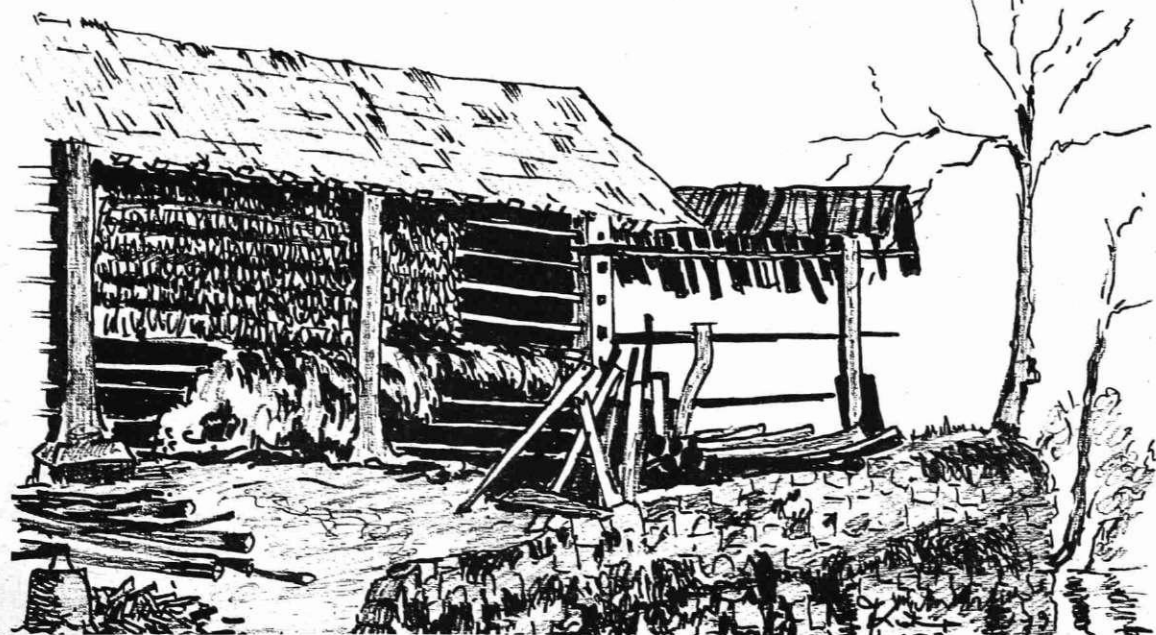
Jubilantka je svojo prvo vlogo na odru, če lahko tako imenujemo skednje ali kakor pravijo domačini »podek«, kjer so takrat nastopali, odigrala že v svojem sedmem letu starosti. Po prvi svetovni vojni, stara komaj 14 let, pa je že režirala prvo otroško igrice. Oder je postal njen drugi dom. Igrala je in režirala, niti sama se ne spominja več koliko je bilo vsega tega.

Med nemško okupacijo v drugi svetovni vojni, je skrivaj po hišah zbirala otroke in jih učila slovenske besede in pesmi. Zrežirala je tudi razne krajše igrice, ki so jih ponovno, kot nekoč, igrali na skednjih, toda takrat skrivaj. Takoj po osvoboditvi so jo partizani postavili celo za prvo učiteljico v nižjih razredih.

Julka Dolžan je od ustanovitve DPD Svoboda France Prešeren Žirovnica—Breznica aktivna delavka v društvu kot odbornica in kot režiserka za otroke in odrasle. Samo z odraslimi je režirala okrog 60 premier, koliko pa je bilo otroških se ne spominja. Razen tega je tudi igrala, predvsem karakterne vloge. V tem času, ko praznuje svoj visoki življenjski jubilej, režira Finžgarjevo igrjo Veriga, ki je že njena tretja režija v sezoni 1973/74.

Jubilantka pa je ob vsem tem vzor skromnosti in nesibčnosti. Koliko sto in sto ur svojega prostega časa je žrtvovala kulturnemu delu. Njeno največje plačilo za vložen trud in poštrevnost je, če so igralci in gledalci zadovoljni z njo oziroma če je igra uspeša.

Vzorni, skromni in poštrevni amaterski delavki iskreno čestitamo k njenemu visokemu življenjskemu jubileju in ji želimo, da bi še mnogo zdravih in zadovoljnih let preživela v krogu dramske družine na Breznici.

Na Jesenicah izredno pomanjkanje telovadnic

V zadnjem času vse bolj beremo ali slišimo v radijskih oziroma televizijskih poročilih, da so v tem ali drugem kraju odprli novo sodobno telovadnico. Ob teh razveseljivih novicah, iz različnih krajev naše domovine, se človek nehoti spotakne ob telovadnici na Jesenicah. Sicer pa telovadnice, ki bi bila primerna za šolsko tekmovalstvo, vzgojo ter druge izvenšolske dejavnosti, trenutno v samem mestu sploh nimamo.

Če stopi slučajno obiskovalec na primer v telovadnico jeseniške gimnazije, ki jo poleg gimnazijcev uporabljajo tudi učence ekonomske šole in šole za zdravstvene delavce, zvečer pa še športniki, lahko le stoji in gleda premajhno, prenizko telovadnico, ki po svoji obliki nehoti spominja na večjo garažo. Če pa mu bo nekdo še opisal pestro dejavnost, ki se odvija v tej telovadnici, verjetno ne bo verjel, da se da delati v tako nemogočih razmerah. Še bolj pa bo presenečen, da gimnazijci sedaj nimajo niti lastnega letnega igrišča, tako da so praktično skozi vse leto vezani na svojo »garažo«, ki pa je kljub vsemu polna tudi v času, ko na šoli ni pouka.

Podobne nemogoče razmere so tudi na obeh osnovnih šolah. Tu je telovadnica vsaj dovolj velika, vendar pa je zato tudi zelo zasedena. Praktično se v njej delo začne že ob sedmih zjutraj, zadnji koristniki pa jo zapustijo pozno zvečer.

Če k temu dodamo, da se zaradi večjega števila učencev pri učnih urah telesne vzgoje težko uresničuje učni program, je problem telovadnic na Jesenicah več kot očiten.

Še slabše pa je stanje na Železarskem izobraževalnem centru, ki telovadnice sploh nima, tako da dijaki gostujejo v telovadnici TVD Partizan, ki pa je mimogrede rečeno za sodobno telesno vzgojo tudi že presesna.

Po vsej bedi, ki jo človek vidi v jeseniških telovadnicah, pa dobi v roke strokovno analizo športnih objektov v Sloveniji, ki jeseniško občino uvršča zelo visoko! Ali ni to ironija, da si na račun čudovitih planinskih skakalnic, čudovitih smučišč, treh primernih telovadnic (izven Jesenic), umetnega drsališča ter še nekaterih objektov, lahko mečemo sami sebi pesek v oči? Mislim, da ni pošteno, če se na račun omejenih objektov tolažimo, da stanje sploh ni kritično.

Vsem bi moralo biti jasno, da trenutno potrebujemo na Jesenicah tri nove telovadnice. Za gradnjo takšnih objektov se ponavadi težko najdejo sredstva, toda odgovorni v občini naj končno spoznajo, da so telovadnice zares potrebne.

Na Jesenicah so že mnogi opozarjali na izredno slabe pogoje dela v jeseniških šolah. Toda opozorila so ostala brez odmeva. Tako odgovorni v občini kot občani premalo storimo, da bi se stvari premaknile iz točke, v kateri tičimo že vrsto let.

Mislim, da je skrajni čas, da občina ob pomoči temeljne telesne skupnosti in temeljne izobraževalne skupnosti prične akcijo za izgradnjo prepotrebnihi telovadnic na Jesenicah.

Končno je treba zavihati rokave in pričeti graditi, pri tem pa paziti, da se sprejme samo takšen projekt, ki bo prostorsko in funkcionalno ustrezal vsaj desetletje, če ne več.

Moje mnenje je, da smo v zadnjih letih mnogo preveč sredstev vložili v izvenjeseniška območja, na samo mesto pa smo povsem pozabili!

Branko Jeršin

Judo

V soboto in nedeljo je bilo v Splitu državno prvenstvo za pionirje in mladince v judu. Prvič letos so bili zastopani pionirji in mladinci iz vseh republik in avtonomnih pokrajin. Judo sekcijo TVD Partizan z Jesenic sta zastopala pri pionirjih Sašo Vrdoljak pri starejših mladincih pa Simon Čebulj.

Pri pionirjih in mlajših mladincih je Slovenija požela največ uspeha. Najuspešnejši so bili mladi judoisti iz Murske Sobote. Velik uspeh je dosegel Vrdoljak, ki je bil tretji v polteški kategoriji pri pionirjih. Za mladega tekmovalca je to zelo lep uspeh, saj je bilo to šele drugo tekmovalstvo, ki se ga je udeležil.

V nedeljo se je tekmovalstvo nadaljevalo med starejšimi mladinci. Med njimi je bil tudi naš tekmovalac Simon Čebulj. Že na pot je odšel s slabim telesnim počutjem. To se je še stopnjevalo in nastopal je z visoko temperaturo. Kljub temu, da je imel repesaž ni mogel nadaljevati s tekmovalstvom. To mu je odsvetoval tudi trener in zdravnik.

SOCIALISTIČNA REPUBLIKA SLOVENIJA SKUPŠČINA OBČINE JESENICE Oddelek za gospodarstvo

RAZPISUJE

na podlagi 11. člena zakona o urejanju in oddajanju stavbnega zemljišča (Ur. list SRS št. 42-218/66 in 20-131/71)

JAVNI NATEČAJ

za oddajo stavbnih zemljišč v Ratečah v uporabo za stanovanjsko gradnjo po lokacijski dokumentaciji št. III/777-2/72 z dne 19/10-1972, ki jo je izdelalo Stanovanjsko podjetje Jesenice za stanovanjske enote na zemljiščih s parcelnimi številkami:

	parc. št.	izmera	k. o.
stanovanjska enota 1	1105/5	707 kv. m	Rateče
stanovanjska enota 1	1105/6	588 kv. m	Rateče
stanovanjska enota 1	1105/7	610 kv. m	Rateče

ZAIDALNI PODATKI:

1. Predvidena je gradnja treh stanovanjskih hiš tlorisnih izmer 8,00 x 10,00 metra. Objekti so pritlični, možno pa je zaradi strmega naklona izrabi tudi podstrešje.

Streha: simetrična dvokapnica, smer slemena VZ — Z, kritina siva — cementni strešniki, naklon strešine 35 stopinj, višina slemena 7,50 m nad koto pritličja.

Fasada: obvezna je bela barva fasad, čelni zaključki naj bodo obdelani z lesenimi oblogami, balkonske ograje lesene, vse lesene obloge naj bodo zaščitene s sadolinsom št. 4.

Zunanja ureditev: Dovožna cesta je treba urediti zahodno od potoka v širini 4,00 m. Pot naj nadomesti tudi sedanjo gozdno in dostop na pašnike. Dovožna pot mora biti urejena pred začetkom gradnje objektov in zakoličena istočasno z objekti. Okolica objektov naj bo urejena kot sadovnjak, na severozahodnem robu pa naj bo zasajeno drevje, značilno za gozd nad naseljem.

ROK ZA ZAČETEK GRADNJE IN DOKONČANJE GRADITVE:

2. Rok za začetek gradnje je 1 leto od pravnomočnosti odločbe o oddaji stavbnega zemljišča in podpisa pogodbe o oddaji stavbnega zemljišča, rok o dokončanju gradnje pa 5 let od podpisa te pogodbe.

PONUDBA IN ODDAJA STAVBNEGA ZEMLJIŠČA

3. Stavbno zemljišče se odda v uporabo najugodnejšemu ponudniku.

4. Začetni prispevek k stroškom za delno komunalno ureditev stavbnega zemljišča za vsako stanovanjsko enoto znaša 9.000,00 din. Ponudbe z nižjim prispevkom se ne bodo upoštevale. Odškodnina za pravico uporabe delno urejenega stavbnega zemljišča znaša 10,00 din za kvadratni meter.

5. Uspeli udeleženci natečaja morajo v roku 8 dni po pravnomočnosti odločbe skleniti z občino Jesenice pogodbo za pridobljeno delno urejeno stavbno zemljišče. V kolikor v danem roku uspeli udeleženec natečaja ne sklene te pogodbe, izgubi pravico za pridobitev delno urejenega stavbnega zemljišča.

6. V prispevku iz točke 4 tega zapisa za delno komunalno ureditev stavbnega zemljišča so zajeti stroški za izdelavo geodetske podloge, izdelavo delilnega elaborata in parcelacijo, ter stroški za izdelavo lokacijske dokumentacije. Vsa ostala manjkajoča dela komunalne ureditve, ki niso navedena v tej točki, mora najboljši ponudnik opraviti na svoje stroške v roku, ki bo določen s pogodbo o oddaji zemljišča.

7. Rok za plačilo odškodnine za stavbno zemljišče in ponudeni prispevek za delno komunalno urejeno stavbno zemljišče iz 4. točke tega razpisa je 8 dni po sklenitvi pogodbe.

8. Višina varščine, ki jo mora položiti vsak udeleženec natečaja ob enem z vložitvijo ponudbe je 500,00 din. Znesek se vplača v gotovini pri SDK Jesenice na račun številka: 51530-781-51040 »Kom. prisp.« Ponudbi je treba priložiti odrezek oz. njegov overjen prepis o vplačani varščini. Ponudbe brez vplačane varščine se ne bodo upoštevale. Ponudnikom, ki v natečaju ne bodo uspeli, se vplačana varščina vrne po uradni dolžnosti.

9. Varščina zapade v naslednjih primerih:
a) če najugodnejši ponudnik ne začne z gradnjo stanovanjske stavbe v roku iz 2. točke tega razpisa,
b) če najugodnejši ponudnik odstopi od pridobljenega zemljišča.

10. Ponudba se lahko glasi samo na eno stanovanjsko enoto. V slučaju več enako ponujenih zneskov za eno stanovanjsko enoto, bo uspela tista ponudba, ki je bila prej vložena. Datum vložitve ponudbe se ugotavlja po prejemu ponudbe.

11. Ponudba mora vsebovati: primerek in ime ter bivališče ponudnika, številko stanovanjske enote, parcelno številko in absolutni znesek, ki ga ponudnik nudi k stroškom za delno komunalno ureditev stavbnega zemljišča. K ponudbi mora biti priloženo tudi potrdilo o vplačani varščini. Dane ponudbe ni mogoče spremeniti. Nepopolne ponudbe in pripombe, ki ne bodo vsebovale absolutnega zneska in stanovanjsko enoto, se bodo smatrale kot neveljavne.

12. Ponudbe je vložiti pisмено na Občino Jesenice v zaprtih kuvertah z označbo v levem spodnjem kotu »NATEČAJ RATEČE«. Rok za predložitev ponudb je 15 dni od dneva objave tega razpisa.

Jesenice, dne 1/2-1974

Skupščina občine Jesenice
oddelek za gospodarstvo

Razpis

Svet osnovne šole Tone Čufar Jesenice razpisuje prosto delovno mesto

učitelja v oddelku podaljšanega bivanja učencev

za določen čas s polnim delovnim časom od 1. III. 1974 do 31. VIII. 1974.

Pogoj: srednja ali višja strokovna izobrazba pedagoške smeri.

Razpis velja 15 dni po objavi.

Kaj bomo gledali v kinu

Kino RADIO

16. februarja jugoslovanski film NE JOČI PETER, v režiji France Stiglic, v glavni vlogi Lojze Rozman, ob 15. uri

16. in 17. februarja amer. barvni film GROF YORGA, VAMPIR, v režiji Bob Kelljan, v gl. vlogi Robert Quarry, ob 17. in 19. uri

18. in 19. februarja amer. CS barvni film RANČERJI NAPADAJO, v režiji Herschel Daugherty, v gl. vlogi Robert Culp, ob 17. in 19. uri

20. februarja franc. VV barvni film V ZATONU SONCA, v režiji Rene Klemm, v gl. vlogi Alain Delon, ob 17. in 19. uri

21. februarja zaprto!

22. februarja amer. barv. film LJUBEZENSKO IGRACKANJE, v režiji Clive Donner, v gl. vlogi Barry Evans, ob 17. in 19. uri

23. februarja amer. barvni risani film POPAJ IN NJEGOVA DRUŠČINA, ob 15. uri

23. februarja amer. barvni film HAMMERSMITH JE POBEGNIL, v režiji Peter Ustinov, v gl. vlogi Elizabeth Taylor, ob 17. in 19. uri

Kino PLAVŽ

16. in 17. februarja amer. CS barvni film RANČERJI NAPADAJO, ob 18. in 20. uri

17. februarja jug. film NE JOČI PETER, ob 10. uri

18. in 19. februarja amer. barvni film GROF YORGA, VAMPIR, ob 18. in 20. uri

20. februarja zaprto!
21. februarja jug. film NE JOČI PETER, ob 18. in 20. uri
22. februarja franc. VV barvni film V ZATONU SONCA, ob 18. in 20. uri
23. februarja amer. film NEPOZABNI KOMIKI, ob 18. in 20. uri

Kino KRANJSKA GORA

16. februarja franc. barvni film PUSTOLOVŠČINA JE PUSTOLOVŠČINA

17. februarja jug. film NE JOČI PETER

20. februarja amer. CS barvni film RANČERJI NAPADAJO

21. februarja franc. VV barvni film V ZATONU SONCA

23. februarja amer. barvni film GROF YORGA, VAMPIR

Gledališče

NEDELJA, 17. 2. ob 15.30 Agatha Christie: DESET ZAMORČKOV Kriminalka v treh dejanjih

PETEK, 22. 2. ob 19.30 Agatha Christie: DESET ZAMORČKOV Gostovanje v Šentjakobskem gledališču v Ljubljani

SOBOTA, 23. 2. ob 19.30 Agatha Christie: DESET ZAMORČKOV Gostovanje v Šentjakobskem gledališču v Ljubljani

ZAHVALA

Vsem, ki so sočustvovali z nami ob smrti dragega moža in očeta

FRANCA LAHA

se iskreno zahvaljujemo. Posebno zahvalo smo dolžni pevcem in kolektivni garaži, prav tako pa tudi vsem sostanovalcem, sovaščanom, znanec in prijateljem, ki so kakorkoli pomagali ob njegovi smrti, nam izrazili sožalje in podarili vence in cvetje.

Še enkrat hvala vsem, ki so na kakršni koli način pomagali, z nami sočustvovali in ga spremili na zadnji poti.

Žalujoci: žena Matilda, hčerka Marica z družino in sin Franci.

ZAHVALA

Ob težki izgubi našega dragega moža, očeta, brata in starega očeta

JOŽETA ALIČA

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti, mu poklonili vence in cvetje, nam izrazili sožalje in nam kakorkoli pomagali. Posebno se zahvaljujemo gasilcem železarne Jesenice in ostalim članom gasilskih društev v občini za vso pomoč in pozornost, ter poslovljene besede ob odprtem grobu, sodelavcem HVŽ za venec, kolektivno trgovskega podjetja ZARJA za venec in denarno pomoč ter sosedom za denarno pomoč ter klubu prijateljev Hajduka za venec.

ŽALUJOČI: žena, sin, hčerka z družino, brat z družino in sestri.

DELAVSKA UNIVERZA JESENICE

vpisuje

v nemški nadaljevalni tečaj — II. stopnja.

Vpišejo se lahko kandidati, ki so uspešno končali preizkušnjo v začetnem tečaju. Tečaj se bo pričel v ponedeljek, 18. 2. ob 18. uri v prostorih delavske univerze.

PRIJATELJEM NK HAJDUK

Obveščamo vse simpatizerje in prijatelje društva prijateljev NK HAJDUK Split—Jesenice, da imamo svoje klubske prostore v zgornjih prostorih restavracije Kazine. Sestanki in vpisi v članstvo so enkrat mesečno in sicer 16. v mesecu.

ZAHVALA

Ob prerani izgubi našega dragega moža in očeta

FRANCA ROŽIČA

se toplo zahvaljujemo vsem sosedom, prijateljem in znanec za nesebično pomoč in tolažbo. Iskrena hvala vsem dobrim sosedom za izkazano pozornost, posebno pa Papeževi in Bizjakovi za vso pomoč v teh dneh. Prav tako se zahvaljujemo organizaciji ZB Javornik-Koroška Bela in Planinskemu društvu Javornik-Koroška Bela za poklonjenje venec in častno spremstvo, tov. Francetu Trevenu za ganljiv govor ob grobu, kadrovskemu sektorju ŽJ in skupščini občine Jesenice za poklonjena venca, godbi za žalostinke in pevcem za lepo petje.

Iz srca smo hvaležni vsem darovalcem prekrasnega cvetja in vencem ter vsem, ki so počastili njegov spomin in ga spremili na njegovi zadnji poti.

Prav vsem in vsakemu posebej, ki so nam stali v teh težkih dneh ob strani, naša iskrena zahvala.

Vsi njegovi

ZAHVALA

Tovarniški konferenci sindikata železarne Jesenice se iskreno zahvaljujem za denarno pomoč v času mojega bolovanja.

Karel Markovič,
elektro jeklarna

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru strojnega vzdrževanja Javornik se najlepše zahvaljujem za denarno pomoč in obisk na domu.

Avguština Oblak

ZAHVALA

Ob smrti mojega dragega očeta, se iskreno zahvaljujem sindikalni organizaciji elektroodnega obrata in vsem sodelavkam in sodelavcem za denarno pomoč, ki mi je bila ob hudi izgubi zelo dobrodošla.

Se enkrat iskrena hvala.

Biba Čatač

PREKLIC

Podpisani Omanovič Osman, Jesenice, cesta v Rovte št. 16 preklicujem in obžalujem vse neresnične obdolžitve, ki sem jih izrekel o Pirc Francu, stanovanjskem referentu železarne Jesenice in se mu zahvaljujem, da je odstopil od zasebne tožbe.

Omanovič Osman

Spet bitka za zeleno mizo

Nekaj dni po mučnem dogodku, ki se je odigral v nedeljo zvečer v hali Tivoli v Ljubljani, človek lahko bolj razodno razmisli o vsem tistem kar se je dogajalo pod kupolo ljubljanskega športnega hrama, kot so to imeli priliko naši hokejisti v 41. minuti srečanja, ko so se odločili za izredno tvegano potezo in zapustili igrišče. Sodnika sta naznanila predčasni zaključek odločilnega derbija med Olimpijo in Jesenicami.

Dogodki, ki so se zvrstili na tej tekmi so več ali manj znani večini privržencev hokejske igre na Jesenicah. Ne bomo veliko pogršili, če rečemo, da so na tekmi jeseniški hokejisti doživljali težke trenutke, ko je nasprotnik povedel z 2:0, kot tudi takrat, ko so državni prvaki uredili svoje vrste in v zadnjih sekundah druge tretjine izenačili rezultat na 2:2. Toda za drugi gol so se morali dvakrat boriti. Da so ga v športni borbi dosegli in da sta ga sodnika po skoraj petnajstih minutah priznala.

Ne bomo pogršili s trditvijo, da sta sodnika s svojimi odločitvami nekajkrat grobo oškodovala jeseniške hokejiste zlasti pa pri tretjem голу, ki ga je dosegel Roman Smolej v 41. minuti srečanja. Gol sta najprej priznala, zapisnik ga je tudi vpisal v zapisnik, na semaforju je pisalo 3:2 za Jesenice, potem pa sta ga sodnika po intervenciji kapetana Olimpije Jakopiča razveljavila.

Teh nekaj podatkov pove, da so se gostje imeli pravico jeziti na tak potek in izkazati svoje nezadovoljstvo, bodisi z nervozno, ali z zahtevami, da sodnika pojasnita svoje odločitve. Najbrž pa je tudi res, da kljub vsemu kar se je dogajalo na ledeni ploskvi v hali Tivoli, kljub številnim materialnim kršitvam pravil hokejske igre v škodo jeseniških hokejistov, državni prvaki ne bi smeli in niso imeli pravico zapustiti ledene ploskve. Mnogi s to trditvijo ne bodo zadovoljni, zlasti pa tisti, katerim je najvažnejše, da njihovi ljubljenci vedno zmagojejo.

Toda šport je področje človekovega udejstvovanja v katerem poleg pravil igre vladajo etično-moralne norme, ki zahtevajo od športnikov strogo spoštovanje sodnikovih odločitev, ne glede ali se z njimi strinjajo ali ne, zapuščajo igrišča kot so to storili naši hokejisti, pa je eden najtežjih prekrškov za katerega so pri vseh športih določene zelo stroge kazni. Pravila namreč skoraj pri vseh športih, kot tudi v hokeju, omogočajo možnost pritožbe po končanem srečanju. In če so dokazi za to utemeljeni, če se dokaže, da so materialno kršena pravila igre, kot je to bilo v nedeljo zvečer v škodo naših hokejistov, ni težko doseči razveljavitev tekme, ali pa ugodnejšo rešitev za oškodovanca. Res pa je tudi to, da iz preteklosti dobro vemo, da s pritožbami v našem hokeju nismo dosegli ničesar, da smo bili vedno tisti, ki smo se morali prilagoditi zahtevam in interesom drugih ter da so se nam na ta račun drugi večkrat smejali. Upoštevajoč tudi ta dejstva in neurejene odnose v jugoslovanskem hokeju, ne bo težko uganiti, da je na Jesenicah precej tistih, ki odobravajo, za večino nesprejemljivo rešitev — zapuščanje športne arene.

Sodnika Hegeduš in Gabor Ladocki, ki sta našim hokejistom sodila vrsto tekem nista nikdar naletela na nezaupanje državnih prvakov. Toda v zadnjem derbiju sta bila povsem izgubljeni. Oškodovala sta jih ter naredila nekaj grobih napak v hokejskih pravilih. Res je tudi to, da sta imela »smolo« ker sta sodila tekmo v kateri je bilo precej nenavadnih situacij, splet le-teh pa je povzročil, da sta nekajkrat spreminjala svoje odločitve ter napačno tolmačila pravila. Natančni opazovalec je lahko videl tudi to, da sta bila sodnika preveč pod vplivom oseb s strani, predvsem ljudi iz Olimpije, ki so ju v odločitvenih trenutkih z različnimi izjavami zbegali. Toda to naj ostane problem Hegeduša in Ladockega, dejstvo pa je, da sta moštvo Jesenice precej oškodovala, kar ne bo najbrž težko dokazati in da imajo Jeseničani vso pravico zahtevati zaščito zakonitosti od osrednje zveze. Toda vse problem naših hokejistov leži v tem, da so zapustili igrišče pred iztekom šestdesete minute srečanja!

Predsedstvo HD Jesenice je sicer v pritožbi, ki so jo v torek poslali v Ljubljano, poleg številnih dokazov o materialni kršitvi pravil in dokazov, da sta sodnika oškodovala državne prvake, navedli tudi to, da srečanje ni bilo v 41. minuti (po odhodu naših) zaključeno po predpisih. Sodnika namreč nista pozvala moštvo Jesenic, ki se je vrnilo v garderobo, da se vrne na led, kot to določajo pravila, ker je obstajala možnost, da se naši kljub vsemu vrnejo na led, temveč sta v nasprotju s pravili zaključila tekmo. Če bo

to tudi dokazano na sestanku osrednje zveze, na katerem bodo razpravljali o pritožbi HD Jesenice, potem ne bo težko doseči pravične rešitve za zeleno mizo.

Ob koncu pa ne moremo mimo tega, da so se po tekmi v našem tisku pojavila tendencialna poročila in izjave, ki so bile očitno usmerjene proti jeseniškim hokejistom. V teh izjavah je bilo moč opaziti vrsto zamolčanih dejstev v korist jeseniškega moštva, kar bo še bolj vplivalo na to, da bo težko doseči pošten razplet dogodkov po prekinitvi srečanja, čeprav je očitno, da sta glavna krivca sodnika. Ne glede na izid dvoboja za zeleno mizo, ostaja dejstvo, da bi morali nedeljske dogodke iz hale Tivoli čimprej pozabiti, kaj takega pa se od naših hokejistov ne bi smelo več ponoviti.

II. zvezna liga

Mladost :

Kranjska gora 2:10

Hokejisti Kranjske gore so opravili »formalnost«. Že pred to zadnjo tekmo so si zagotovili prvo mesto v drugi zvezni ligi in možnost, da se po dveh izločitvenih tekmah s hokejisti Vardarja in Skopja (zmagovalci II. lige vzhod), uvrstijo v družbo najboljših. Naši so tudi tokrat igrali zelo dobro in bili veliko boljši nasprotnik od domačinov, ki so le redko nevarnejše ogrožali gol gostov.

Gole za ekipo Kranjske gore so dosegli: Pristov, Brun, Pirih in Kunšič po 2, Ščap in Medved po 1.

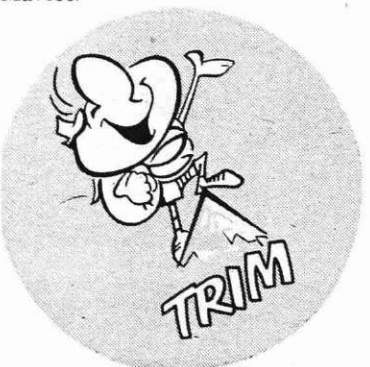
Olimpija :

Kranjska gora (ml.)

5:3

Mladinci Kranjske gore so v Ljubljani nastopili oslabiljeni, brez nekaterih igralcev, ki nastopajo v prvem moštvu. Zato je tudi prišlo do presenetljive zmage Olimpije, ki je bila boljša od naših le v zadnji tretjini, ki so jo ljubljanci dobili s 4:2. Kljub porazu so si mladi hokejisti Kranjske gore že pred časom zagotovili prvo mesto v zahodni skupini mladinskega prvenstva Jugoslavije. Ekipo Kranjske gore je v prvenstvu zbrala 18 točk, Olimpija je druga s 16 točkami, tretji pa so mladinci Jesenic, ki so zbrali 9 točk. Ekipo Kranjske gore v teh dneh čakata dve finalni tekmi s prvakom vzhodne skupine mladinskega prvenstva. Dvoboja bosta odločala o letošnjem državnem mladinskem prvak.

Gole za mladince Kranjske gore so v Ljubljani dosegli: Horvat, Kern in Mavčec.

Kranjska gora :
Jesenice (pion.) 6:13

Ceprav so pionirji Jesenic visoko premagali ekipo Kranjske gore, so mladi Kranjskogorci pokazali zelo dobro igro zlasti proti koncu srečanja. Namreč, po visokem vodstvu Jeseničanov z 10:0 je kazalo, da bodo Kranjskogorci doživeli katastrofo. Toda prav v zadnjem delu so zbrali vse svoje moči in zmanjšali rezultat.

Gole so dosegli za Kranjsko goro: Horvat 3, Crnovič 2 in Pestotnik 1; za Jesenice pa: Jug in Ščap po 4, Kobal in Raspet po 2 ter Bešič 1.

Odbojka

Velik uspeh
odbojkarjev

V soboto in nedeljo 9. in 10. februarja je bil v Kanalu turnir za zimsko pokalno prvenstvo Slovenije. Nastopilo je štirinajst ekip. Jeseničani so proti pričakovanju osvojili odlično drugo mesto in za to prejeli lep pokal občinskega sindikalnega sveta Nova Gorica.

Turnir je bil na visoki ravni, saj so nastopili: OK Salonit, OK Fužinar in OK Izola — člani II. zvezne lige; OK Sava, OK Koper, OK Bovec, OK Bled, OK TRIMO, OK Mežica — člani I. republiške lige; OK Ljubljana in OK Žužemberk — člani II.

republiške lige ter gostje iz Gorice (Italija).

Že v predtekmovalni so Jeseničani premagali ekipo OK Bovec z 2:1 ter ekipo OK Izole z 2:0.

V finalu so najprej premagali OK Salonit — Kanal z 2:1, izgubili s Fužinarjem 0:2, ter v zadnji tekmi premagali še Savo.

Končni vrstni red:
1. OK Salonit 321 — 4
2. OK Jesenice 321 — 4
3. OK Fužinar 312 — 2
4. OK Sava 312 — 2

Le zaradi slabše set razlike so Jeseničani zasedli drugo mesto. V finalnem delu turnirja je bilo poleg zmage Jeseničanov nad OK Salonit še več presenečenj, saj sta ekipi Save in Salonita premagali Fužinar, Salonit pa je le s težavo nadigral ekipo Save.

Za Jeseničane so v predtekmovalni nasopili: Kavčič, Božič, Divjak, Pogačar, Strnad, Bogataj in Rössler, v finalnem delu pa se jim je priključil še Bergelj.

Turnir je bil zaključen s tekmo med dvema selekcijama slovenske reprezentance. Zmagalo je moštvo v katerem so nastopili tudi trije igralci Jesenic: Divjak, Kavčič in Bogataj. Jeseničani so tak uspeh dosegli predvsem z razumno igro in veliko borbenostjo na vseh tekmah. Naj še omenimo, da so Jeseničani na tem turnirju prvič po desetih letih spet slavili zmago nad ekipo Kanala na njihovem igrišču.

Sah

Pionirji šahovske sekcije Svoboda F. Mencinger Javornik Koroška Bela, so v soboto, dne 9. februarja, odigrali v Predvoru na osnovni šoli Matije Valjaveca s tamkajšnjimi pionirji prijateljski dvoboj v šahu. Pomerilo se je po 13 pionirjev na vsaki strani. Rezultat pa je bil 19,5:6,5 v korist šahistov Svobode Javornik-Koroška Bela.

Za začetek so bili mladi šahisti iz Javornika in Koroške Bele zadovoljni z doseženim rezultatom. Želijo pa si, da bi se še večkrat pomerili s svojimi vrstniki v občini in izven nje, ker bodo le na ta način utrili svoje znanje v šahu.

Povratno srečanje bo v soboto, 23. februarja, ob 9. uri v delavskem domu na Javorniku.

K sodelovanju vabimo čim več mladih, ki bodo pripomogli, da si bo ta plemenita igra utrla pot med množice.

Finale ŠD Jesenice

Finalni turnir ŠD Jesenice se je prevesel v drugo polovico. Bolj ko se turnir bliža koncu, bolj so partije zanimive, vendar na kvalitetno nižjem nivoju. Čeprav je bilo odigranih sedem kol, pa nekateri igralci niso odigrali več kot tri partije. Turnir bo verjetno zašel v časovno stisko, saj mora biti zaključen do marca.

Rezultati od drugega kola naprej:
2. kolo: Poljanšek : Zeleznik 1/2:1/2, Andjelič : Pristov 1:0, Ravnik : Pretnar 1/2:1/2, Konobelj : Grbič 0:1, Tramte : Krničar 1:0,
3. kolo: Balanč : Ravnik 1:0, Pretnar : Konobelj 0:1, Zeleznik : Andjelič 0:1,

4. kolo: Poljanšek : Andjelič 0:1, Zorko : Zeleznik 1:0, Ravnik : Pristov 1:0, Konobelj : Balanč 0:1, Tramte : Pretnar 1:0, Krničar : Grbič 1/2:1/2,

5. kolo: Grbič : Poljanšek 1:0, Balanč : Tramte 1/2:1/2, Zeleznik : Ravnik 0:1, Andjelič : Zorko 1/2:1/2,

6. kolo: Poljanšek : Zorko 0:1, Tramte : Pristov 1:0, Konobelj : Zeleznik 1/2:1/2, Grbič : Pretnar 1/2:1/2, Krničar : Balanč (prek.),

7. kolo: Zorko : Ravnik 1:0, Andjelič : Konobelj 1:0, Poljanšek : Pretnar 1:0.

Po nepopolnem sedmem kolu je vrstni red naslednji: Andjelič 5, Tramte 4, Zorko in Ravnik 3,5, Balanč 3, Grbič 2,5, Zeleznik in Poljanšek 2, Konobelj 1,5, Pretnar 1, Krničar 0,5, Pristov 0.

Veleslalom cicibanov na Sorški planini

Sorška planina ima letos zelo lepo zimo. Čeprav ne leži ravno zelo visoko (med 1300 in 1600 m nad morjem), ima preko meter uležanega snega in organizator ŠD Zelezniki ni imel težav z izvedbo mednarodne tekme cicibanov v veleslalomu, ki je bila v nedeljo, 11. januarja.

Odziv na razpis je bil velik, nastopilo je 136 cicibanov in preko 50 deklic.

SD Jesenice je poslalo svoje najboljše na start, saj je tekma veljala za kategorizacijo.

Naši tekmovalci so tokrat naleteli na hujšo konkurenco kot je bila v Črnem vrhu. Upoštevati je namreč treba tudi to, da imajo tisti, ki so zadnje leto v kategoriji cicibanov prednost, kajti vsako leto izpod desetih let starosti se močno pozna. Naši cicibani imajo glede na veliko število tekmovalcev na tej tekmi še

Pred IX. spominskim pohodom
na Stol

Dvajsetega februarja bo preteklo 32 let, odkar so se na Stolu v neenakomernem boju spopadli partizani-borci jeseniško-Canarjeve čete z 2000 Nemci in domačimi izdajalci. V spominu na te dogodke bo tudi letos 24. februarja zimski spominski pohod na Stol, ki je povezan tudi s 100-letnico jugoslovanskega planinstva. V dosedanjih zimskih spominskih pohodih na Stol je sodelovalo preko 2500 zadovoljnih in navdušenih ljubiteljev in obiskovalcev zasneženega in v led okovanega Stola.

Organizatorjem vsakoletnega zimskega spominskega pohoda na Stol je v letošnjem jubilejnem letu jugoslovanskega planinstva uspelo mobilizirati najširši krog najboljših poznavalcev nevarnosti Stola, planincev, plezalcev, alpinistov in gorskih reševalcev z izvežbanimi lavinskimi psi, da bodo zgazili, utirili in z zastavicami označili najvarnejšo pot vzpona in sestopa. Organizatorji priporočajo vsem udeležencem primerno toplo in ustrezno zimsko planinsko alpinistično opremo (gorske, ne smučarske čevlje, popotne ali smučarske palice, cepin, dvojne volnene nogavice in rokavice, volneno kapo in rezervno perilo in obleko, snežna očala in drugo). Udeležence opozarjajo, da je kakršnokoli oddaljevanje od utirjene smučine ali zgažene gazi nedopustno in nevarno! Lastna previdnost je največja varnost!

Ne precenjujte lastne opreme in znanja ter sposobnosti, ne podcenjujte velikih nevarnosti zasneženega in poledenega Stola, še prav posebno ponoči.

V soboto, 23. in nedeljo, 24. februarja na svidenje na Valvasorju oziroma Stolu. Slovesnost bo v nedeljo, dne 24. februarja pri spominskem obeležju padlemu prvoborcu Jožetu Kodru ob 10. uri.

Smučanje

29. državno prvenstvo v smučarskih tekih

Devetindvajseto državno prvenstvo v smučarskih tekih, ki je bilo od 31. januarja do 3. februarja 1974 na Ravnah, oziroma na Pungartu na Pohorju je za nami. Štiridnevno tekmovalstvo je dalo nekaj novih državnih prvakov, pokazalo pa tudi na vedno hitrejši razvoj smučarskih tekov v drugih republikah, predvsem v SR Hrvatski iz katere smo doživeli prvi vdor mladih smučark, ki so med mlajšimi mladinkami od šestih kolajnz osvojile kar štiri in bile tako praktično brez resne konkurence. Ne dosti manjši uspeh so z dvema kolajnami dosegli tudi med mlajšimi mladinci. Skratka prav uspehi mladincev in mladink iz Hrvatske, kjer je smučarski tek med mladino razširjen in množičen, kaže na to, da le množičnost zagotavlja razvoj kvalitete in da usmeritev nekaterih slovenskih klubov, ki skrbijo le za peščico kvalitetnejših tekmovalcev, ne more zagotoviti stabilnejšega napredka.

Prvenstvo samo je bilo vzorno organizirano in z ozirom na skrajno neugodne snežne razmere izpeljano z veliko požrtvovalnostjo vseh športnih delavcev ravnanskega smučarskega kluba Fužinar, za kar zaslužijo vse priznanje. Poudariti pa moramo pri tem, da smo imeli občutek, da je bilo tekmovalstvo takorekoč organizirano na silo, za vsako ceno in tudi na škodo nastopajočih tekmovalcev, ko so se do štarta in nazaj morali prevažati tudi po tri ure na dan. Tudi smučarske proge, ki so bile v danih razmerah sicer solidno pripravljene, pa vendar niso ustrezale nobenim predpisom o progah za smučarski tek in ravno zato bi moralo na tem tekmovalstvu dokaj številno zastopstvo smučarske zveze Jugoslavije in Slovenije, razmisliti kdaj, kje in v kakšnih pogojih je lahko organizirano kakršnokoli tekmovalstvo v smučarskih tekih in da pri tem ni ogroženo zdravje, počutje in varnost tekmovalcev kar bi v tem primeru še posebej prišlo do izraza, če bi bile smučarske proge zaledenene. Sicer pa smo bili že tako priče številnim odstopom tekmovalcev, ki niso vzdržali naporov zelo težkih tekmovalnih pogojev.

Na tem državnem prvenstvu je nastopila tudi 16-članska ekipa SD Jesenice, ki je predstavljala eno najštevilnejših ekip. Ekipo so sestavljali pretežno mladi tekmovalci, ki so ob nekaterih starejših dosegli solidne in tudi odlične uvrstitve. Sedanja ekipa je pokazala primeren nivo borbenosti, discipliniranosti in zavzetosti. Mislim, da so to tekmovalci, ki bi ob primerni lastni angažiranosti in za-

vzetosti vodstva, lahko v prihodnjih sezonah dosegli lepe uspehe. Za katere pa lahko rečemo, da že prodirajo ali pa so že v vrhu jugoslovanskega smučarskega teka. Ta ocena velja predvsem za odličnega Tonija Djuričiča iz Mojstrane, ki je pri starejših mladincih osvojil srebrno kolajno. Z izvrstnim tekom na 10 km je dokazal, da uspeh ni bil slučajen, pač pa plod dolgotrajnih priprav in načrtnega dela. Pri starejših mladincih je nastopil Branko Gričar iz Hrušice, ki je z osvojitvijo 19. mesta nekoliko razočaral, čeprav je v pretekli sezoni veljal za zelo perspektivnega tekača. Pri mlajših mladincih je nastopil pet naših tekačev. Najvišjo uvrstitev to je 9. mesto je dosegel Bogo Legat iz Smokuča, na 15. mesto pa se je uvrstil Maks Pogačar iz Breznice. Tako Legat, kot Pogačar, sta zelo nadarjena tekmovalca in bosta ob primernem treningu v predsezoni že v naslednjem letu med najvidnejšimi jugoslovanskimi mladinci. Prijetno je presenetil tudi Milan Leban iz Žirovnice, ki je pokazal lep napredek. Pri mlajših mladincih je razočaral le Darko Gregorič iz Breznice, ki je bil lani že med boljšimi mladinci in tudi sicer velja za nadarjenega tekača, vendar pa je bil ravno v času prvenstva izven forme. Igor Kokalj iz Breznice, ki je tudi nastopil v teku na 5 km pa še nima pravih tekmovalnih izkušenj, vendar pa v tekaški sredini, kakršna se poraja v vaseh okoli Žirovnice, lahko hitro napreduje.

Sibka točka v društvu je ženski smučarski tek. Imamo le eno mlajšo mladinko Brigito Dolžan iz Zabrznice, ki je zelo nadarjena tekmovalka. Na prvenstvu je osvojila 10. mesto le z dve in pol minutni zaostankom, kar pri tekih ni nenadomestljivo.

Kaj na koncu lahko rečemo še o naših članih, ki so bili na prvenstvu sploh najštevilnejša ekipa izmed vseh klubov. Imamo skupino treh starejših preizkušenih tekmovalcev na čelu z Janezom Minarjem in treh mlajših tekmovalcev, ki še niso rekli zadnje besede. Največ je z dvema odličnima tekoma dosegel Minar iz Rateč, ki je v teku na 30 km osvojil odlično 5. mesto, v teku na 15 km pa še boljše 3. mesto. Lep napredek je pokazal tudi Srečo Šmid iz Mojstrane, ki je v teku na 30 km dosegel dobro 8. mesto, na 15 km pa 12. mesto. Franci Lah in Hrušice je bil na tekmovalstvu v manjši krizi, vendar pa je 12. mesto na zelo težki progi na 30 km in 15. mesto na 15 km tudi solidna uvrstitev.

Preostaneta le še oba kombinatorca, pa na trener Kerštajn, ki je na 30 km moral zaradi krčev odstopiti, zato pa je v štafeti, ki je osvojila 4. mesto dosegel najboljši čas med našimi. Podobne težave kot Kerštajn je na 15 km imel tudi sicer zelo nadarjeni kombinatorec Andrej Cuznar iz Podkorena. Zelo pa je presenetil kombinatorec Jože Dövlan iz Mojstrane, ki je na 15 km prvič premagal svojega večnega tekmeča Gorjanca in se uvrstil na odlično 9. mesto.

Ob zaključku le še splošna ugotovitev, da se v SD Jesenice ponovno poraja mlada in perspektivna ekipa smučarjev tekačev, ki bo ob dobrem delu vodstva in strokovnem ter sistematičnem prizadevanju trenerške kadra, že v bližnji prihodnosti ponovno med najboljšimi v državi. Takoj pa moramo poudariti, da bo ta cilj dosežen le tedaj, če se ne bomo zapirali v ozke klubske interese in če bomo prvenstveno razvijali množičnost in hkrati smučarski tek popularizirali po šolah.